

ÁÀÉÃÀËÛ Î Ð× ÈÍ , ÀΒ ËÀË ÆÓÓË× ËÀËÛ Í ΒÀÌ

ÁÀÉÃÀËÛ Î Ð× Í Û
Ò^a Ë^a Â ÁÀÉÄËÛ Í ÒÀÉËÀÍ
2008-2010 Î Í

Óëààí áààòàð õí ò 2011 î í

ÄÄÐ×ÉÄ

a Í a Ö-Ä Áàéääëü í ð-éí , àyèàè æóë÷èàèüí ñàéä Ä.ÄÁÍ Ñ-Ö	
	Öóóääñ
Í YÄÄ-ÄÝÝÐ Á-ÉYÄ Ì í í ä ë í ðí ù óóð àì üñääëüí ð°è°á áàéääë, °° ð-ë° èò	
1.1. Öääàääàðúí ð°è°á, óóð àì üñääëüí °° ð-ë° èò	1-2
1.2. Öääóóðúí àð óèðàé áí èí í äàì ø èð ççýääýè	3-6
ÖÍ " ÐÄÓÄÄÄÐ Á-ÉYÄ Áàéääëèéí í °° ö ááyèääéí °° ð-ë° èðèéí ð°è°á áàéääë	
2.1. Äàçðúí í ýääì ýè ñàí äéí °° ð-ë° èðèéí ð°è°á áàéääë	7-12
2.1.1. Äàçðúí ñàí äéí ýðççéí áàéääë, ø èí ýðäýèèéí áí äèí äüí öýðýääèò	12-13
2.1.2. Äàçðúí ÷-áí àðúí ð°è°á áàéääëüí °° ð-ë° èò	13-17
2.2. Ö°èæèðèéí ýäöüí ð°è°á áàéääë	17-18
2.3. Äàçðúí öýäèèéí °° ð-ë° èðèéí áàéääë	18-21
2.4. Öèñúí òñääé òàì äàèèèèðàé äàçàð í óðèéí ñçèæýí ä äðñàí °° ð-ë° èò	21-22
2.5. Öñí ù í °° öèéí °° ð-ë° èðèéí ð°è°á áàéääë	22-29
2.6. Í éí í °° ö, í éí ñàí äéí ð°è°á áàéääë	29-37
2.7. Öðäì èüí í °° öèéí °° ð-ë° èðèéí ð°è°á áàéääë	37-38
2.8. Àì üí ü àéí äéí °° ð-ë° èðèéí ð°è°á áàéääë	38-40
2.9. Ýèì òððèçì üí ö° äèèéí ð°è°á áàéääë	40-41
ÄÖÄÄÄÖÄÄÄÐ Á-ÉYÄ. Öçðýýéí áóé í ð-í ü áí øèðäí è, òççí èè òç-èí ççéèñ:	
3.1. Äääàðúí ÷-áí àðúí ð°è°á áàéääë	42-49
3.2. Ö°ðñí èé ÷-áí àðúí ð°è°á, áí øèðäèüí áàéääë	49-52
3.3. Äääàðúí öñí ù ÷-áí àð, ð°è°á áàéääë	52-54
3.4. Öèì èéí öí ðöí é áí èí í àð óèðàé áí äèñúí áàéääëü í ð-èí ä çççèýð í °° è° èè	55-57
3.5. Àð óèðàé áí èí í òàðóó öí äðàýääëüí ì áí äæ áí ò	57-58
3.6. Áàéääëü í ð-èí ä í °° è° è° ö áàéääëüí ççí ýèäý	58-59
3.7. Öçèýì äéí øèéí ýèääðàèòü äáóóðóèèð àðää öýì æýí èè òàèàð	59-61
Äª Ðª ÄÄ-ÄÝÝÐ Á-ÉYÄ. Áàéääëü òàì äàèèèð ò °ñàèéí áí èí í ò °ñàèéí áóñ çàðääë	
4.1. Áàéääëèéí í °° ö ááyèääàø èæàñí ü ð°éá° ðèéí í ðèí ä áçðäççèýèðèéí äççí	62
4.2. Áàéääëü í ð-èí , àyèàè æóë÷èàèüí ñàéääàðúí 2008-2010 í í ü ð°ñàèéí çàððóóèèèè	62-65
Ä-ÄÍ ÝÈÒ	66
Öàñðàèò 1. Çððèéí ääñààèò	69
Öàñðàèò 2. Öçñí ýäèéí ääñààèò	71

a | í a Ö - Ä

Ì í í ä è Óëñúí ð ð ° ñ áàéääëü í ð ÷ í ù ò ° è ° á áàéääëü ä ñàéääóóèàò, òçðýýýí áóé í ð ÷ í í ò àì äàèèàò, áàéääèèéí ° ö áàýèääéä ççé çí òèñòí é àø èääèàò, í ° ö í ñýðäýýó, óàèðàèèää, çí òèí í áàéääóóèèòù ä áí èì àñðí í äóé áí èä ò ÷ èääýéä èòýýóýí áí òààð ÷ èðñýí. Áàéääëü í ð ÷ í ù ä ò àì äàèèàò ò ð ð è ä àì ýé áí äèí ä , ñàéí çàñàääèèü ä ð ä ççéýó í ù òí äòáí ðòí é ò ° ä ä è è é ä ò àì ää ò ç í äýñ ð ì . Äýèðèéí óóð àì ùñääèüí ° ð ð ÷ è ° èò, áóèèàððèüí í ° è ° ð ° ð ì áí àé í ð í ù ä äü, ò ° èèéí áçñ í òòàäò òóð òóí àààñí ù òýì äýý ýðñ áàääñ ÷, ò ° èääèèò ýð ÷ èì ääé áàéääëü í ð ÷ è í , í èéäýí , ýàèéí çàñàäò èòýýóýí òí òèðí è ó ÷ ð ó ó è ä á à é í à . Áàéääèèéí í ° ö , áàýèääéí òí ì ñàí è , í ð ÷ í ù ò ° è ° á áàéääëüí ñ ° ð ° ä ° ð ÷ è ° èòèéä ñààðóóèèàòäá í èí í ò à èò ò àì ò ú í à ä è è è à ä ä ä ° ð ä ç ç è ñ í ý ý ð ò í ä í ð ò í é ç ð ä ç í ä ò ç ð ÷ á à é í à .

Áàéääëü í ð ÷ è í , áýèàè äóóè ÷ è à è ü í ý à í à à ñ 2009 í í ù ä “Áàéääëü ò àì äàèèàä ÷ ä ü ä ÷ à à à à ò è ä ó ó è à ò ä ä è ” á í è ä í ç à ð è à ä ç í ð í í í ó ó ä è ð ä è ä è ü ò àì äàèèàä ÷ ä ü ä ò àì ð ó ó è ñ à í ñ ó ð ä ä è ò ù ä ó è ñ ú í ò ý í ä ý ý í ä á ç ñ ÷ è è ñ ý í á à é ä è à à ð ç í ò è í í á à é ä ó ó è ä í è è ò 796 á à é ä ä è ü ò àì äàèèàä ÷ è ä ò àì ð à ä ä è à à . Ç ç í ÷ è ý í á à é ä ä è ü í ð ÷ í ù í ð í í í ó ó ä è é í à ä è è ò í ó á ü í ó è ñ ú í ç á è ° è ä ° í è é ä Ó è ñ ú í È ò ó ó ð è ü í Á à é ä ä è ü í ð ÷ è í , ò ç í ñ , ò ° ä ° ò à ä è ó é í á à é í ä ü í ò í ð í ò í é ò àì ð ð á í ç í ò è í í á à é ä ó ó è è à à . 2010 í í ù ä “Í é í ì á í ä ä á í ò è é á á í è ì à ñ ð í í ä ó é á í è ä ò ä ä è ” á í è ä í ç à ð è à ä ç í é í ò í ð ò í í ð à ä ä ç ò í ° è ò ° á ÷ í è é ó ñ ò ä ä è ä ç í ð è ó è à í ò ° ð í ä ò ç ÷ è é ä ò ° ä è ° ð ç ç è ñ í ý ý ð í é í ò í ° è ò ð à ä ä è ° á ÷ í è è ò à ð ò à è ò ù í ä è í ì ò ú ä ç í ä ñ í ò ò ÷ è ä ä è ý ý ý ð á í ä è ò ç ð ä ç í ä ò ç ð è ý ý .

Óóð àì ùñääèüí ° ð ð ÷ è ° èò, ò ° èääèèèéí à ñ ó ó à à è ä ä ý è ò è é í è è è ò è é í á í ò à à ð è ü ä ò àì á ó ó è à ò , ó ó ð àì ùñääèüí ° ð ð ÷ è ° èòèéí ý ñ ð ý ä ç ð ä ç í ò ý é à ð ä ä ò ý í ä ä ä ò ù ä ò ð è à è à í Ì í í ä è ó è ñ ú í Ç à ñ ä è é í ä ä ç ð ù í ò ñ ñ ä é ò ó ð à è ä ä à í ç ü ä í ° ä ä ü à è í ä è í Á à ý í à à è à é ñ ò í ú í í ó ó à ä Ä à ø ó ó í ù ò í ò í è í é ä ç í ò è í í á à é ä ó ó è ñ à í í ù è ò ý ý ó ý í à ÷ ò í è á í ä ä è ò í é á í è ñ í í ð ì . Ó á ò ó ð à è ä ä à à í à à ð Ó ó ð àì ùñääèüí ° ð ð ÷ è ° èòèéí ç í ä ý ñ í è é ò ° ð è á ° ð è é í ò ° ñ è è é ä ò ý é ý é ö ý í Ó è ñ ú í È ò ó ó ð à è ä ° ð ä í á à ð ù ä ä à ò è ò ó ó è ñ à í .

Ì í í ä è í ð í ù á à é ä ä è ü í ð ÷ í ù ñ ó à à è ä ä , ð è í ä è ä ý ý í è è ñ ç ç è è é í 3 ä è è é í ì ý á ý , ò í á à ð è ì ò ù ä í ý ä ä ý í “Á à é ä ä è ü í ð ÷ í ù ° ä á á à é ä è ü í 2008 -2010 í í ù ò à è é à í ” - ä á í è ì à ñ ð ó ó è à í ä ä ð ä è à à .

Ò à è è à í ä à ñ ç ç ý ó ý ä 2008 -2010 í í ó ó à à á í è è ñ è ý è á í è í í ò í ì í ò í í ò í ò ó ó à ü í à ä ä à ð ù í á í ò è ð á í è ò í ý í ý ä ä ñ ý í , í è è ò í ó ó à ä ä ý á ñ ä ý ð è é í ò ý í ä ý ý í ä ò ° è ä è è ò è ò ý ñ ñ ý í , ý ð ä ý ñ á à ý è ä è é í í è á í ð è í è ò ú í ý ä ò à ä ý á ä ý ð ñ ý í ä ä ç ð ù í í ° ö í ñ ý ð ä ý ý è ò à í ä è è ò ä ç é , í é í ñ à í ä è é í ò à è á à é á à ä ä ä ñ ñ à í , ó ñ í ù í ° è è é í ò í ì ñ à í è á è é á í è ñ í í , á è í è í ä è é í ò ° ð è

çzèèèã õóóëü áóñààð àø èæàø yâââè áóóðàğã çýðýã áàéæëü î ð-í ù °æ° â
áàéäëüí °° ð-è° èòçzä æðñàí áàéí à.

Ì î í ã ë î ð í ù ýêî êî æéí ýì çýã áàéäëüí î î öêî æéã òàðææçáí áàéæëü î ð-í ù
ò° è° â áàéäëüí °° ð-è° èòèéí ñ° ð° áí ° è° èèèãñààðóóèàð ÷èæýýýð ýðð çzè, ýäèéí
çàñæéí î ð-í ù ã áí êî âñðí í ãé áí ëã ò, õóóëü òî æî î ì æéí õýðýæèèèèã òáí æò
òî æî èòî î ã ñàéæðóóèàð ø ààðäèàæòàé þì . Öààø èä áàéæèèèéí óí àæáí ò° ðð, ñóóðü
ò° è° â áàéäëüã òáí æàèàòàä í°° ö áàýèæéã çí òèñòí é àø èæàø óòáí ñðü ã
ò° è° â çzèýð, áàéæèèèéí í°° èèéí òáí æàèèèüí ýäèéí çàñæéí ò° ø çzðæéã
ázðäçzèýð, áàéæëü î ð-èí ä ó-ðóóèñàí òî òèðèèüí ýêî êî æ-ýäèéí çàñæéí çí ýèãýí ä
ñóóðèèñàí °ð° ã çàðäèààð í°° íýðãýð ì áòáí èçì ù ã áéé áí ëã ò ÷èæýèèèã
áàðèè àèæ õýðýæçzèýð í ù çzèòýé þì .

Ì Î Í Ã Ë Ó Æ Ñ Ò Û Ç Ñ Ñ Æ É Í Æ Ç Ð Ò Û Æ È Ø - - Í ,
Á À É Ä Ä È Ü Í Ð × È Í , À ß È À È Æ Ó Ó È × È À È Ü Í Ñ À É Ä

È.ÃÁÍ Ñ Ò

Ì Í Í Ñ È Í Ð Í Û Ó Ó Ð À Ì Û Ñ À À È Û Í Ò È À
À À È À À È, À À Ð × È À È Ò

1.1. Ò à à à à à ð ù í ò è è ò à, ó ó ð à ì ù ñ à à è ù í ò ò ð ÷ è ò è ò

Ì í í ñ è í ð í ù æ è è é í à ó í à à æ à à à ð ù í ò à ì ì à ð à ò ð 2008-2010 í í ó ó à à à í è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 0.8-1.8¹ Ñ-à à ð à ó è à à í à à è ñ à í à à é í à. 2008 í í ù à ó è à à í ù ó è è ð è ù í æ è è é í à à à ð ù í à ó í à à æ ò à ì ì à ð à ò ð í ó ð æ é í à à ð ó ó í ò ÿ ñ ÿ à ì è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 1.1- 3.5¹ Ñ, ð à á í è í í ò í í ò à ò ÿ ñ ÿ à ì 1.2 -4.0¹ Ñ, ç ç í ò ÿ ñ ÿ à ì 1.1-3.8¹ Ñ-à à ð ò ñ ò ñ à ó è à à í à à è æ ÿ. 2008 í í ù ò ç è ò í è è ó è è ð è ù í ò à à à à à ð ù í ð è à ò ñ ç ç ÿ ÿ à 11, 12 à ó à à ð ñ à ð ó ó à à à à à à ð ù í à ó í à à æ ò à ì ì à ð à ò ð í è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 1.1-7.3¹ Ñ-à à ð à ó è à à í à à è ñ à í à à é í à. Ó ó ð ò ó í à à à ñ í ù ó ó à ù à í è è ò í ó ð æ é í 20 í ð ÷ è ì ó ó à ù à í è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ à ð è ó, 30 à à ð ó é ó ó à ù à í è í í æ è è é í à ó í à à æ è ç ç à ð è í à, 50 à à ð ó é ó ó à ù à í è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ à à à à ò ÿ í æ ÿ ÿ ò ÿ é í ð ñ í à à é í à.

2009 í í ù à ó è à à í ù ó è è ð è ù í æ è è é í à à à ð ù í à ó í à à æ ò à ì ì à ð à ò ð í ù 5 à ó à à ð ñ à ð à è ò ÿ í ò í ó ó à à ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 1.1-4.9¹ Ñ-à à ð à ó è à à í, ò à ð è í Ì í í ñ è-À è ò à é, Ò ÿ í ò è é í ó ó è à ð ò à à í ó ó à, Á ó é í à é, Ò à ð à à à à ò à é, Ò à í Ò à è ð è ð ù í í ó ð ó ó, Ò ÿ ñ è é í ñ è ù í ò í à è è ð ò ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ é í í ð ÷ è ì, 6 à ó à à ð ñ à ð à í ó ð æ é í ò í é à, ç ç í ò ò í é à ò ÿ ñ ÿ à ì è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 1.1-3.5¹ Ñ-à à ð à ó è à à í, ò à ð è í í ó ð æ é í à à ð ó ó í ò í é à ò ÿ ñ ÿ à í è í í í ó ð æ é í ç ç í ò ÿ ñ ÿ ÿ ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 1.1-3.1¹ Ñ-à à ð ñ ÿ ð ç ç í à à è ñ à í à à é í à. 7 à ó à à ð ñ à ð à Ñ ÿ è ÿ í à ÿ, À í ð í à, À í à ù-À è ò à é, Ó à ñ í ó ó ð á í è í í È ò Í ó ð ó ó à ù í ò í ò à ð, Í ó ð ó ó à ù í ð í à è é, Á à ð ó ó í Ó ó ð à é í á í è í í Ò í í è í -Ó ñ í ù ò í í è í é, À è ò à é í à ð ð ñ à ù, ñ à è é í í ó ó à à ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 1.1-4.2¹ Ñ-à à ð à ó è à à í, Ì í í ñ è À è ò à é, Ò à í à à é, Ò ÿ í ò è é, Ò à ñ ð è è é í ó ó è à ð ò à à í ó ó à à ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ ñ ÿ ð ç ç í, á ó ñ à à í ó ó à à ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ é í í ð ÷ è ì à à è æ ÿ.

2009 í í ù ò ç è ò í è è ó è è ð à è ù í à ó í à à æ ò à ì ì à ð à ò ð 1 à ç ç ÿ ÿ ð ñ à ð à è ò ÿ í ò è í ó ó à à ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ é í í ð ÷ è ì, 2 à ó à à ð ñ à ð à Ò ÿ í à à í ñ à è á à ð ó ó è ñ à à ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 1.5-3.1¹ Ñ-à à ð ò ç è ò ÿ í à à è è à à. 2009 í í ù 1, 2 à ó à à ð ñ à ð ù í à ó í à ç ç ÿ ð è ò ÿ í ò í ó ó à à ð ò à ñ à ð 30-46 à à à à ò ñ ò ç ð ÷, ò ç è ð ð ÿ à.

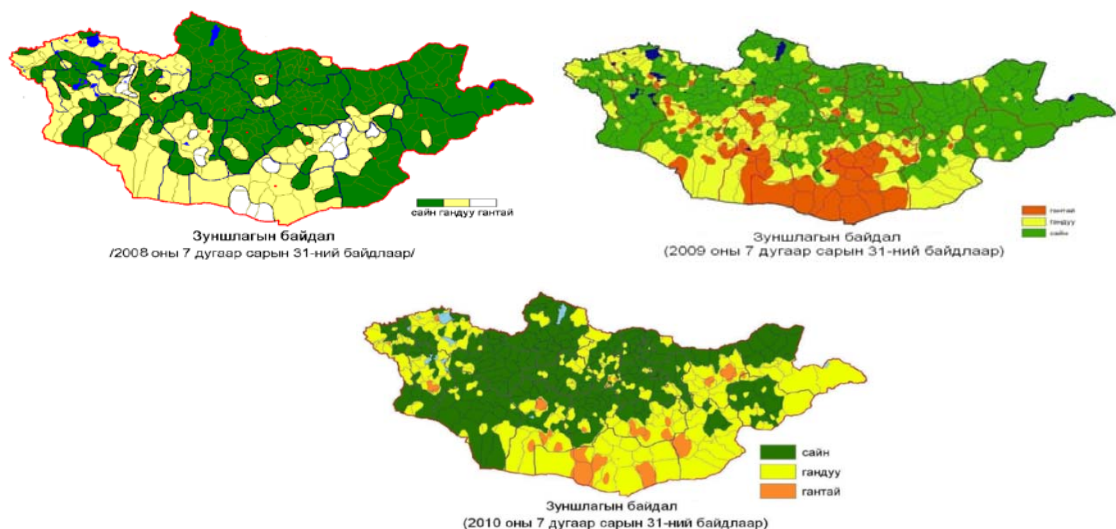
2010 í í à æ è è é í à à à ð ù í à ó í à à æ ò à ì ì à ð à ò ð À è ò à é, Ò à í à à é í ó ó è à ð ò à à í ó ó à à ð ì è í í æ è è é í à ó í à à æ à ñ 0.1⁰ Ñ à ó è à à í, ñ à è é í í ó ó à à ð 0.3⁰ Ñ à ó è à à í, í ó ð æ é í ð ò à è é í ò ÿ ñ ÿ ÿ ð -0.2⁰ Ñ ò ç è ò ÿ í, í ó ð æ é í ç ç í ò ÿ ñ ÿ ÿ ð -0.7⁰ Ñ ò ç è ò ÿ í à à è è à à. À è è è é í à ó í à à æ à à à ð ù í ò à ì ì à ð à ò ð -1.9⁰ Ñ à à è ñ à í à ð ð ð ð à à í í à ç ç ç ç è ÿ è ò í ù -7.1⁰ Ñ Ò à ñ ð è à è í à è é í ð ÿ í ÷ è í è ò ç ì à ÿ, à ÿ ÿ à ç ç ç ç è ÿ è ò í ù 2.6⁰ Ñ Ò í à à à é í à è é í Ç ÿ ÿ ÿ à ñ ó í à í à ò ñ ò ñ à à æ à à à à ñ à í à à é í à. 1, 2 à ó à à ð ñ à ð ó ó à à Ó à ñ í ó ó ð á í è í í À à ð ó à à ù í ò í ò à ð, È à ÿ ð,

Òýñ, Áóýí ò, Áàéäðàä, Õàðàà, Åð, Î ðõí í, Ñýéýí äý, Òóóè, Õýðéýí, Õàèõ ã èüí ñàààðð ø °í ° ä ° 43-48¹Ñ, ° ä ° ð ° 34-39¹Ñ ò¿ð÷ ò¿éòýðñýí ààéí à.

2010 í í ä öéñúí öýì æýýí ä äóí äæàðð 202.8 ì ì õóð òóí àààñ óí àñàí ¼æ° ä äóéààí ù óèèðàèä õóð òóí àààñí ù äèèéýí ò öýñýä 185.7 ì ì áóp ó 91.6% í ü óí àñàí áí è ò¿éòí èè öèèðàèä 17.1 ì ì îðñí í í ü æèèéí í èèéäýðèéí 8.4%-äýçýæäàéí à.

Í èèò í óòæéí öýì æýýí ä àä÷ ¿çäýè öýàèéí öýì æýýí ýýñ 6.6 ì ì -ýýð áàæä õóð òóí àààñ îðñí í áàéí à. Àèòàé, Õàì æéí óóèððòàä í óòæàðð æèäýý 219.1 ì ì , òàì æéí èõ í ü Àðòàì æé àéì æéí ¼à Öýöýðéýäð 332.1 ì ì , òàì æéí áàæä í ü Õí ää àéì æéí Çýðýãñòì úí í óòæàðð Çýðýæéí õí î èí èä 69 ì ì õóð òóí àààñ îðñí í áàéí à.

Õàñ àéì æéí Õàð õñ, Áàðóóí òóðóóí, Çààòàì ñòì úí í óòæàðð òàä àæàððõ çí ðèóààðð í ° è ° èñ ° í ¿èè àæèèäæàì ù ¿ð ä¿ ä 8-ð ñàðä ¿ðäýèæèñýí èõ áí ðí î ðæ öýàèéí öýì æýýí ýýñ 37.9-68.9 ì ì èõ õóð òóí àààñ îðñí í áàéí à. Ö àèéí á¿ñ í óòæàðð 247 ì ì õóð òóí àààñ îðñí í î òàì æéí èõ í ü Ö à àéì æéí Ýðäýí ýñàí ò ñòì îð÷-èì ä 310.3 ì ì , òàì æéí áàæä í ü Õà àéì æéí Áàýí ñòì îð÷-èì ä 195.1 ì ì õóð òóí àààñ îðèí î. Ýí ý í ü öýàèéí öýì æýýí ýýñýý 25 ì ì -ýýð áàæä áàéèää. Ç¿¿ á¿ñèéí í óòæàðð 276.9 ì ì õóð òóí àààñ îðñí í. Õàì æéí èõ í ü Öýí èèéí í óðóóí ä îðø èõ Áéí äýð ñòì úí í óòæàðð 401.5 ì ì , òàì æéí áàæä í ü Ì ýí ýí æéí òàèä îðø èõ Ì àòàä ñòì úí í óòæàðð 176.7 ì ì õóð òóí àààñ îðñí í áàéí à. Í óòæéí õí èä óóèððòàä öýñýýð áí èí í Äí ðí î äúí ñí èáàèñàí ñòì úí í óòæàðð öýàèéí öýì æýýí ýýñ 1.6-79.4 ì ì -ýýð èõ õóð òóí àààñ îðñí í. Í óòæéí ç¿¿ °í í ° ä öýñýä òàè öýýðöýý 23 -63.7 ì ì -ýýð áàæä õóð òóí àààñ îðèí î. Äí àèéí á¿ñ í óòæàðð 110.3 ì ì õóð òóí àààñ îðñí í î òàì æéí èõ í ü ° í í ° ã áü àéì æéí Áàèàì çàäæä ñòì úí í óòæàðð 183.8 ì ì , òàì æéí áàæä í ü Áàýí õí í ã ð àéì æéí Ýèèéí ã èüí áàýí á¿ðäýä 52.1 ì ì õóð òóí àààñ òñ òñ îðæýý. 2008-2010 í í ü çóí ø èàãúí áàéäèüí çòðæèäí í òñ á¿ðýýð æðæàí äí î ð ¿ç¿¿èýä.

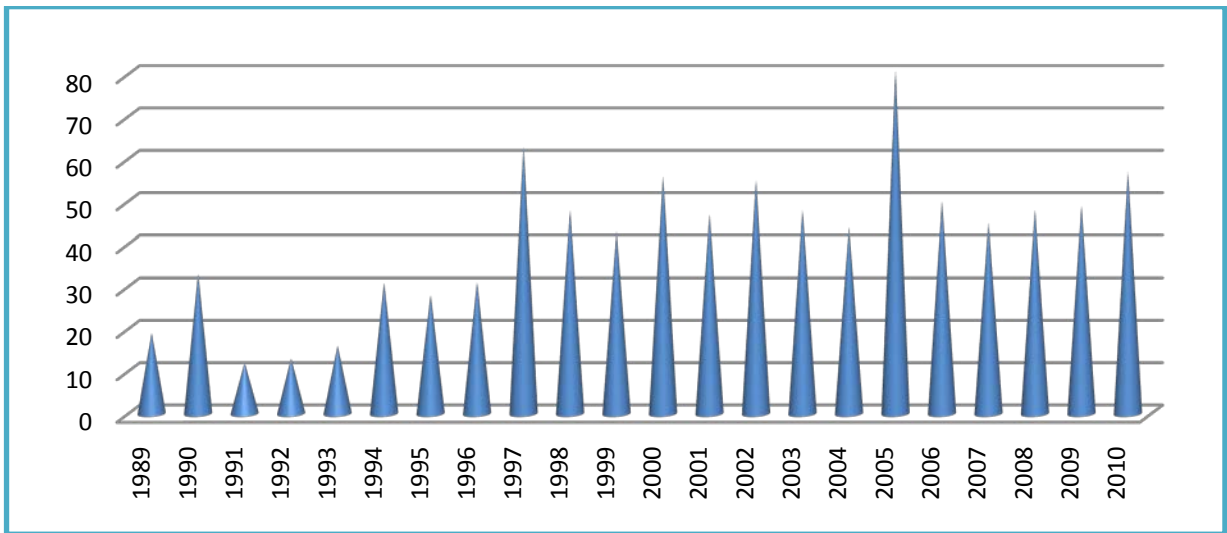

Çòðàä 1. 2008-2010 í í ü çóí ø èàãúí áàéäèè

1.2. Öää óóðú í àþ óèò àé áí ëí í äàì ø èäò ççýääýë

Ñççèèéí æèççäýä áàéääèèéí äàì ø èäò ççýääýë, ççí èé äí òí ð öää óóðú í àþ óèòàé ççýääè èéí äääòàääàè èõñýæ áàéääää ñóääèàà-èä äýèðèéí äóèààðàè, óóð àì üñääèùí °ð-è° èòòýé õí éáí í òàèéääðèèæ áàéí à. Ì í í ä è í ð í ù òóáüä ñççèèéí æèççäýä àääàð ì áí äèùí ääðàèòàé àþ óèòàé ççýääýë, äàì ø èäò ççýääèèéí õí èõñýæ 2000 í í í ñ ò í ° æèèä äóí äääàð 20 í ð-èì àþ óèòàé ççýääýë àæèæàäääää áàéñáí áí è 2000 í í í ñ õí èø ýí ý õí í äàðóé 2 äàðéí í ýí ýääæýý.

2008-2010 í í ä í èèòäýý 153 óääà àääàð ì áí äèùí ääðàèòàé äàì ø èäò ççýääýë òí òèí ñí í í ñ òç-òýé ñàèðè ø óóðää, óðóéí çð äääàì äàéèæáàéí à.

Çóðää2. Ì í í ä è í ð í ù ä àæèæàääñáí öää óóðú í àþ óèòàé áí ëí í äàì ø èäò ççýääèèéí õí

Ì í í ä è í ð í ù ä 2008 í í ä í èèò 47 óääà öää óóðú í àþ óèòàé áí ëí í äàì ø èäò ççýääýë áí èñí í äà ççí ýýñ òàì æéí í ëí í áóp ó 11 óääà äýí ää áóóæ 9 óääà òç-òýé ñàèðè ø óóðää áí èñí í áàéí à. 2009 í í ä í èèò 49 óääà àþ óèòàé áí ëí í äàì ø èäò ççýääýë òí òèí èäñí í í ñ òç-òýé ñàèðè ø óóðää, óðóéí çð òñ áçð 13 óääà, 2010 í í ä í èèò 57 àþ óèòàé áí ëí í äàì ø èäò ççýääýë áí èæ ççí ýýñ òç-òýé ñàèðè ø óóðää 19 óääà, óðóéí çð 10 óääà, í ° è ° ñàèðè 7 óääà òí òèí èäñí í áàéí à.

**Özĩĩ ýàò 1. Ààààð ì áí äëù í ãàðäëòàé àð öëòàé áí ëì í ãàì ø èäò çýããýëééí òĩ í
(çýããýë ä çðýýð)**

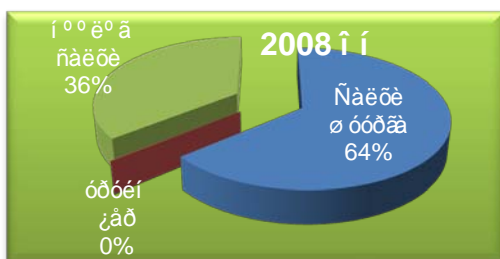
Ààì ø èäò çýããëééí áí äëèàé	Öàãóóðù í										Óñí ù	Óòð àì ùñãäëù í				Í èéò	Ö çéí ýð	
	Öðĩ í òù í ãàðäëòàé					Ëì í áäëöééí ãàðäëòàé						Áóñãä						
çýããëééí í ýð	Ñíäéòé ø óóðãä	Ëò òãñ	Í í èòĩ í òãñ	Öĩ ÷èð ò	Ëò áí ðĩ í	Ö çéýí áí ðĩ í	Ì ò èò ãñäéòé	Ààààð áí ðĩ í	Ì ò ãòð	Áýí ää	Óòóéí	Ø àð óñí ù	Ëò óäéóóí	Ëò ò	Öãñí ù í óòáí ää	Çóä	Í èéò	Ö çéí ýð
2008	9	1	2	4	3	-	5	-	3	11	6	1	2	-	-	-	47	177
2009	13	-	2	3	2	1	5	1	1	6	13	-	1	-	-	1	49	117
2010	19	-	1	1	-	-	6	2	1	7	10	1	2	3	3	1	57	104

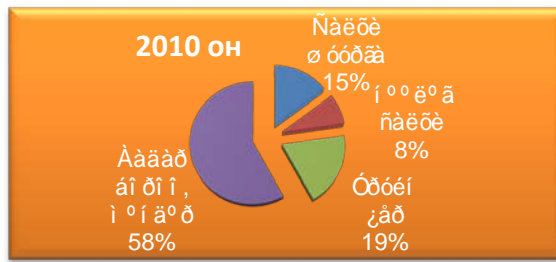
2008 ì í ä àð öëòàé áí ëì í ãàì ø èäò çýããëééí óèì ààñ 82 öçí àì ù í àñàà àèäáí , 414918 òĩ èã é ì àè òĩ ðĩ ääí æ 3 òýðáóì 476.8 ñày òð ãééí òĩ òèðĩ è, 2009 ì í ä 47 öçí àì ù í àñàà àèäáí , 446402 òĩ èã é ì àè òĩ ðĩ ääí æ 12 òýðáóì 388.0 ñày òð ãééí òĩ òèðĩ è, 2010 ì í ä 8 öçí àì ù í àñàà àèäáäæ 9.7 ñày ääðóé ì àè òĩ ðĩ ääí æ 527 òýðáóì 39.6 ñày òð ãééí òĩ òèðĩ è òòñ òòñ ò÷-èðñáí áàéí à.

**Özĩĩ ýàò 2. 2008-2010 ì í ä àäèäèäãñàí óñ-öäã óóðù í ãàì ø èäò çýããýëééí óèì ààñ
ò÷-èðñáí òĩ òèðĩ è**

Óí	çýããëééí òĩ í	Í àñ áàðñáí öçí èé òĩ í	Öĩ ðĩ äãñí í ì àèù í òĩ í	Öĩ òèðĩ è (ñày.òð ä)
2008	48	82	416087	3476.8
2009	49	47	446402	12388.0
2010	57	8	9700000	52739.6

2008 ì í ä ò÷-èðñáí òĩ òèðèù í äèééýí ò í ù öçí÷òýé ñäèòé ø óóðãä, í ò è ò ã ñäèòé, 2009 ì í ä óðóéí çãð, óñ, 2010 ì í ä ààààð áí ðĩ í, ì ò í äð ò ñ òòñ òòñ çýãýèòýé áàéí à.

Çóðàã 3. 2008-2010 í í ä äàì ø èðò ççýääè ççäèéí ø ð° è ó-ðóóèñàí òí òèðí è (óóàèàð)

2008 í í ù 4 äçäýð ñàðúí 18 -í ä Óàñ àèí äèéí í óààð áí èñí í ð-òýé ñàèðèí ù óèì ààñ 1 òýðáóì 371.2 ñàý ø ä° äèéí òí òèðí è ó-èðñàí í ù 2008 í í ä äàðñàí òàì äèéí òí òèðí è áàèá. Çí èé óèì ààñ 21 ø èðòýá °í à° ð òç-äýèèéí òèèáóð ø í í óí àæ Áàýí -ª èäèé, Óàñ, Óí ää àèí àð òàðèèäàí òàñàðñí ààñ ääí à 170 äðóé áèéúí äýð í óðæ áàèø èí áàðèèäúí äýýáýð í èí í ð óí àæ Óèààí ä ì ä óóðúí çóóóí ù ýí äàí óóäð-ì °í 600 äðóé ì àè ýèñýí ä äàðàäæ çðæýý.

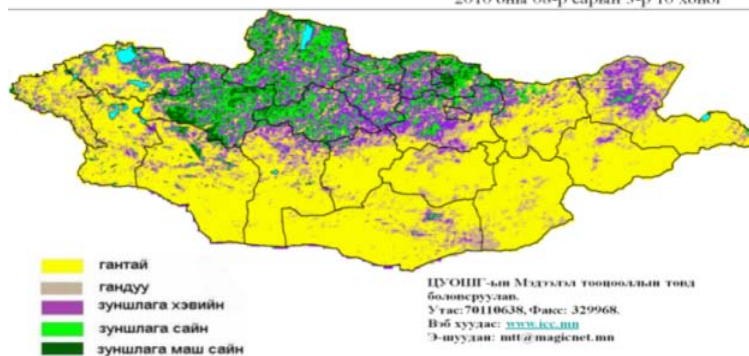
Çóðàã 4. 2008 í í ù 4 äçäýð ñàðúí 18-í ù òç-òýé ñàèðèí ù ó-ðóóèñàí òí òèðí è

2010 í í ä àæäèäàñàí àäàð ì áí äèúí äàðàèòàé àð óèòàé áí èí í äàì ø èðò ççýääè ççäýýñ òç-òýé ñàèðè, ø óóðàà 19 óààà, èð òàèóóí 2, èð òçéòýí 3, í í èòí í òàñ 1, òí òèð òçéòýèò 1 óààà òóñ òóñ àæäèäàñàæ ççí èé óèì ààñ í èèò 1 òçí àì ù í àñàà àèäàæ 539 òí èä é ì àè òí ðí ääí í í èèò 141 ñàý 800 ì ýí ääí ° ä° äèéí òí òèðí è ó-èðñàí áàèí à.

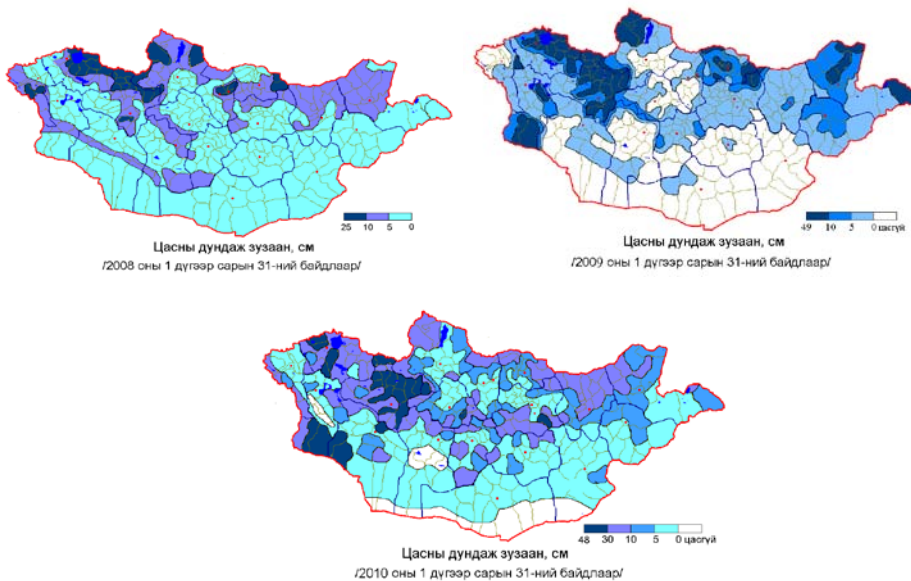
2009-2010 í í ù ° ä° è 18 àèí àã 175 ñòì ù ä òàì àðñàí çóä áí èæ 9 ñàý 700 ì ýí ääí ì àè òí ðí ääí æ í èèòäýý 526 òýðáóì 76 ñàý ø èéí òí òèðí è ó-èðñàí áàèí à. 2008-2010 í í ù ° äèèéí óèèðèúí òàñí ù çóðäèääí ð ççççýá. 2008 í í ä í èèò í òèèéí 10 í ð-èì óóäü, 2009 í í ä 20 í ð-èì , 2010 í í ä 10 í ð-èì òóñ òóñ ääí òàè áàèá.

NOAA-18 хиймэл дагуулын мэдээгээр хийсэн гангийн зураг

2010 оны 08-р сарын 3-р 10 хоног

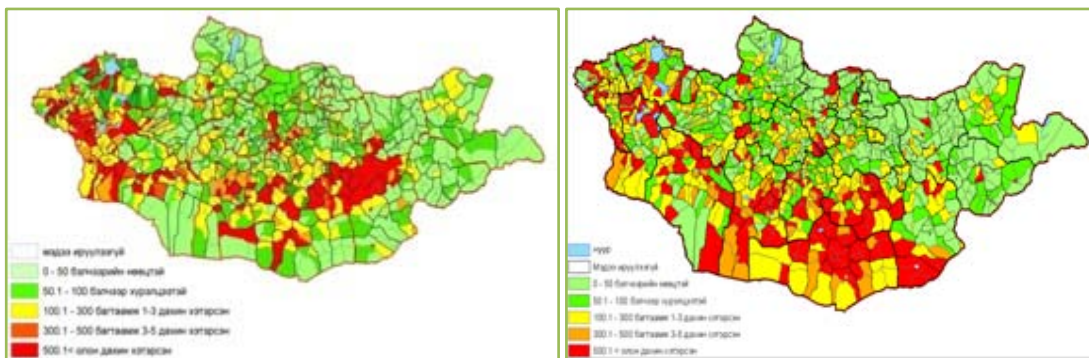

Сүдэаа 5. Аай аәеи сүдэаа (2010 î î ù 8 äöääàò ñàòü í ñççèèí 10 õî î î æ)

Сүдэаа 6. 2008-2010 î î ù öàñí ù äóí äæсүсүааí

Áææäüî î ð÷èí , àyëææ æóóë÷èæüí ýàì í ù Óñ, öää óóòüí õðýýýí ä 2008 - 2009, 2009-2010 î î óóäüí ° å° è-öääòüí áýë÷ýýðèèí äääòü äääá äýðèèí áýë÷ýýðèèí óðäö, ì àèüí õîî, áýë÷ýýðèèí àèääæí õýì æýý, áýë÷ýýð àø èæàò õöääöää сүдýá ì ýáýýýýè áýýð çí áýñýýí õîî õîî èææððäñäí .

Сүдэаа 7. 2008-2009, 2009-2010 î î óóäüí ° å° è öääòüí áýë÷ýýðèèí äääò, % (ääæèèí í óöääàò)

**Õí ð ðÄÖÄÄÄÐ Á-ËÝÄ ÄÄÈÄÄÈÈÈÍ Í á á Ö ÁÀßÈÄÈÈÍ á á ÐxÈá ÈÒÈÈÍ
Òá Èá Ä ÄÄÈÄÄÈ**

2.1. Äaçðú í í ýäì ýè ñàí æèí °° ð÷è° èò èéí ò °è° á àèéääè

2008-2010 í í óóäää Ì í í ã è óèñúí äaçðúí í ýäì ýè ñàí æèí áí æèääèä ääðñàí °° ð÷è° èòèéääí ì ðèè òçñí ýäýä ççççèýä.

**Òçñí ýäò 3. Äaçðú í í ýäì ýè ñàí æèí äçí çí äñýí áí æèèèè
òñí áçðýýð (2008-2010 í í)**

Í í	Äaçðúí ñàí æèí áí æèääèúí ð° ð° è	Í èèò òàèääéí òýí æýý	Õ° ä°° àæàðóéí äaçàð	Õí ò, òí ñã í, áóñää ñóóðèí ù äaçàð	Çàì, ø óäì ñçèæýýí èé äaçàð	Í éí ñàí áçðèé äaçàð	Óñí ù ñàí áçðèé äaçàð	Óèñúí òññæé òýðýäýýí èé äaçàð
2008	Õí òýí æýý /ì ýí .ä /	156411.6	115824.7	530.1	371.3	14227.3	665.5	24792.7
	Ýçèýð óóäü	100 %	74.0 %	0.34 %	0.23 %	9.1 %	0.42 %	15.85 %
2009	Õí òýí æýý /ì ýí .ä /	156411.6	115586.2	543.8	383.6	14315.5	665.5	24917.1
	Ýçèýð óóäü	100 %	73.90 %	0.35 %	0.25 %	9.15 %	0.42 %	15.93 %
2010	Õí òýí æýý /ì ýí .ä /	156411,6	115525.9	620.6	407.1	14297.9	682.8	24877.3

Ì í í ã è Óèñúí äaçðúí í ýäì ýè ñàí æèí áí æèèèèúí ààèääèúã2010 í í ù æèèèèí ýòñèéí ààèääèääð àá÷ ççâýè ð° ä°° àæàðóéí äaçàð 115525.9 ì ýí ääí ää áóp ó 73.75 óóäü, òí ò òí ñã í, áóñää ñóóðèí ù äaçàð 620.6 ì ýí ääí ää áóp ó 0.77 óóäü, çàì ø óäì ñçèæýýí èé äaçàð 407.1 ì ýí ääí ää áóp ó 0.35 óóäü, í éí ñàí áçðèé äaçàð 14297.9 ì ýí ääí ää áóp ó 9.1 óóäü, óñí ù ñàí áçðèé äaçàð 682.8 ì ýí ääí ää áóp ó 0.40 óóäü, óèñúí òññæé òýðýäýýí èé äaçàð 24877.3 ì ýí ääí ää áóp ó 15.63 óóàèéãòñ òñ ýçýèæ ààéä.

Õ° ä°° àæ àðóéí äaçàð: Õ° ä°° àæ àðóéí äaçàð í ù í èèò í óóää äýäñäýðèéí 73.75 óóäü áóp ó 115525.9 ì ýí ääí ää òàèääèèä ýçýèæ ààéí à. Õàðèí ð° ä°° àæ àðóéí äaçàðð áýè÷ýýð 111255.7 ì ýí ääí ää áóp ó 96.30 óóàèéã òàèèái 1714.9 ì ýí ääí ää áóp ó 1.48 óóàèéã òàðèèèái 932.4 ì ýí ääí ää áóp ó 0.81 óóàèéã àòàðð ñàí äaçàð 306.6 ì ýí ääí ää áóp ó 0.27 óóàèéã ð° ä°° àæ àðóéí ààðèèä, áàèäóéèì æèí äýäñäýð äaçàð 54.7 ì ýí ääí ää áóp ó 0.05 óóàèéã ð° ä°° àæ àðóéí òýðýäýýí ä òí òèðí ì äçè äaçàð 1261.6 ì ýí ääí ää áóp ó 1.09 óóàèéã òñ òñ ýçýèæ ààéí à. Õ° ä°° àæ àðóéí äaçðúí áí æèèèè òñ áçðýýð ñçèèèéí 3 æèèä ääðñàí °° ð÷è° èòèéääòçñí ýäò 4-ò ççççèýä.

Õžńĩ ýãò 4. Õ° ä°° àæàðóéí ãàçàðð ãàðñàí °° ð÷ë° èò (ì ýí .ã)

1	Ãàçðùí í ýãàì ýë ñàí æéí àí æèèè	2008	2009	2010
1	Áýë-ýýð	111485.2	111227.3	111255.7
2	Õàãèàí	1823.3	1825.0	1714.9
3	Òàðèèèàí	835.7	906.0	932.4
4	Ààððø ñàí ãàçàð	363.3	312.1	306.6
5	ÕÀÀ-í áàððèèã, áàéãóóèàì æéí äýãñãýð ãàçàð	55.6	54.2	54.7
6	ÕÀÀ-í òýðýãýýí ä òì òèðì ì æžé ãàçàð	1261.6	1261.6	1261.6
Äží	Õ° ä°° àæàðóéí ãàçàð	115824.7	115586.2	115525.9

Õĩ ò, òĩ ñãí í, áóñãã ñóóðèí ù ãàçàð: 2010 íí ù áàéãèèàð òĩ ò, òĩ ñãí í, áóñãã ñóóðèí ù ãàçàð í ù í èèò í òòãã äýãñãýðèéí 0.39 òóã ù áóp ó 620.6 ì ýí ãàí ãà òàéãèéã ýçýèæ áàéí à. Òží ýýñ áàððèèã, áàéãóóèàì æéí äýãñãýð ãàçàð 55.5 ì ýí ãàí ãà áóp ó 8.94 òóãèéã, í èèòèéí ýäýéáýðèéí ãàçàð 318.3 ì ýí ãàí ãà áóp ó 51.29 òóãèéã, çéèãýýðèéí ãàçàð 27.9 ì ýí ãàí ãà áóp ó 4.50 òóãèéã, óððòàéí ãàçàð 177.4 ì ýí ãàí ãà áóp ó 28.59 òóãèéã, äýð òì ðì ì èèùí ãàçàð 41.5 ì ýí ãàí ãà áóp ó 6.69 òóãèéã òóñ òóñ ýçýèæ áàéí à. Õĩ ò, òĩ ñãí í, ñóóðèí ãàçðùí çžèèéí 3 æèèéí °° ð÷ë° èèéí ò° è° á áàéãèè ããí ì ðèè òžńĩ ýãòýä ççççèýã.

Õžńĩ ýãò 5. Õĩ ò, òĩ ñãí í, áóñãã ñóóðèí ãàçðùí °° ð÷ë° èò

1	Ãàçðùí í ýãàì ýë ñàí æéí àí æèèè	2008	2009	Ç° ðçç	2009	2010	Ç° ðçç
1	Áàððèèã, áàéãóóèàì æéí äýãñãýð ãàçàð	52.1	55.0	2.9	55.0	55.5	+0.5
2	Í èèòèéí ýäýéáýðèéí ãàçàð	296.9	294.2	-2.7	294.2	318.3	+24.1
3	Òéèãýýðèéí ãàçàð	7.8	9.5	1.7	9.5	27.9	+18.4
4	Óððòàéí ãàçàð	137.2	146.3	9.1	146.3	177.4	+31.1
5	Äýð òì ðì ì èèùí ãàçàð	36.0	38.8	2.8	38.8	41.5	+2.7
Äží	Õĩ ò òĩ ñãí í, áóñãã ñóóðèí ù ãàçàð	530.0	543.8	13.8	543.8	620.6	+76.8

Óððòàéí ãàçàð: 2010 íí ù ó óððòàéí äýãñãýð ãàçðùí òýì æýýã 2009 íí ù òòì é òàððóóóèàðãã 11 àéì äã áí èíí í èèñýèèéí òýì æýýí ä í èèò 31.1 ì ýí ãàí ãà-ãàð ì ýí ýãñýí áàéí à.

Áóéããí àéì æéí Äžðýãðàí ãàé ñòì ù í í òòãã àèòì ù óððòàéí ãàçàð í ýí ýãñýí, Äàððàí -Óóè àéì æéí Õĩ í ã ð, Ø àðùí ã è ñòì àí ä 3 àæ àðóéí í ýãæ Í ðòì í àéì æéí Æèðãèèàí ò ñòì àí ä óððòàéí àð èæèèèòùí çì ðèóèèèòàð ãàçàð í èã ñí í, Äí ðì ì ä àéì àð ãàçðùí í ýãàì ýë ñàí æéí àí æèèèùí òì ì èèí ã ø èí ý÷éýí òèéñýí, í° ã ä ù àéì àð ãàèèéí òýì àèòùí òàéãèé áí èíí óððòàéí àð èæèèèòùí òàéãèé í ýí ýãñýí,

Ò à àèì àèéí 4 ñòì àí à àèò í èáí ðèí ò òàèáàé í ÿì ýãñýí , Óàñ àèì àèéí Á° òì ° ð° í ñòì àí à í ÿòðñí èé, Õýðãñ ñòì àí à àèòì ù óóðòàéí ààçàð òòñ òòñ í ÿì ýãñýí , Õýí òèé àèì àèéí Í í ðí àèéí , Áàýí -Ààðàà ñòì ààà óóðòàéí ààçàð òòñ òòñ í ÿì ýãñýí èé òèì ààñ óóðòàéí àýàñãýð ààçðùí òýì æýý ° ññ° í à ÿí òýé ààð-ýý.

Õçñí ýãò 6. Óóðòàéí àýàñãýð ààçðùí Õýì æýý / í ÿí .àà/

Í í	Óóðòàéí àýàñãýð ààçðùí òýì æýý
2008	137.2
2009	146.3
2010	177.4

Çàì , ø óàì ñçèæýýí èé ààçàð: 2010 í í à çàì , ø óàì , ñçèæýýí èé ààçðùí í èèò òàèáàé 407.1 ì ÿì àì à ààéñàí á° ð° à 2009 í í ù òòì é òàðüöóóèàòàà 23.5 ì ÿì àì àà-ààð í ÿì ýãñýý. Çí ýýñ ò° ò ð çàì ùí àí í ðð ààçàð 27.1 ì ÿì àì à à áóp ó 6.66 óóàèéã ààòì çàì ùí ààçàð 303.1 ì ÿì àì à à áóp ó 74.45 óóàèéã àààðùí òýýàðèéí ààçàð 8.6 ì ÿì àì à à áóp ó 2.11 óóàèéã ø óàì ñçèæýýí èé ààçàð 68.3 ì ÿì àì à à áóp ó 16.78 óóàèéã òòñ òòñ ýçýèæáàéí à.

Õçñí ýãò 7. Çàì , ø óàì , ñçèæýýí èé ààçðùí àí àèèèùí ° ð ð-è° èò (ì ÿí .àà)

1	Ààçðùí í ýãàì ýè ñàì àèéí àí àèèè	2008	2009	Ç° ðçç	2009	2010	Ç° ðçç
1	Ò° ò ð çàì	19.1	25.8	6.7	25.8	27.1	1.3
2	Ààòì çàì	281.8	283.9	2.1	283.9	303.1	19.2
3	Àààðùí áóóàèèùí ààçàð	9.7	9.7	0.0	9.7	8.6	-1.1
4	Õñí ù òýýàðèéí áóóàèèùí ààçàð	0.002	0.002	0.0	0.002	0.002	0.0
5	Ø óàì ñçèæýýí èé ààçàð	60.8	64.2	2.1	64.2	68.3	4.1
Àçí	Çàì , ø óàì ñçèæýýí èé ààçàð	371.4	383.6	12.2	383.6	407.1	23.5

Õçñí ýãòýýñ òàðòàà ò° ò ð çàì ùí ýáýéáýð ààçàð 1.3 ì ÿì àì àà-ààð í ÿì ýãñýí í ù Àí ðí í à, Ààðòàí-óóè àéì àóóààà° ò ð çàì ùí ààçðùí òýì æýý í ÿì ýãñýí òýé òí èáí í òí é ààéí à.

Í éí ñàì àçòèé ààçàð: 2010 í í ù àçí áýýð í éí ñàì àçòèé ààçàð í èèò 14297.9 ì ÿì àì à à ààéàà ð° ð° à 2009 í í òì é òàðüöóóèàòàà 17.5 ì ÿì àì àà-ààð òàñààñàí ààéí à. Çí ýýñ í èá í ð àçðòýãñýí ààçàð 12011.0 ì ÿì àì à à áóp ó 84.01 óóàèéã ì í à

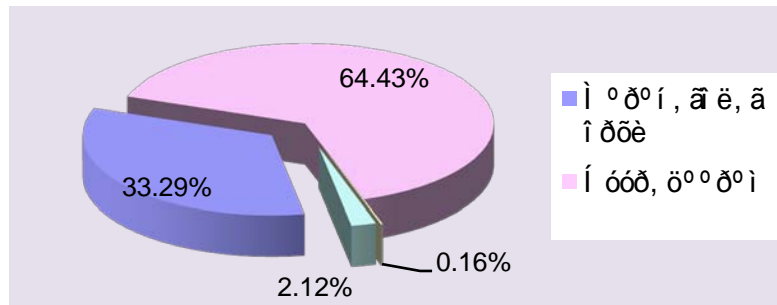
ġđæġžæēí æçàð 29.8 ì ýí æí æ áóp ó 0.21 óóâëéā í é ì ì äü ā í ü í æî ēñí í æçàð 151.2 ì ýí æí æ áóp ó 1.06 óóâëéā í éí ñáí æéí áóñää æçàð 1321.8 ì ýí æí æ áóp ó 9.24 óóâëéā í é òyéýí óđæð í ° ö ā àçàð 784.1 ì ýí æí æ áóp ó 5.48 óóâëéā óõñ óõñ ýçýæ ààéí à. Í éí ñáí æéí æçàðð 2008-2010 í í óóäää æðñáí ° ö ð-è ° èòéé í áàéäèü äáí í ððè òġñí ýðýä ġçġçýâ.

Òġñí ýðð 8. Í éí ñáí áġðëé æçðû í ° ö ð-è ° èò (ì ýí .æ)

1	Äçðû í ýæäí ýè ñáí æéí áí æèàè	2008	2009	Ç ðġġ	2009	2010	Ç ðġġ
1	Í é, ì ì äí ð áġððýæñýí æçàð	11998.1	12058.1	60.0	12058.1	12011.0	-47.1
2	Ì ì ä ġđæġžæēí æçàð	29.7	30.0	0.3	30.0	29.8	-0.2
3	Í é ì ì äü ā í ü í æî ēñí í æçàð	138.3	138.4	0.1	138.4	151.2	12.8
4	Í é òyéýí óđæð í ° ö æçàð	741.1	740.4	-0.7	740.4	784.1	43.7
5	Í éí ñáí æéí áóñää æçàð	1320.1	1348.5	28.4	1348.5	1321.8	-26.7
Äġí	Í éí ñáí áġðëé æçàð	14227.3	14315.4	88.1	14315.4	14297.9	-17.5

Í éí ñáí áġðëé æçðû í òýì æýý í èòäýý 2010 í í ü áàéäèàð 17.5 ì ýí æí æ - æàð òåñàæäæ áàéæä í ü Äí ðí ä, Äððáí -Óè àéí àæð í éí ñáí áġðëé æçðû í òýì æýý ° ö ð-è ° æñí í òyé òí éáí òí é áàéí à. Òġġí ð-éýí çàðèì æçðû äóèñú í óõñæé òýðýæýýí ä àåñáí òàé òí éáí òí éã ð í éí ñáí áġðëé æçððäñ í èèò 495.5 æ óèñú í óõñæé òýðýæýýí èè æçðû í áí æèàèèæ èèæñýí áàéí à. Ì ì ä ġđæġžæēí æçðû í òýì æýý Äí ðí ä àéí àæð 813.5 æ-æàð òåñàæäæ á í í ° ā äü, Ñġóääàòàð, Ñýýýí äý, Ò á, Õí ää, Áóèæái àéí æóóääá í èèòäýý 574.6 æ æçðû ææéí çí ðèóèèè òàðð áýè-ýýðèéí æçððäñ í èã æýý. Äí ðí ä, Ñġóääàòàð àéí æóóääá í é ì ì äü ā í ü í æî ēñí í æçðû í òýì æýý òí òí í æððææ í é, ì ì äí ð äððýæñýí æçððäñ òåñ-, í é ì ì äü ā í ü í æî ēñí í æçàðð ð èèæñí ýýð 12.8 ì ýí æí æ-æàð ġí åñýí áí æèàè äí ððí ð èèæñýí äġí æð-ýý.

Óñí ü ñáí áġðëé æçàð: 2010 í í ü äġí æýýð óñí ü ñáí áġðëé æçàð í èèò í óòää äýåñäýðèéí 682.8 ì ýí æí æ áóp ó 0.42 óóâëéā ýçýæ áàéí à. Ç ġí ýñ ã è, ã ððè 227.3 ì ýí æí æ áóp ó 33.29 óóâëéā í óóð, ò ° ð ò ò 439.9 ì ýí æí æ áóp ó 64.43 óóâëéā òåñ, í ° ñ í ã è 1.1 ì ýí æí æ áóp ó 0.16 óóâëéā áóèäæ ð áí ä 14.5 ì ýí æí æ áóp ó 2.12 óóâëéā óõñ óõñ ýçýæ áàéí à.

Çóðàã 8. Óñí ù ñàí á¿öèè ãàçðù í àí ãèèùí ýçÿó óóâù

Äî ðí î ä, Äàððàí -Óóè, Ñ¿ðóàààòàð àèí ãóóààá óñí ù ñàí á¿öèè ãàçðùí öÿì æÿÿí ä °° ð÷è° èò ì ðñí í áàéí à.

Óèñùí óóñãáé öÿðÿäöÿÿí èé ãàçàð: 2010 ííù áàéäèààð óèñùí óóñãáé öÿðÿäöÿÿí èé í èèò ãàçðùí öÿì æÿÿ 24877.4 ãà ãàçàð áóp ó Ì í í ã ë óèñùí í èèò í óòàã äÿâñãÿðèéí 15.9 óóàèéã ýçÿèæ áàéí ä.¿í ýÿñ óèñùí óóñãáé òàì ãàèèàèòòàé ãàçàð 20943.9 ì ýí ãàí ãà áóp ó 84.0 óóàèéã óèñùí òèèèéí çóððàñ ãàçàð 3112.0 ì ýí ãàí ãà áóp ó 13.0 óóàèéã óèñùí áàòèàí òàì ãàèèàð áí èí í ¿èð ãèèèäèù ã òàí ãàð çí ðèóèàèòààð ì èã ñí í ãàçàð 124.1 ì ýí ãàí ãà áóp ó 1.0 óóàèéã ãààààá óèñùí àèí èí ì àò ðè° è° ã-èéí áí èí í èí í ñóèùí ãàçàð, ì èí í óèñùí áàéáóóèèàãí ò° è° è° ã-èéí ãàçàðò ì èã ñí í ãàçàð 0.03 ì ýí ãàí ãà áóp ó 0.001 óóàèéã ø èí æÿÿó óóàáí, òãóí í èí ãèéí ñí ðèèò, óóðø èèò áí èí í áàéãèèù ì ð÷èí, òàã àãààðøè° ãè áàéäèùí áàéí ãí í àæèèèèòòùí òàèáàé 2.5 ì ýí ãàí ãà áóp ó 0.009 óóàèéã àéí àã äóí äùí ì ððùí áÿè÷ÿÿð 503.1 ì ýí ãàí ãà áóp ó 2.0 óóàèéã óèñùí öÿæÿÿèéí ñàí ãèéí òààèàí ãèéí òàèáàé 110.9 ì ýí ãàí ãà áóp ó 0.4 óóàèéã á¿öÿÿãÿÿó¿¿í óóààò ãÿðÿÿí èé ààãóó òàéãóóèùí çí ðèóèàèòààð àø èãèàð ãàçðùí òí ñí ù ãÿðÿÿò òàèáàé 24.5 ì ýí ãàí ãà áóp ó 0.1 óóàèéã ðè° è° ò á¿ñèéí ãàçàð 2.1 ì ýí ãàí ãà áóp ó 0.008 óóàèéã òóñ òóñ ýçÿèæáàéí à.

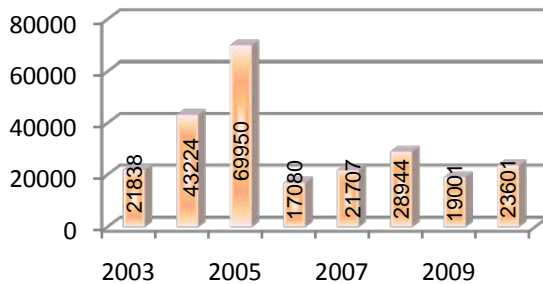
Óèñùí óóñãáé öÿðÿäöÿÿí èé ãàçàð 2009 ííä 24917.1 ì ýí ãàí ãà áàéñàí áí è 2010 ííä 39.7 ì ýí ãàí ãà-ãàð òàñàãàñàí áàéí à. Ñ¿èèéí 3 æèèèéí °° ð÷è° èòèéã áí í ððè ò¿ñí ýãÿä ¿ç¿¿èÿá.

Ó¿ñí ýãò 9. Óèñùí óóñãáé öÿðÿäöÿÿí èé ãàçðùí °° ð÷è° èò (ì ýí .ãà)

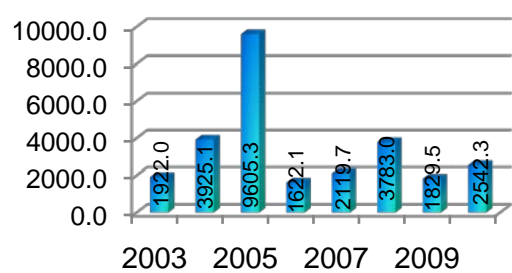
1	Äàçðùí í ýãàí ýè ñàí ãèéí àí ãèèè	2008	2009	Ç° ð¿¿	2009	2010	Ç° ð¿¿
1	Óèñùí óóñãáé òàì ãàèèàèòòàé ãàçàð	20943.9	20943.9	0.0	20943.9	20943.9	0.0
2	Óèñùí òèèèéí çóððàñ ãàçàð	3112.0	3112.0	0.0	3112.0	3112.0	0.0
3	Óèñùí áààòèàí òàì ãàèèàð çí ðèóèàèòòùí	218.1	218.1	0.0	218.1	124.1	-94.0

Nýeyí ãy àèì àã 14075 èðãýí, Áí ðí í ä àèì àã 13334 èðãýí, Í ðòí í àèì àã 12585 èðãýí, a a° ðòàí ãæé àèì àã 1 2296 èðãýí ãyð ãæéí òyðyãöýýí èé çí ðèóèàèòààð ãàçðàà òì ÷è°í àà÷ ãàçàð òì ÷è° èèéí ççççëýéòýýð ýóí èé 5 áàéðú ãýçýèæààéí à.

Ì í í ä è Óèñúí èðãýí ä ãyð áçèèéí òyðyãöýýí èé çí ðèóèàèòààð 2008 í í ä 28944 èðãýí, 2009 í í ä 19001 èðãýí, 2010 í í ä 23601 èðãýí, óèñúí òyì æýýí ä 2010 í í ú æèèéí ýòñèéí áàéäèààð í èèò 245345 èðãýí òòñ òòñ ãàçðàà ãyð áçèèéí òyðyãöýýí èé çí ðèóèàèòààð í ýã óàààçí ý ò° èá° ðãç é òì ÷è°í àà÷ýý. Óèñúí òyì æýýí ä 2003-2010 í í óóäää ãàçàð òì ÷è°í àãñàí èðãýí áí èí í ãàçðúí ò ýì æýýã áí ðòè çòí ýãýã ççççëýã.

Çóðàã 9. Áyð áçèèéí òyðyãöýýí èé çí ðèóèàèòààð ãàçàð òì ÷è°èæàãñàí èðãýäèéí òí í (óèñúí í òyì æýýí ä)

Çóðàã 10. Áyð áçèèéí òyðyãöýýí èé çí ðèóèàèòààð òì ÷è°èæàãñàí ãàçðúí òyì æýý (ãà-ãàð)

2010 í í ú æèèéí ýòñèéí áàéäèààð° (ñ°í ä çí ãýýð) àèì ãóóäúí òyì æýýí ä í èèò 92 èðãýí 18.158 ãà ãàçðú ä àæ àðóéí çí ðèóèàèòààð ààáóó ýðyðýð, 44 èðãýí 1.48 ãà ãàçðú ä àæ àðóéí çí ðèóèàèòààð áóóäèãã óóäèããàãàãàð, 11 èðãýí 3.93 ãà ãàçðú ä ãàçàð òàðèàèàí ãæéí çí ðèóèàèòààð ààáóó ýðyðýð òòñ òòñ óóäèããàí àà÷ òì ÷è°èñ°í áàéí à.

2.1.2. Áàçðúí ÷àí àðúí ò° è° á áàéäèúí °° ð÷è° èò

Ó° ä° àæ àðóéí çèèäýðýé çí í ðèñí í, áàéãèèéí òàãñ òóóðàé, òóóðàé áçñ áçñèççðò í ðø áí à í àí àé í ðí í ä óóð àì ùñãèèúí °° ð÷è° èò, áýè÷ýýðèéí òàèòèàããàè, òàðèàèàí ãæéí ððñí èé çðæè ø èì èéí áóóðàèò, í éí òçèì ýð, òí ðòí í ø ààæ ì í áí ú çàì áàðàãçé òyðyãöýýí, óóè óóðòàéí çí òèñãçé çèè àæèèèàããàí ààñ ççççëýéòýýð ãàçðúí ÷àí àðúí áí ðí èòí è, ðèæèèò èòýýòýýí ýààããàæ áàéí à. Ýí ýòçç áí ðí èòèúã “ãàçàð ò÷ðóóèñàí òí òèðí è” ãýñýí òí ù, í èí èä òàì ààðóóèàí òí òèðèúí òyì æýýã áýèãýðýí ãçé ççççëýéò/ÃÖ-6 ì àýãð-úí àããóó óèñúí òyì æýýí ä í ýãðãýí ä çã ýã.

Òàðèàèàí ãæéí ãàçàð: Òàðèàèàí ãæéí çí ðèóèàèòààð òàããèæ àð èæàæ áàéñàí 1.2 ñàý ãà ãàçðú ðæä 30 í ð÷èì òóäú í ú í áí í ãí ð àð èæàããàæ áàéí à. Òàðèàèàí ãæéí ãàçðúí òí òèðí è, áí ðí èòèúãèèòè, òíí ú ýéýãýé ýãäðýèä

2010 í í ä í é í ñ àí ã õ è è ã ç à ð ò ó ÷ è ð ñ à í ò í ò è ð è ù í ò ý í æ ý á 200 9 í í ù ò ò í é ò à ð ù ò ó ó è à ò à ä ã è í ÿ ð ò í ÿ ð á ý ã ñ ý í ò à è á à é í ò ý í æ ý 380.8 í ÿ í . ã à - ã à ð , ° á ÷ è í , ò í ð ò í ð ò í ð à à æ ä è à ý ã ñ ý í í é í ò à è á à é 78.4 í ÿ í ã à í ã à - ã à ð ò ñ ò ñ á ó ó ð ÷ ý ý . À ø è ã ò ò í à è ò ò à è ù í í é á í ð è í è ò í ð ò ñ ° í í é í ñ à í ã è é í ò à è á à é ° í ð ð ñ ° í í í ù ò ý í æ ý í ä 42.2 ã à á à é í à . Ò à ð è í ò í ä á ó ò , ñ ° ò á ç à ã è é á í ù ò ñ ò ã ñ à í í é ó ð ù ä æ è ý ÿ ñ 1.2 í ÿ í ã à í ã à - ã à ð í ÿ í ý ã æ ý . Ç à á ò à í , Ò á ñ ð è à è í ã ó á à à ã è í ÿ ð ò í ÿ ð á ý ã ñ ý í ò à è á à é í ò ý í æ ý è ò , ° á ð ð ò à í ã è é , À ð ò à í ã è é , Ò á ñ ð è à è í ã ó á ù í í é , ° á ÷ è í ò í ð ò í , ð à à æ ä è ò ý ý ò ý í è à ý ã ñ ý í ä ç í ò ý é á à é í à .

Ó ñ í ù ñ à í ã õ è è ã ç à ð ò ó ÷ ð ó ó è ñ à í ò í ò è ð í è : 2010 í í ä ó ñ í ù ñ à í ã õ è è ã ç à ð ò í é è ò 935,9 ã à ò í ò è ð í è ä ° ð ð ñ ° í ° ñ ã à à ð ã ù í á í è í í ã ç í è è ó ñ í ù á í ò è ð á í è ò ò í é 24,7 ã à , ç é è ä ä ý ð è é í á í ò è ð á í è ò ó ñ í ù ý ð ý á ò à à è é í ã ç à ð ò 40 ã à , à ø è ã ò ò í à è ò ò à è ù í í é á í ð è í è ò í ð ò í ò í ò è ð í è ä ° ð ð ñ ° í ý ð ý á ò à à è é í ã ç à ð 579,9 ã à , á ó ñ à à ð à è ò ã à í à à ð ò í ò è ð ñ í 291,3 ã à ã ç à ð á ç ð ò á ý ã æ ý . 2009 í í ù ä ç í ò ý é ò à ð ù ò ó ó è æ ç ý ò ý á 2010 í í ä ó ñ í ù ñ à í ã è é í ò à è á à é á ó ÷ è ð ñ à í ò í ò è ð í è í è è ò 7583,5 ã à - ã à ð á ó ó ð ñ à í í ù ã à à ð ã ù í á í è í í ã è é ó ñ á í ò è ð á ñ í , ç é è ä ä ý ð è é í ò à ý ã è à à ð á í ò è ð á ñ í á í è í í à ø è ã ò ò í à è ò ò à è ù í í é á í ð è í è ò í ð ò í ò í ò è ð í è ä ð ð ñ ° í ý ð ý á ò à à è é í ã ç ð ù í ò í ò è ð è ù í ò í ò ý í æ ý á ó ó ð ñ à í ò à é ò í é á í ò í é á à é í à . Ó è ñ ù í ò ý í æ ý é æ ä ä ý ð è é í ò à ý ã è à à ð á í ò è ð á ñ í , à ø è ã ò ò í à è ò ò à è ù í í é á í ð è í è ò í ð ò í ò í ý ä ä ò ý è ð ð ñ ° í ý ð ý á ò à à è é í ã ç à ð Á í ð í ä à è í à ã ò ò à í ã è é í è ò á à é í à .

Ó ò à ã à æ ý á ä ý ð ñ ý í ã ç à ð : Ó ó è ó ó ð ò à é í ñ à è á à ð ò í í ã è í ð í ù ò ° ã è è ä ÷ ó ò à è à ÷ ò í é á í ã à í è ò í é ÷ ã ç ð ù í á í ð í è ò è ù á á è é á í è ã æ á ó é ç í ñ ý í ò ç ÷ è í ç ç é è ç ç à è é í í ý á ð í . À ø è ã ò ò í à è ò ò à è ò í é á í ð è í è ò , á à ð è è ã ù í ò à ò ð è à è á ý è ò á ý ò , à à ò í ç à í á à ð è ò , ã à í è í ã è é í ý ð ý é ò à è ã ó è ò è é ò , á à ð è è ã à á à è ã ó è à í æ á à ð è ò ý ä ò à à á à è ã è è é í ò ð ñ è é á ò ó ó è à ò , ð í ð í í á à è á í , í á í í è ã á è é á í è ã ò , ð ó ó á ó ó ò à ò à ò ç ý ð á ý ð ð ã ç ð ù í ° ð ò á à è ä è ù á ° ð ð ÷ è è æ ò á ò í è è è é í ã à ð à è ò à è ò ð ñ í è é ý ä ä ò ý è è ò ý ý ð á è é á í è æ á à é í à .

2010 í í ù á à è ä è à à ð ò ó à ã à æ ý á ä ý ð ñ ý í ã ç à ð í é è ò 19419 ã à á à è ã à ã à ñ ã à í è í ã è é í ý ð ý é ò à è ã ó è ù í à æ à à ñ 1904,5 ã à , à ø è ã ò ò í à è ò ò à è ù í í é á í ð è í è ò í ð ò í á í è æ ó ò à ã à æ ã ý í ò ñ ý í 16061,5 ã à , á à ò è á í ò à í ã à è à ò à ð ó ç à á à è ä è ù á ò à í ã ò ç é è à æ è è à ã à í ù ó è í à à ñ 305 ã à , á à ð è è ã à , è í ã à í á ð è é í ð ó ç à í ã æ ý á à ð è ò , ç à ñ à à ð ç é è ÷ è è ý ý ò è é ò à æ à à ñ 97,9 ã à , ç à í ò ý ý á ý ð ò í é á í í í ù á à ð è è ã à ç à ñ à à ð ç é è ÷ è è ý ý í è é à æ à à ñ 1049,6 ã à ã ç à ð ò ñ ò ñ ó ò à ã à æ ý á ä ý ð ñ ý í á à é í à . À ø è ã ò ò í à è ò ò à è ù í í é á í ð è í è ò í ð ò í ó ò à ã à æ ý á ä ý ð ñ ý í ã ç à ð ° ð à è í à ã ò ò à í ã è é í è ò á ó ð ó 6645,4 ã à , Ñ ý é ý í á ý à è í à ã ò 3021 ã à , á ð ð ò à í ã è é à è í à ã ò 2174,9 ã à , Í ð ò í à è í à ã ò 2152 ã à , Ò ý í ò è é à è í à ã ò 1709 ã à , ò í ° á à ù à è í à ã ò 1093,7 ã à á à è ã à í ù ó è ñ ù í ò ý í æ ý í ä ò à í ã è é í è ò ó ò à ã à æ ý á ä ý ð ñ ý í ä ç í ò ý é á à é í à .

Özñí ýäö 12. Äèì äóöäü í ö° äæñ° í òàèääéí öýì æýý, %

Äèì ää	Ö° äæèèò èèðýýäzé %	Ñóè èèýðñýí %	Äóí ä èèýðñýí %	Öç÷öýé èèýðñýí %	Í ýì öç÷öýé
Äððäí äæé	56.26	32.92	10.02	0.80	0.00
Ääýí öí í ä ö	36.21	23.13	24.16	13.08	3.43
Ääýí - ^a äæé	56.29	22.61	10.52	3.43	7.14
Äóèäái	48.57	33.21	13.96	4.26	0.00
Ääððäí -Öóè	39.57	36.80	23.63	0.00	0.00
Äí ðí í ä	27.31	41.46	30.04	1.19	0.00
Äí ðí í ä äü	3.77	11.83	21.20	53.00	10.20
Äóí ää äü	0.21	0.50	33.27	53.89	12.12
Äí äü-Äèòäé	35.31	25.19	23.61	11.67	4.23
Äí äüÑçì áýð	0.19	7.55	17.40	74.56	0.30
Öýì òèé	27.30	28.20	27.78	16.21	0.50
Öí ää	22.99	30.73	20.45	19.30	6.52
Ö° äñäè	79.28	16.19	4.26	0.27	0.00
^a ì í ° ä äü	23.25	27.32	26.97	20.38	2.08
Í ðöí í -Öóè	96.97	0.00	3.03	0.00	0.00
^a ä° ððäí äæé	9.04	12.05	33.00	43.53	2.38
Ñýéýí äý	60.63	31.76	7.56	0.05	0.05
Ñçòääääòäð	1.39	24.69	48.75	22.96	2.21
Ö° ä	21.92	29.61	36.62	11.66	0.18
Öèäái äääòäð	15.68	37.33	36.48	8.33	2.19
Öañ	19.16	10.77	15.10	33.94	21.02
Çääòäí	38.17	17.30	21.72	16.33	6.49

Ì áí äé í ðí ü í é çæé äçñ í òàèéí öçðýýí ä ö° äæèèò í ýì öç÷öýé ° ðñ° í òàèääéí öýì æýý äæéöæ, òàðèí äóí ä çýðýä ° ðñ° í òàèääéí öýì æýý í ýì ýäýð òäí äèääòäé äæé ä. Äí äèéí äçñ í òàäð äóí ääñ äýýð çýðýæýèöýé ö° äæñ° í òàèääéí öýì æýý äéí äèéí í òàä äýäñäýðèéí 24-48 í ð÷èì öóäèéäýçýéæ Äóí ää äü, Äí ðí í ä äü, ^a ä° ððäí äæé, ^a ì í ° ä äü çýðýä äèí äóöäü í í òàä äýäñäýðèéí 50-èäñ äýýð öóäü í ü ö° äæèèò° í ä ° ðñ° í äçì öýé äæéí ä.

2.3. Äàçðü í öýäèèéí °° ð÷è° èò èéí ääéääè

2010 í í ü ýöñèéí ääéäèäð 26,006,461.8 ää òàèääéä äø èð ì äèòì äèü í äø èæèèèòü í áí èí í òàèäðöèü í í èèò 4137 öç÷èí ð° ä ää° ð òñäèé ç° äø °° ð° è í èä ñí í ääéí ä.

ñàèáàð áí ëã í òí àí ðõí èèñí í 2008 á òí àí ðõí é 2010 ð èèéá yâèççýýí ààèãèü ì ð-èí ä ñð ã í ò è ò áààòàé òýðççýýí èé ò áõí èé, òáõí í èí àé í yâèççýýò, 2008 ð 2010 ð ðóòéàèð òàðàð çýðýã òàðàðé 2008 è áçðäççýýí ààèéàæ áàéí à. Àæ çéèäyðèéí ñàèáàðüí áçòýýãýòççýýí èé í èéò çéèäyðèýè 2010 í á (2005 í ù çýðýãççýýò çí ýýð) 1874.6 òýðáòì ò ã áí ëæ ò ì ò í ù òí ñ 169.7 òýðáòì ò ã áòó ó 10.0 òóàèð ò ñè ò. Ýí ýòçç ò ñ èð ä äãðüí ò ñ, òàééòð æí ð í ù áàýæ àé, í ççðñ çýðýã óóè óððàé, í èáí ðèí ò àæ çéèäyðèéí ñàèáàðüí í ýð ò èèéí áçòýýãýòççýýí èé çéèäyðèýè 16.7-91.8 òóáü ò ñ ò í í ù ä èèí í í ò è èæýý. 2010 í á çàðèì áçòýýãýòççýýí èé çí èéí ò ñ èèéí àéááí òàòàðüí í ðèí ä 186 526.8 ñàý ð ð ã, Àð èð ì àèòì àèüí òàéðóèüí áí èí í àð èæàèòüí òñãàé ç ò ò èèéí ò èá ð 33 394.5 ñàý ð ð ã, àð èð ì àèòì àèüí í ò ò àð èæàñí ù ò èá ð ð 107 985.3 ñàý ò ð ð ã Óèñüí ò ñ àééí 2008 ð 2010 ð òàéðóè èéñýí í ðàüí í ò ò ò èá ð ð 2 000.7 ñàý ð ð ð æéá Óèñüí ò ñ ò ò èð ð èð ð ççýýá áàéí à.

“Àð èð ì àèòì àèüí òòàé òóèü”-èéí ààðóÁàèèèü òàì ààèàð ð è ò èð 2008, ì ð-í ù òýí àèò ð èí àèèýýí èé ò ò èá ð èéá 2008 í á óóè óððàéí ð èèýýýð çéè ààèéààà yáòúèäá 124 àæ àðóéí í ýð ççýýí áà- áàèèèü òàì ààèä ò áàòàèèáí ù òñãàé àáí ñáí à í èéò 682.520 ñàý ò ð ð ã 2009 í á 385.40 ñàý ò ð ð ã 2010 í á 943.30 ñàý ò ð ð ð æéá ò ò èð ð ççýýá ááí à. Ò òñ àáí ñáí à ò ò èð ð ççýýí 2008 ð 2010 ð æéá òóòàéí àèèéí í ò ò ò ñýðýýèèéí çéè ààèéààà áçòýý òýðýæççýýí òí òèí èáí èä áóòàáí í èã õí ð ð óóèè-èèñáí áàéáã á ð 2008 í á 21.0 ñàý ò ð ã 2009 í á 125.5 ñàý ò ð ã 2010 í á 1 àæ àðóéí í ýð áàèéãóèèèáüí 1.0 ñàý ò ð ð ð æéá áóòàáí í èã ñí í áàéí à.

Óçñí yâò 14. Í ò ò í ñýðýýèèéí òí í ççççýýèòççä (ò èí ì yáyý)

Áçððýýè òèéãáñýí í á	Áçððýýãñýí àæàðóéí í ýðèéí òí	2008 èèè /ð/		2009 èèè /ð/		Çàðàèüí òýí æýý ñàý. ò ð ã
		Óáõí èèéí í ò ò í ñýðýýèèé	Áèí èí àéí í ò ò í ñýðýýèèé	Óáõí èèéí í ò ò í ñýðýýèèé	Áèí èí àéí í ò ò í ñýðýýèèé	
		1216.57	1064.3	898.8	807.9	
2008	243	1216.57	1064.3	898.8	807.9	6063.6
2009	166	597.9	813.2	494.84	280.6	7164.4
2010	147	873.1	549.6	688.1	389.75	8279.27
Í ÈÈÒ		2687.5	2427.1	2081.74	1478.25	21507.27

2010 í á “Àð èð ì àèòì àè àð èæàð òñãàé ð ò è ýçýí ð èä- àæ àðóéí í ýðèéí áàèèèèü ì ð-í ù à òàì ààèàð òàèàð òóèéàð ð èýýñýí ççðèéí òýðýæèèòá òèñüí í ýðèýí ççýýá ð àèèèèòü á çí òèí í áàèéãóèèèé. ð àèèèèòü òàì ðàèèñáí í èéò

àæ àðóéí í ýæëéí 15,8 òóàü í ü Æ(ñàéí), 36,8 òóàü í ü Á(òàí àæèòòàé), 47,4 òóàü í ü Ñ(òàí àæèòòàé), áàéàæëü ì ð-í ü òýì àèò ø èí æèäýýí èè°á° ðèéí òýðýæèèòýä ° ã° í çí ýéäýäýð í èèò àæ àðóéí í ýæëéí 10.5 òóàü í ü Æ(ñàéí), 21.1 òóàü í ü Á(òàí àæèòòàé), 68,4 òóàü í ü Ñ(òàí àæèòòàé) ãæçí ýéýãñýí áàéí à.

2009-2010 í áóòè óóðòàéí í éáí ðèí èò áí èí í áóñãèè àæèèèàæàí ààñ ýáäðýä ì ðæ ì ðèèãñíí í æçðúí òí ì èèí ã òèéæ Òýí òèé, Àðòàí ãèðòàí àæ, Áàýí òí í ã ð, á í í ° ã àü, Æí ðí í ã àü, Æðòòàí -Óèè, Æí ðí í ã, Æí ðí í ã àü, Æí àüçí áýð, Æóí àã àü, Ñçòààòòàð, Õ á, Áóèàá, Ñýéý í ãý àéí àéí í óòàä áýññýðèéí òýí æýýí à òèéñýí àçí ãýð 15 àéí àéí 56ñòí ùí í óòàä áýññýðèéí èèò 500 àððé í ýæ òàèéàððò 3984.46 à æçàð ýáäðýä ì ðæ ì ðèèãñíí í áàéàæàä òí æí í æý. Ñçèèéí æèççáýä òóàèèàðà àø èð ì àèòì àè ì éáí ðèí ã- èðãýàèéí òí áóóð- áàéí à. 2006 í á 72817 òóàèèàðà àø èð ì àèòì àè ì éáí ðèí ã- èðãýä áàéñàí áí è 2007 í á 66179, 2008 í í ü 1 ñàðä 53959, 2008 í í ü 7 ñàðä 30119 áí èæ 2009 í í ü ñàððúí 35 ì ýí àæ àððé áí èæ áóóð-ýý.

2.4. Õèñú í ò óñàéè òàì ààèèèèòò àè àæçàð í óò àèéí ñçèæýýí à ààðñàí ° ð ð-è° èò

2008-2010 í á àðòòàí òààçàò æçðúí òýí æýýí ýì ýäáýäçé á° ð° à áàéàæèéí òí æí éáí ðò æçðúí òýí æýý 2008 í á 9 229 905 à ààéñàí áí è 2010 í í ü áàéèèàðð 9 987 094 à (43.38%) áí èæ 757 189 à òèéáàéàèè, áàéàæèéí í° ò æçðúí òýí æýý 2008 í á 2 006 270 à ààéñàí áí è, 2010 í í ü áàéèèàðð 2 094 370 à (9.29%) áí èæ 88100 à òèéáàéàèè, áàéàæèéí áóðñàèèò æçðúí òýí æýý 2008 í á 102 083 à ààéñàí áí è 2010 í í ü áàéèèàðð 113 983 (0.51%) áí èæ 11900 à òèéáàéàèè òòñ òòñ í ýí ýãñýí áàéí à. 2010 í í ü áàéèèàðð óèñúí òòñàéè òàì ààèèèèòòàé àæçàð í èèò í óòàä áýññýðèéí 14.41 òóàèéá ýçýèæ áàéí à. Ñçèèéí 3 æèèéí òóàèèààí à óèñúí òòñàéè òàì ààèèèèòòàé àæçàð í óòàèéèæýýí à ààðñàí ° ð ð-è° èèéà áí ì ðèè òçíí ýäýä ççççéýá.

Õçíí ýàò 15. Õèñú í òòñàéè òàì ààèèèèòòàé àæçàð í óòàèéí ñçèæýýí à í ðñí í ° ð ð-è° èò

Õèñú í òòñàéè òàì ààèèèèòòàé àæçàð í óòàä	2008 í í ü áàéèèàðð /àá/	2009 í í ü áàéèèàðð /àä/	2010 í í ü áàéèèàðð /àè/
Àðòòàí òààçàò àæçàð	10 554 523	10 554 523	10554523
Áàéàæèéí òí æí éáí ðò àæçàð	9 229 905	9 780 305	9987094
Áàéàæèéí í° ò æçàð	2 006 270	2 094 370	2094370

Áàéääèééí äóðñääèò äàçàð	102 083	113 983	113983
Ä¿	21 892 781	22 543 181	22749970

2010 í í ä Óèñúí òðñääé òàì äàèèèèòòàé äàçàð í óóðéí ä äðñàí °° ð÷è° èèèéáí àðèéâ÷èáí äððääæäí î ððè ò¿ñí ýäýä ¿¿¿¿ýä.

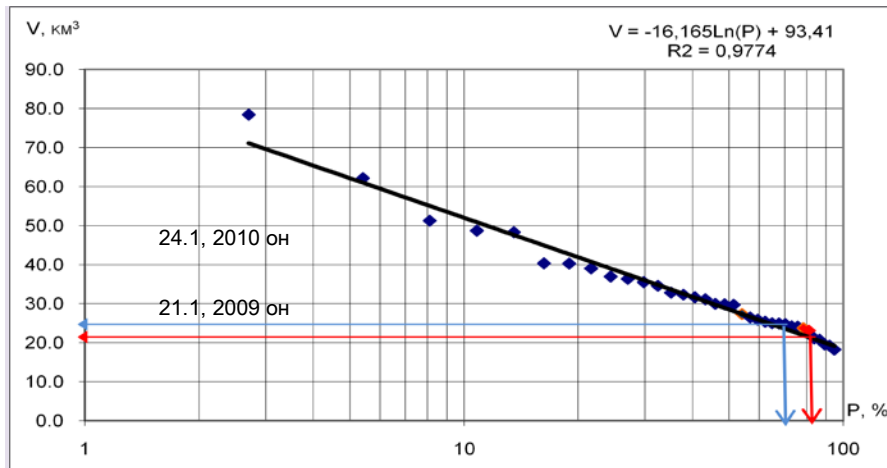
Ö¿ñí ýàð 16. 2010 í í ä Óèñúí òðñääé òàì äàèèèèòòàé äàçàð í óóðéí ñ¿èæýýí ä î ðñí í °° ð÷è° èò

Áàéääèééí òí äòí éáí ðò äàçàð				
í ýð	òàèááé	àí äèèèè	í ä í í	ø èèääýð
Ì í í ä è ýñ	271.313	Áàéääèééí òí äòí éáí ðò äàçàð	2010	ÓÈÖ-úí 06-ð òí äòí í è
Óèäää÷í ú òàð í óóð	259.403	Áàéääèééí òí äòí éáí ðò äàçàð	2010	ÓÈÖ-úí 06-ð òí äòí í è
Áàéääèééí äóðñääèò äàçàð				
Ö¿ðýí áýè÷èð	11.843	Äàðòàí äàçàð	2010	ÓÈÖ-úí 06-ð òí äòí í è
Áàéääèééí í °° ò äàçàð				
Àèòàí ò° òèé	90.735	Áàéääèééí í °° òèéí äàçàð	2010	ÓÈÖ-úí 06-ð òí äòí í è

2.5. Ì í í ä è í ðí ú óñí ú í °° ò, äí ðèì , °° ð÷è° èò .

2010 í í ú áàéèèèàð Ì í í ä è í ðí ú óñ, òää óóð, í ð÷í ú öýí àèò ø èí äèèæýýí èé ñ¿èæýýí èé ö¿ðýýí ä óñ ñóàèèèúí 132, ¿¿í ýýñ ä è ì °ðí èé 116, í óóðúí 16 òàðóóèä àæèèèèèè ñóàèèèèè òèéæ áàéí à. Äàçàð äí î ðð ¿äííí, òàì í äðàòóðúí àæèèèèèè ã26 òí í í í ä óóàäð, óí äàðäí àæèèèèèè ã11 áóèèèè òðñ òðñ òèéæ áàéí à. Óñí ú í èáí èòí í, ááí òí ñ àì úòàí, óððäí èúí ñí ðüüü ã 74 òàðóóèä, óñí ú òèì èéí ø èí äèèæýýí èé ñí ðüüü ã140 äððóé öýð àà÷ ø èí äèèæ áàéí à.

Äí è ì °ðí , í óóð : Ì í í ä è í ðí ú ä ððí èé í èèèáýð óðñàö 5 óóàèéí òàí äàì ø èèòàé ýéáýä óñòàé äèèä 69.5 ø í í èì , 75 óóàèéí òàí äàì ø èèòàé áàää óñòàé äèèä 23 ø í í èì ðð÷ öýéáýèç ýí ý. Äí è ì °ðí èé óðñàöúí äèèé ýí òèéä á¿ðýýä¿¿ýýä÷ òèéáýýä áàéääèèéí äñ á¿ñè¿¿ðèéä ò° è° è° ä÷ Ñýéýí äý, Í ðòí í, Öýðèýí, Í í í í, Áóèèè, Öí ää, Áàéäðää Öàèö ä è çýðýä òí í í òí í ä èóóáúí äèèèéí óðñàöúí ã5, 50, 75 óóàèéí òàí äàì ø èèòàé äèèä Ì í í ä è í ðí ú ä äýéäýð í èèò óðñàöòàé öýèäóóèäí äèè äèèèéí í èèò óðñàöúí ò° äè° èç¿éäòí äòí í ä.

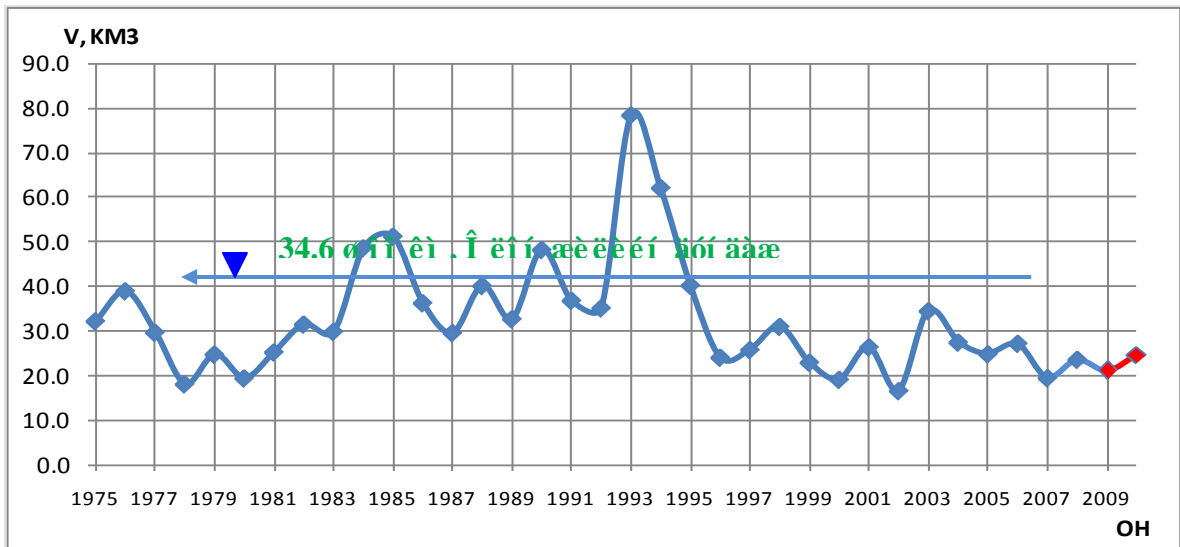

Çóðãã14. Ì í í ã ë î ð í ù ý ï ç á ç ð è é í ò à í ã à ð è è ò à é æ è è é í ò ñ í ù ó ð ñ à ò , ð í í è ì / æ è

Ì á í à é î ð í ù ã ë ð ð í è é í è è ò ó ð ñ à ò 200 9 í í ä 83.3, 2010 í í ä 76 ó á è é í ò à í ã à ð è è ò à é á ó ð ó í è í í æ è è é í á ó í ä æ à ñ á à æ ñ ó ñ è à æ ò à é æ è ä á à é á . 2009 á à 2010 í í ä ì á í à é î ð í ù í ó ð ã ä ý á ñ ä ÿ ð ä ý ð 21.1 á à 24.1 ð í í è ì ó ð ñ à ò á ç ð ý è ñ ý í í ù ã ë ì ð ð í è é í è í í æ è è é í á ó í ä æ ò ñ à ò à ñ 39.0, 30.3 ó ó á è à ð ò ñ ò ñ á à æ ñ ó ñ à é á á é í à . Á ý ó ä ý 2010 í í ä ó ð ñ à ò ð í ù ð æ è ç ç à è é í ò ý ñ ñ ý è ì ä ç é í ý ï ý ä ý ò ò à í ä è à æ ò à é á á é í à . Ý ä ä ý ð á à æ ñ ó ñ à é æ è ç ä 1 4-15 æ è ä à ð à è ñ à í á à æ ñ ó ñ à é ç à è é í ç ð ä ý è æ è ý è á í è í í à æ æ à æ à æ á à é æ à á í è í á ÷ ò í ð ð æ è ç ç ä ý ä ò à ò æ ð è ð ä ý ñ ý í ã ë ã ð ò è , á ó è à ä í ó ó ð , ò í è ð ì ù í ç à ð è ì ä í ù ñ ý ð ä ý ð ð è ð á à æ æ à æ à æ ý ò ý è æ á á é í à .

Ì í í ã ë î ð í ù ã ë ì ð ð í è é í è è é á ý ð ó ð ñ à ò 1978 í í í ñ ò í è ð à à æ è í ý ï ý ä ñ ý ð 1993 í ð í í ä 78.4 ð í í è ì ç ð ÷ ò à í æ é í ý è á ý á ó ñ à é á à é ñ à í á í è ç ç í ý ñ ò í è ð à à æ è í á ó ó ð ñ à à ð 2000 í í ä á à æ ñ ó ñ à é á ó ð ó 19 ð í í è ì / æ è , 2001 í í ä ç ç í ý ñ 7 í ð ÷ è ì ð í í è ì / æ è à ð è ò ó ñ à é , 2002 í í ä ò à í æ è í á à æ ñ ó ñ à é , ò à ð è í 2003 í í ä á ó í ä æ ò ñ è à æ ò à é , 2004-2010 í í ä 3-7 æ è ä 1 ó à à ò í ò è í ò ì à æ à è à è ò à é á à æ ñ ó ñ à é æ è ç ç ä á á é í à . Ì í í ã ë î ð í ù ý ð ñ ò ý ñ ó ó ð à ì ù ñ æ à è ù ð ð ð è ä ò à ð ð ó ó ó ñ à é æ è è é í á à à ò à æ à è í ý è ý ä ð í ä ð á á é í à . Á à í , ç ó à ù í à à à ò à æ è ù í ò à è à à ð ð 1740-1940 í í ù ì ý á ý ä ý ð 72 æ è ä í ù ã à í , 110 æ è ä í ù ç ó à á í è æ á à é ñ à í ò ç ç è é ì ò à à ð è ì ò á á é í à /Ä. Ö ý á ý ñ ç ð ý í , 1988/. 1960-à à à í í ù ç ç è ý ñ 1980 -à à à í í ù ý ó ý ç ð ò ý è 17 æ è ç ð ä ý è æ è ñ ý í á à æ ñ ó ñ à é ç ä á í è í í ã ë ã ð ò è ò à ñ à ð ÷ , Á í à è é í ò à à à í í ó ó ð á ó ð ó Í ð í ä Ò à à ò ù í Ò à à à í , À ä æ è í Ò à à à í , Ò à ý à , Ó è à à í í ó ó ð ð è ð ä ý æ Ó è à à í ò ò ò à è à í æ è í ò ç ð ð ð ý ð ò à ñ à ð ÷ á à é è à à . 1996 í í í ñ ý ó ý è ñ ý í á à æ ñ ó ñ à é ç ä ð í ð ð ò ç ð ò ý è 12 æ è ç ð ä ý è æ è æ á á é í à . Á í à è é í í ó ó ð ó ó à , ç ç í è è á í ò í ð ò ì í í í ð í í ä ò í í ò í ã à í ò Ò à à ò ù í Ò à à à í , À ä æ è í Ò à à à í , Ó è à à í , Í ð í á í ó ó ð ð è ð ä ý ñ ý í ò ý á ý ð á á é í à .

Ýí ý óóóðáεø èèòàéζáèéí íγá íí öëí ā áí è 1960 -ààā íí ù ñζέγγñ 1980 -ààā íí ù ýóýí ððòýε ζðǻýεæëñýí áàāā óñòàé ζáèéí öýýñ óóóðáεø èúí ýð÷-èí í ù èò áàéääāā í ðø éí í .

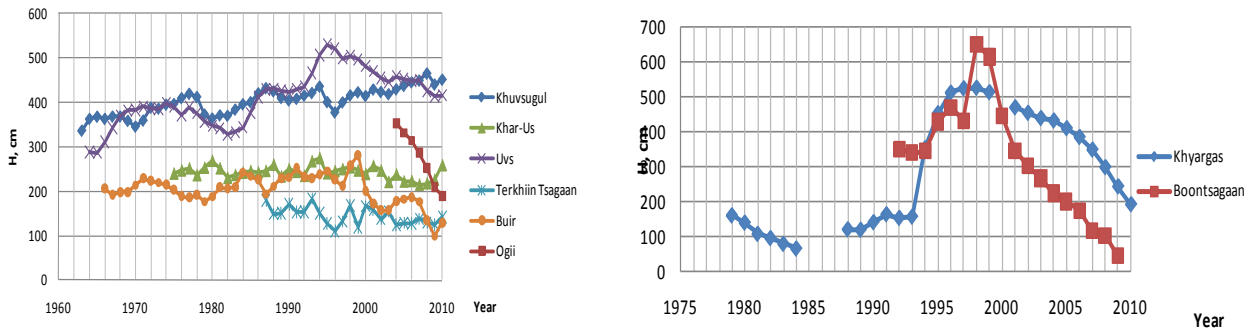
Çóðāā15. Ì í í ā è í ðí ù ā è í ° ðí èé óñí ù óðñāöúí öýéáýεçýε, ø í í èí /æèè

Ãí è í ° ðí èé óñí ù ā ðèí ù āöí èí èí í ζçáýε í àí àð, 11 äζǻýð ñāðúí ýóí èé àðāā öí í í āö ì °ñí áζððζζè öí āöí æ 2 äóāāð ñāðúí ñζέèéí àðāā öí í í āö ì °ñí èé çóçāáí òāí æéí èò öýí æýýí äýý öζð÷ýý. Ýí ý ζāā ì °ñí èé çóçāáí í èèò í óðāāð 2009 í í ä 40-184, 2010 í í ä 35-197 í ð÷-èí ñí öζð÷-áàéā.

Ø àð óñí ù ζāð æèæā ā èóóāāā 4 äζǻýð ñāðúí ñζέýýð äóóñ÷, öí ì í í öí í ā èóóāāā ñóε öζ÷òýé àææāāāāā. Ýí ý í ù ýðò ààæì äóéāàð÷, òāāðúí óéèðāé óāāáí ζðǻýεæëñýí öýé öí éáí í öí é þì . Öāāðúí ø àð óñí ù ζāð ýð÷ öζ÷-áàāòàé àææāāāāð í ° öö° è áζðǻýæáàéí à.

Í óóð: Ì í í ā è í ðí ù èò, öí ì , öí ì í í öí í èöýí ö í óóðóóāúí óñí ù çâð í èé ýāö 1960-ààā íí ù ýóí ýýñ 1990-ýýä íí ù äóí ä ζā öζðòýé í ýí ýāýæ ñζέèéé í 13-14 æèä áóóðāð ýāöòàé áàéí à. Öāñā è í óóðúí òζâø éí ζðǻýεæýí í ýí ýāýæ Öāñ í óóðúí óñí ù öζâø éí 1993 í í í ñ öí éø ýèè āζé áóóð÷, ýāýýð èò í óóðóóāúí óñí ù öζâø éí óí ° öö° ä öζðòýé èò öýáýýð áàéòāā, æèèéí äóí ààæóñí ù öζâø éí Öāð-Öñ í óóðúí ö 2001 í í í ñ öí éø 32 ñí , Öýðèéí Öāāāí í óóðúí ö 2000 í í í ñ öí éø 42 ñí , òàè öýýðèéí áζñèéí æè í óóðúí ö 2004 í í í ñ öí éø 144 ñí , Áóéð í óóðúí ö 1999 í í í ñ öí éø 183 ñí , Ãí àèéí áζñèéí 1998 í í í ñ öí éø Öýðāñ í óóðúí ö 281 ñí , Á° í òāāāí í óóðúí ö 603 ñí òñ òñ 2009 í í öζðòýé äóí ààðñāí áàéí à. Ãí āü, öýýðèéí áζñèéí í óóðúí óñí ù öζâø éí óðüā öí æä áàéāāāζéáýýð òāí æéí áàāā öζâø éí öýé áí èäýý.

Õàðèí 2010 í í ä öýýðèéí á¿ñèéí Áóéð í óóðúí óñí ù ò¿âð èí °í í ° ò í í ù òí í ñ 31, ã àèéí á¿ñèéí Õàð-Õñ í óóðúí ò 33, Õàí ãàéí á¿ñèéí Õýððèéí Õàãàí í óóðúí ò 17 òóñ òóñ ñì í ýì ýãñýí àà Í ðí ãí óóðò Õ¿é ã è ò¿ð çóóðúí òóãàòàí à ò¿ð÷ òòòãàæý.

Çóðàã 16. Çàðèí í óóðúí óñí ù ò¿âð í èé öýéáýéçýè

Ýí ýò¿¿ óñí ù ò¿âð í èé ýàòù ààãàí í óóðóáúí óñí ù òýí òèèéí ýèàí áí ò¿¿àèéí ýàò òàðèèòàí ààèèãúé áàéí à. Õàð -Õñ í óóðúí óñí ù òýí òèèéí ýèàí áí ò¿¿àèéí ýàò, òàí àèàãà òí ãàí ðòí é° ò ð÷è° èò áàãàòàé, Óàñ í óóðúí óñí ù óóðð èè ñ¿¿èèéí æè¿¿äýä ýèèì ã¿é í ýì ýãñýò òàí àèàãñã ààãàæ óñí ù ò¿âð èí í ù ýèèì ã¿é áóóðàò, òàðèí òàè öýýð, ã àèéí á¿ñèéí í óóðóáúí óñí ù óóðð èè í ýì ýãñýæ ãààððúí òòòãàè òðñàò áàãàñàæáàéãàãàñ ð àèòòãàèè àí óñí ù ò¿âð èí òàí ãàéí áàãà áí èæý.

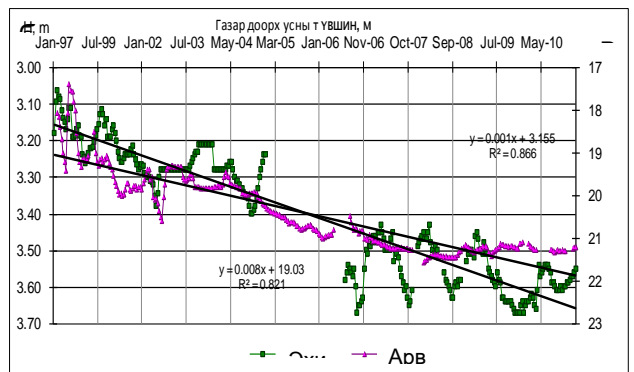
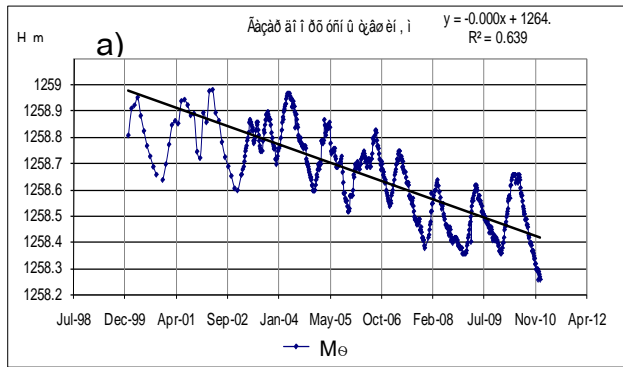
Í í í ã è í ðí ù ýðñ òýñ óóð àì ùñãàèúí í ° òò ° è , òàððóó óñòàé æèèèéí àààòàãàè óóð àì ùñãàèúí ° ò ð÷è° èò òí à èèýð÷ áóé ñ¿¿èèéí æèä í ýéýýä èò áàéí à. Ààí , çóáúí àààòàãàèúí òàèàòðò 1740-1940 í í ù ì ýäýýáýýð 72 æèä í ù ãàí , 110 æèä í ù çóá áí èæáàéñàí òòòàé ò¿ðèéí áàðèì ò áàéí à /1/. 1960 -ààà í í ù ñ¿¿èýýñ 1980 -ààà í í ù ýóýí ò¿ðòýè 17 æè ¿ðäýèæèñýí áàãà óñòàé ¿ãà í èí í ã è ã ðòè òàñàð÷, Áí àèéí òààáí í óóð áóð ó Í ðí ã Õààòúí Õàãàí , Àãæéí Õàãàí , Õàýà òóàãò, Õèàáí í óóð ð èðäýæ Õèàáí òòòãàèàí ãàéí ò¿ðòðýý òàñàð÷ áàéèàà. Áí àèéí í óóðóá, ¿¿í èè áí òí ð òí ì í í òí í ä òí í òí ãàí ò Õààòúí Õàãàí , Àãæéí Õàãàí , Õèàáí , Í ðí ã í óóð ð èðäýñýí òýáýýð áàéí à. Ýí ý òóóðàéð èèòàé¿àèéí í ýã í í òèí ã áí è 1960 -ààà í í ù ñ¿¿èýýñ 1980 -ààà í í ù ýóýí ò¿ðòýè ¿ðäýèæèñýí áàãà óñòà é ¿àèéí òýýñ óóð àì ùñãàèúí ° ò ð÷è° èò ýð÷èì æñýí ýí ý ¿ãà òóóðàéð èúí ýð÷èì í ù èò áàéãààá í ðò èí í. Õàðèí 2010 í í ä òóóðàéð èúí ýð÷èì ñòèàð÷, ÷èèæ èè í ýì ýãñýò ýáðýä òàí àèàãà èèýð÷ áàéí à.

Ýí ý 2009, 2010 í í ä ò¿ð çóóðúí òóãàòàí à ýð÷èì òýé í ðñí í ààààð áí ðí í í ù òèì ààñ òóð áí ðí í í ù ¿ãð í èí í òí é òí òèí èäí æ í èéáýì , ýàèéí çàñàãò èòýóýí òí òèðí è ó÷èð÷ýý.

Õžńĩ ýãò 17. Àãçõù í äĩ î ðõè õńĩ ù î ðãóóãù í í ° ò èéí òĩ èì 2008-2009 î í

1	Àéì äã nõì ù í í ýð	Í ðãù í í ýð	Àð èãèèòù í í ° ò èéí çýðýãýè äà òĩ òýì æý, ì ° / òĩ í ä (è/ñ)				Í ° ò òĩ ðã ì ñ í í ä í í
			À	Â	Ñ ₁	Í èèò	
À. Ì í í ä è óèñù ä ò ðãççýð ñãì æéí ò ° ð í ð ° ð							
1.	Õýí ðèé àéì äã ª í ä ° ðõààí òĩ ò	ª í ä ° ðõààí	2764.8 (32.0)	2246.4 (26.0)	691.2 (8.0)	5702.4 (66.0)	2008.12.15
2.	Çããòãí àéì äã Õèèãñòãé òĩ ò	Áí æãù í ä è	6480 (75.0)	4320 (50.0)	-	10800 (125.0)	2008.12.10
3.	Áí ðĩ í ä ã ã ù àéì äã Çãì ù í - çã nõì	Ñýãðççèèéí òĩ éðĩ ì	2635.2	-	2635.2		2007.12.01
4.	Ñýýí äý àéì äã Ñçõãããð òĩ ò	Í ðõ í	7776.0 (90.0)	5184.0 (60.0)	4320.0 (50.0)	17280.0 (200.0)	2009.02.20
À. Àæàðóéí í ýãæ äãèèóèèããù í ò ° ð í ð ° ð							
5.	ª í í ° ä ã ã ù àéì äã Õĩ ðõýòèé nõì	Í àéì áí òù í ò ° í àèé	-	3196.8 (37.0)	1382.4 (16.0)	4579.2 (53.0)	2009.01.01
6.	Áĩ ä ù - Àèòãé àéì äã Õýýè nõì	Òãèù í ø áí ä	-	-	4536.0 (52.5)	4536.0 (52.5)	2009.01.01
7.	ª í í ° ä ã ã ù àéì äã Õãí áí æã nõì	Ãçí èé òĩ í èí é	-	41774	33393	75168.0	2008.01.01
8.	Õèààí áããòãð òĩ ò Õãí - Óóè ä ççðýã	Óóèè ä è ù í ò ° í àèé "Í èñýòèéí òñãí òãí æãì æéí ° í ° ò æéí ýð ççñãýð"-èéí áãðóóí òýñýã	-	15396.5 (178.2)	7153.92 (82.8)	22550.42 (261.0)	2009.01.01
9.	Õĩ äã àéì äã ì ° ñò nõì	Áí í ð ÷ èéí ä è	-	-	18765.0 (217.0)	18765.0 (217.0)	2009.01.01
10.	Áí ðĩ í ä ã ã ù àéì äã Ì áí äãð nõì	Í ððãí æéí òĩ í èí é	-	1278.7 (14.8)	1417.0 (16.0)	2695.7 (31.2)	2009.01.01
11.	Áóí äã ã ã ù àéì äã ª èçèèò nõì	Õãéðòãí	-	-	94.7 (1.09)	94.7 (1.09)	2009.01.01
À-ÃÃ:			17020,8 (19.7)	73396.8 (366)	74389.02 (443.39)	162171.42 (1006.79)	

Áĩ è ì ° ð í èé óðñãò áããã áãéãããòãé òýèããì æãç àð äĩ î ðõ õńĩ ù òýæýýèéí òýì æý áãããñãæ ççí èé í ° ò äã òçãð èí áóóð ÷ àãéí à. Áĩ ä ù, òýýð, òãì æéí áçñ ýã Õ ãñ ð è àéì æéí ì ° ð í, ª ä ° ðõãì æé àéì æéí Àðããèóýýð, Áãýí òĩ í ä ð àéì æéí Ýòèéí ä è ù í ò ì í í ì ð 1997-2010 í í ä àæèèããñãì æãçãð äĩ î ðõ õńĩ ù òãð í èé ýãò ù ä äã ÷ ççãýè õńĩ ù òçãð í èé áóóðãèò Ýòèéí ä è ä òãð ù òãì æé áããã áóð ó 0.50 ì, Àðããèóýýð ò òãì æéí èð áóð ó 3.2 ì, ì ° ð í ä 2000-2010 î í ù ò ì í ð ì í ä 0.55 ì òõñ òõñ áóóðñãì òýãýýð äãéí à.

Çòðàà 17. ÓÖÍ Ø-í èè áàéí ãí àæèæèèòí ì ýáýáýð ààçàð àí î ðò óní ù òçàð í èè áóóðàèð/à-Ø ãñø è àéí æéí Ì ° ð í , á-Ýòééí ã è áà Àðààèòýýð äýò

Ì ° ñò è , Ì ° ñ í ã è : Ì í ã è î ð í ù 262 ð ñòèèèá áàèðèàè , ° í à ° ð , òí àòòú í ççã ÷ èã àçðñççéí òýâ ø èí æ çýðäýð Õ ñèñòàí à òóààæ áí èí î . Ì ° í ò òàñ , Ì ° ñ í ã è ù í àèéýí ò òóàèèá /75.2%/, óóèúí òàæóóæéí ð ñ í ã è ýçéýò áà áàæòàí ò óáú í ù Ñ í àèéí /21%/, ýéýæèèéí àààðãú í Ì ° ñ í ã è ä 3.8 òóáú í î ãáí í î . Õàì áàæðàá óóèúí ð ñ í ã è ýéýæèèéí àààðãú í , Õàæàí ã è ù í ýóýí äýò Ì í òàí èí ù , Àèàñàí àðú í , Àðàí ýæéí ð ñ í ã è óóá ò í àèéí , Õàæàí á ° ð ð á ã è ù í ñàáú í ò óóèúí òàæóóæéí , Ì ° í òðàéðòàí óóèúí ò òóí òú í áí èí í Ñ í àèéí Ì ° ñ í ã è ä òñ òñ áàæòàí à .

Ñççèèéí æèççäýä Õàððèðàà , Õçðäýí , Õàì áàæðàá , Õààí áí æá óóèñú í Ì ° ñò è ò òàæñ ñóóðéí ñóààèæà òèéæáàéí à . Ýäýýð Ì ° ñòèèéí òàèáàé 1940-° ä í í ä çí òèí æñí í Ì 1:100000 òí î î çòðàð 50.13, 43.02, 105.1 áà 88.88 àì èì áàèñàí áí è LANDSAT7 ààæóèúí ì ýáýáýð 2002 î çðçýè òóàòàáí à Ì ° ñòèèéí òàèáàé äóí àæàð 30 àðóé òóàèàð , ççí èé áí òí ð Õàððèðàà , Õçðäýí óóèúí Ì ° ñòèèéí òàèáàé 37.5 áà 21.4 òñ òñ òóàèàð , òàðéí Õàì áàæðàá óóèúí ð ñòèèéí òàèáàé 1992 í í ä 13.4, 2000 í í ä 28.8, 2002 í í ä 31.9 òñ òñ òóàèàð 1940-° ä í í ù çàèéí òýýñ áàæñ-ýý .

Ì ° ñò è , Ì ° ñ í ã è í î ñ ýò ààñàí ã è Ì ° ð í èé òðñàð , òýáýýðýýð òýæýæäýò í óóðòáú í óñí ù çàð èí í ýí ýæäýæ áàéí à . Óóàèéáàè , Õàððèðàà , Õçðäýí ã è ù í òðñàòú í Ì ° ñò è , óèèðèúí òàñí ù òýæýèèéí òýí æý ñççèèéí æèççäýä 8 òóàèàð í ýí ýæäýæ ááí àðí òðí í î èí æéí ì ýáýáýð Óàñ í óóðú í óñí ã è ð ã 1570 -àà òí èð ñýðäýýí òí î í ç çýóýä òàì æéí èçàèèéí í ù ñççèèéí àðàí æèä àæèæàæàæáàéí à .

Õñ òàã óóðú í çðýýéýí æéí Óñ ñóàèèèúí ñàèòí ðò 2007-2009 í í ä òýðýæççèñýí “ Ì í ã è î ð í ù àààðãú í óñí ù í ° ò , ã òèì , í ° ò , çí ýèäýý î ð í ã è í ç ” ñýáýàð ð èí æýò òóàáí òàóí í èí æéí Ñ ñèèéí òçðýýí ä 1940-° ä í í î ñ 2002 í í òçðòýè Ì í ã è î ð í ù

42 óéñàä òàðñàí 580 ì ° ñò ° è, ì ° ñ° í ã è ù í ò à è á á é 22 ò ó á è à ð á à ã ñ à æ ò ý ä ä ý ý ð ý ñ ý ò à ñ à í æ æ ä ä é ó ó ä ù í ó ð ñ à ò, í ó ó ð ù í ò ÷ à ø è í í ý í ý ä ý æ ä ç ä ý è ò è é æ ý.

Ì á í à è í ð í ù ó ñ à ø è æ à è ò á à ò ý ð ý æ ý: Æ è è ä 0.5-0.7 ø í î è ò ó ó à é 1990- ý ý ä í í ù ý ó ý í á à á ó í ç ù à è í ì ý ä ý á è é. Æ í è è á í ä ó è ñ ù í ç à ñ æ é í ñ à í ò ç ç æ è ò ý ð Ó ñ í ù ò ý ð ý ä ý ð ò è ý ð æ à ç à ð ò ò ý ð ý æ ý ý ó ý è ñ ý “ Ì í í ã è í ð í ä ó ñ í ù ° 9 ò è é í í ý ä ñ ý í ì á í á æ á í ò è é á á ý ò æ ý è ý ò í ù ” ò ° ñ è è é í ó ð ù ä ÷ è è ñ à í ñ ó á à è æ á à í ù ò à è è á í ä 2005-2006 í í ä 0.443 ø í î è ì á à é í à. Ý í ý í ù ã è 9 ð í è é ó ñ í ù í ° ò è é í ä ó í ð æ 1.3 ò ó á ù á í è æ á à é í à. ç í ý ñ ç ç á ý è ò í í ð á ó í á æ à ð Ì í í ã è ò ç í 74 è ó ñ ù ä ò ý ð ý æ ý æ ì à è ò í í ð 6 è ó ñ ù ä á à è æ à à æ ý. Ò à ì æ é í è ò ó ñ ò ý ð ý æ ý Ó ó è ó ó ð ó à é ä í í æ í æ á à é í à. Á ý ó ý è ó è ñ ù í ò ý í æ ý í ä 2003 í í ù æ à à ð ù í ó ñ í ù ò í ì ç ð ò ä ý è ý ð í è è ò 5565 ã è, ã ð è, ç ç í ý ñ 683 í ù ø è ð ä ý ñ ý, 9600 á ó è ä ã ø à í ä, ç ç í ý ñ 1484 í ù ø è ð ä ý ñ ý, 4193 í ó ó ð, ò í é ð í ì, ç ç í ý ñ 760 í ù ø è ð ä ý ñ ý á à é á. Ý í ý í ù ó ñ à ø è æ à è ò á à ò ý ð ý æ ý á à æ á à è æ à á í è í á ÷ ó ó ð à ì ù ñ æ è ù í ò ó ó ð à è ø è è, ° ð ÷ è ° è ò ° ñ ø à è ò æ à è à í ã è ù í ñ à ä æ à ç ð ù í ð ð ñ, ó ð æ à í è ù í ° ð ÷ è ° è ò, à æ à ð ó é í ç è è à æ è è à æ à í à à ñ ó ñ í ù ã ð è ì, í ° ò, ÷ à í à ð ò ó ÷ ð ó è à ò í ° è ° è ° è è ò ý ý ò ý í á ó é á ò à ð ó ó è æ á à é í à.

Ó ñ í ù ÷ à í à ð ò ó ÷ ð ó ó è à ð ø ° è ° è : Æ í è í ° ð í è é ó ñ ñ í è è æ à í ò ò ó æ à ò à ò à ð ù ò à í æ é á í æ é í á í è í á ÷ í è ò ð à ò ç ý ð ý ä ò ó ó ÷ è í á í ò è ð à í è ã è ó ó á à á à é í à. È è í ý ñ æ à í, ç ó á ç ù è é í í ó ó æ é í ì à è ù í ñ ý ä ç ý í è é ä æ ó ó æ è æ à, ã è ù í æ è ä ð è è à à ñ ç à é ò à é, æ æ æ ä ã è ù ä ò à ì æ à è à ç ñ è á í ä ç ð ý í ä ç à à ñ à í ÷ è á í ã è, ã ð è í ù ó ð ò à à ñ ò à ì à à ð ó ó è á í ã è ù í ç à ò à à ñ 50-300 ì á à ç ç í ý ñ ò í è ç à è ä á ó é æ ã è, ã ð è, æ ó, æ è æ ù í ó ñ ù ä ý è ä ý á á í ò è ð à è í í ñ ò à ì æ à è à ð ø à à ð à è à æ à æ ð ÷ á à é í à. Ý í ý í ù ò à ý ç è ø ç è è é, à á ó ó í ù ò à í è à ä á í è í í ì à è ù í á ó ñ à ä ò à è ä á à ð ò ° á ÷ è í æ ð ÷ á ó é í á í í æ é í í ° ò ó è ä í ý í ÷ ó ó è á à é í à. Ý í ý à ð æ à ò ý í æ ý á à à à à ç è á ý ñ ò à à à ð, ç ó í ù ò è è ð è ù í ó ó ð ð í ð æ à í è è á í ò è ð à í è ò í é ó ñ ù ä ó í ä, à ò ó é, ì à è ù í ó ñ à í ò à í æ à ò ý ð ý æ ý æ ç ó á á í è í í ò à è ä á à ð ò ° á ÷ í è é ò í ð ó ð è à ñ ó í æ ð à ò í ý ä ý í í ° ò ó è á í è æ á à é í à.

À æ à ð ó é í ç è è à æ è è à æ à í ù í ° è ° è ° è ° ñ, ý è á í æ ý à ò í ò ñ ó ó è í, ó ó è ó ó ð ó à é, ç ç í è è ä í ò í ð à è ò í ù ç í ä ñ ý í á í è í í ø í ð í í í ð ä ò ° á è ° ð ñ í Ò á À ç è é í æ à à æ ò ð ñ à ò æ ç, Ò í è ò ì ° ñ í à à è à é, Í ì ò í í à à è à é í à é ñ à à ù í ã è, ã ð è í ù ó ñ á í ò è ð à ñ í ð á à é í à. Ñ ç ç è è é í ý í ý ò í, ð æ è ä ò è á í è à í è ò ð à ò, ì ° í ð í ó ñ, ò ç ð ð è é í ò ç ÷ è è ç ý ð ý ä ò í ð ò á í à è ñ í ð á à é æ è ù í ð ÷ è í, ý è á í æ ý à, ã è P ð í, ò ç ç í ÷ è ý í æ à ç à ð á í ð ð ó ñ, ð ð ñ í ä á à é í æ ù í í ý í ò í ð ò í é á í ò è ð à í è á ó é á í è æ á à é í à. Æ à ð à ð æ à ð à è ò í è á í ð è í æ ÷ à ù í ç à ì á à ð à à æ ç è ç è è à æ è è à æ à ò í ð ò í é, à ð ó è ò à é á í à è ñ ù í à ø è æ à è ò, í ð ÷ è í ä ò à ð ò à ò á í ò è ð à í è à ò à è ò ò ý í à ç è á í è ã æ á à é æ à í ù í ä ý ñ í è è à ð ó è æ ç è á à é à à è ä í í ò ò í é ä í ð í ° è ° è ° è ò ò ç à ø è í ä ò ç ð ÷ á à é æ á í è í ò ð í .

Áí èóóààñ òàì æéí èò áí òèðáí èòí é í ü Òèààð, Òàì æè, Òóóè ã èúí äóí à òýñýã ðì . Ì °í ðí òñí ù áàéí ãúí áí òèðáí èòí é ã è áí è Áí ðí î ã è ðì . Òààø èà àèòí ù çí äñýí í ðäúí àø èæàèò í ýì ýäýðèéí òýðýð òèàí ù áí èí í ãððèéí òç÷èè áí èí í áóñàá óóè óóðòàéí òòí í èí æéí òýðýäýýí èè òí ðò áí àèñí î ð ã è ì ° ðí èé ñàá æçàð áí òèðáí æ áí òèðäèúí áàéí ãúí ýð ççñâyðççä áóé áí èæáàéí à. Èéí ó-ðààñ òñí ù òí í òýí æýýí ýñ ãáí à ÷-áí àðúí áàéí ãúí òýí àèò ø éí æèäýý, ñóààèæàæççèýð ø ààðäèàæ ì ðàèèèè àì üäðàèààñ óðæáí æð÷-áàéí à.

2.6. Í éí í ° ö, î éí ñ àí æ éí ° ð ÷ è ° à á à é ä è

Ì áí àé í ðí ù í é 140 æðóé çéèèéí ì í ä, ñ ° ð ° ñ áçðäýð á ° ð ° ä ø èí ýñ, í àðñ, òóø, æòóóð, æ áí î çýðýãçí í òèèí ò ø èèí ççñò ì í ä áà òóñ, óèèàñ, óèèàí æð, òàéèààñ, áóðæñ çýðýãçí í òèèí ò í àâ÷èò ì í áí ù áí æèàèä òàì ðàæáàã 2010 í í ù áàéäèàð Ì í í ã è óèñúí í éí ñ àí áçðèé æçàð 18565.5 ì ýí æáí æ, ççí ýñ í éã í ð áçððýæñýí òàèáàé í ü 12917.5 ì ýí æáí æ òàèáàéä ýçýèæ áàéí à. Í éí ñ àí æ éí òàèáàé í ü ì í í ã è óèñúí í óòàä äýâñýðèéí 11.87 óóäú, í éã í ð çðýæñýí òàèáàé (óèñúí òýí æýýí èé í éðòí ã ÷-áí àð) í ü í èèò æçàð í òòæéí 8.26 óóàèèä ýçýèæ áàéí à. Ì áí àé í ðí ù í éí ñ àí æ éí òàèáàéí 75.1 óóàèèä ø èèí ççñò áí èí í í àâ÷èò í é, 24.9 óóàèèä çàæáí í é òóñ òóñ ýçýèäýã Í éí ñ àí æ éí ° ð ÷ è ° èòèéí ñ ççèèéí 3 æèèèéí áçí ã áí î ðòè òçñí ýäýä ççççèýã.

Òçñí ýãò 18. Ì í í ã è óèñúí í éí ñ àí æ éí ° ð ÷ è ° èò (ì ýí æáí .æà)

çççèýèò	Ààçðúí í àðèéä÷èèñàí ñóààèæàæàðð		
	2008 í í	2009 í í	2010
Ì í í ã è í ðí ù æçàðð í òòæéí òýí æýý	156411.6	156411.6	156411.6
Í éí ñ àí æ éí í èèò òàèáàé	18849.3	18633.9	18565.5
Í éã í ð áçððýæñýí òàèáàé	13301.1	13039.2	12917.5
Ààéæèèéí í é	12583	12331.1	12218.7
Ñ ° ð ã òí ðèí ã	717.8	706.2	696.9
Òàðèí àè í é	0.3	1.9	1.9
Ààçàðð í òòæéí í éðòí ã ÷-áí àð, %	8.5	8.34	8.26
Í éã í ð áçððýæñýýçé òàèáàé	4309.2	4550.8	4712.1
Òàðí àãí é	2939.4	2987.2	2997.3
Òçèí ýðò í ýðäýæñýí òàèáàé	818.3	1051.5	1184.4

Ì í ä áýèòäýñýí òàèáàé	225.4	240.2	249.1
Áàéääèèéí àýñààð í éæèð òàèáàé	257.7	197	169.6
Çì ðèòáàð ì éæóèñàí òàèáàé	2.9	8.3	9.2
Õ í ° è ð àâæé ä í ýðäýääñýí òàèáàé	59.5	59.8	95.6
Ñàèòè òàñàí ä óí àñàí í é		0.9	0.9
Òàòñàí çàã	6	6	6
Í éí òàèáàé	17610.4	17590	17629.6
Í éí áóñ òàèáàé	1238.9	1043.9	935.9

Ñççèèéí 3 æèèéí äçí äýýð í éí ñàí æéí í èè òàèáàé 436,7 ì ýí ääí äà-àð, í éã í ð äçððýääñýí òàèáàé 479.6 ì ýí ääí äà-àð òóñ òóñ áàääñàæ, ð àòñàí òàèáàé 427.0 ì ýí ääí äà, ì í ä áýèòäýñýí òàèáàé 38.8 ì ýí ääí äà-àð òóñ òóñ í ýì ýääñýí áàéí à.

Áàéääèü, òàã óóð, äàçàð ççéí í ° òö° è° ñ òàí ààð÷ í éí óðääò ì ð-í ù í ° ö° è, í éí ° ñ° èò, óðääèòùí ýð÷èì, ì í äí ù ÷àí àð, í ° ò çýðýã òàèñàòèéí äóí äàæ ççççéýèòççä í ù ì í äí ù ð° ð° è òóñ äçðä ° ð° ð° äàéí à. Óèñùí òýì æýýäýýð 2010 í í ù áàéèèààð í éí ñàí æéí òàèñàòèéí äóí äàæ ççççéýèòýýð àà÷ ççàýè äóí äàæ ÷àí ñàà 3.6, äóí äàæ° òð° è 0.39,1 äà -æéí í ° ö 107.5 ð í ì àðð, æèèéí ° ñ° èò 0.86 ð í ì àðð, ð èèì ççñò ì í äí ù äóí äàæ í àñ 121 æè, í àà÷èò ì í äí ù äóí äàæ í àñ 43 æè äàéí à.

Õçñí ýàò 19. Ì í í äí è óèñùí í éí ñàí æéí òàèñàòèéí äóí äàæ ççççéýèò ì í äí ù ð° ð° è (2010 í í)

Ì í äí ù ð° ð° è	Áàéääèèéí í éí òàèáàé, /ää/	Í éí í ° ö /ð í ì .ì àðð/	Äóí äàæ			Í éã í ð äçððýääñýí òàèáàéí 1 äà-èéí	
			í àñ, /æèè/	áí í èòàò	° òð° ð° è	í ° ö, /ð í ì .ì àðð/	° ñ° èò /ð í ì .ì àðð/
Í É							
Ø èí ýñ	7383888	1034055452	134	4.28	0.50	140.0	0.99
Í àðñ	496544	63711811	107	3.92	0.50	128.3	1.15
Õóø	683935	120805194	141	4.64	0.51	176.6	1.23
Äàòóóð	26310	3576572	121	4.33	0.50	135.9	1.09
Æí äí í	1370	238800	109	4.03	0.44	174.3	1.36
Õóñ	1234990	83894596	51	4.21	0.50	67.9	1.28
Óèèàñ	37043	2322724	61	4.16	0.42	62.7	1.01

Óèèàí ääð	21832	1290829	43	4.30	0.51	59.1	1.43
Õàééààñ	3712	83780	39	4.49	0.32	22.6	0.50
Áóðääñ	101487	1923207	24	4.45	0.43	19.0	0.88
Äçí	9991111	1311902965		3.89	0.42	131.3	1.05
ÇÀÃ							
Çàã	2227638	1527121	25	3.45	0.34	0.7	0.03
ÖËÑÛÍ ÖÝÌ ÆÝÝÁÝÝÐ							
Öëñû í í èèò äçí	12218749	1313430086		3.67	0.39	107.5	0.86

Öçñí ýãò 20. Í éí í °° öèéí °° ð÷è° èòì í äí û ø ðë° ð (øíîì àòð)

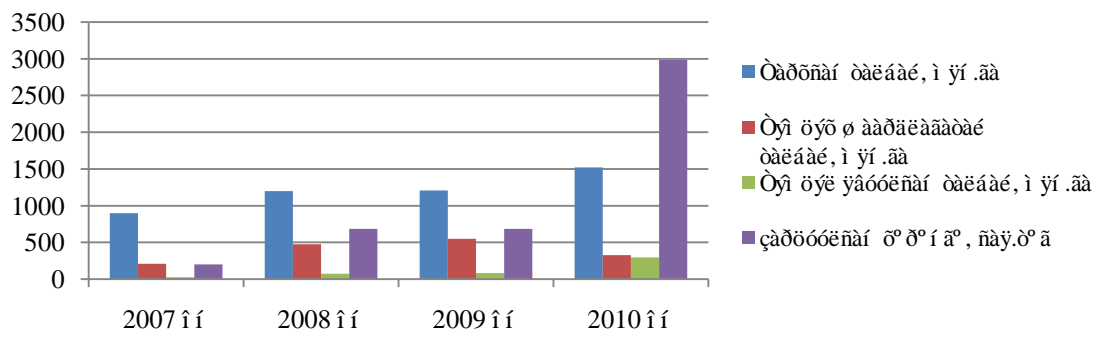
Í î äí û ø ð ë	2008 í í	2009 í í	2010 í í
Øéí ýñ	1074902791	1058469147	1034055452
Í àðñ	86722896	66724634	63711811
Õóø	129859687	126785786	120805194
Äàóóóð	4263959	3604955	3576572
Æì äí í	366620	238800	238800
Õñ	91756801	86528309	83894596
Óèèàñ	2531832	2447268	2322724
Óèèàí ääð	1801329	1326945	1290829
Õàééààñ	88168	53076	83780
Áóðääñ	1542300	1832679	1923207
Çàã	1527121	1527121	1527121
Í èèò äçí	1395363504	1349538720	1313430086

Óñääé òàì äàèèèèòàä áàéääà í éí ñàí áóðèé òàèááé 3.4 ñàý ää, ççí ýýñ 3.03 ñàý ää í ü ø èèì ççñò áí èí í í àà÷èò í é, 0.37 ñàý ää í ü çàääí í é ðì . Í èèò í éí í °° ö í ü 279.7 ñàý ø í î ì àòð áàéí à. Í èèò í éí òàèááéí 18.2 óóäü í ü óëñûí òñääé òàì äàèèèèòàí ä òàì ðàääñàí áàéí à. Õàì äàèèèèòûí áñèéí í éí òàèááé 2008 í í ü õí ñ 582,0 ì ýí ääí ää, àø èäèèèèòûí áñèéí í éí òàèááé 289,3 ì ýí ääí ää-ààð òñ òñ áàääññàí . Ì í äí û ø ð ë° ð àà÷ ççýóýä òàì äèéí èòýýð áàääññàí ì í ä í àðñ, æ äí í áàéí à.

ýðâyýöýé (*Lymintria dispar* L), ßëí áñí í ù ò°° è ççð÷ ýðâyýöýé (*Erannis jacobsoni* Diak), Ýãýè áèéðýí ñççèò ýðâyýöýé (*Orgyia antiqua* L), Øèí ýñí èé ø èèí ççñ òóèèàã- (*Steganoptycha Semasia diniani* Gn.) çýðýã ø ààæéí ° ñ° èò ø° æèèò òððãñáí , ø° í°° èèéí ã èí ì ò èðñýæ òàððàèèòúí òàð òçðýý ° ðð° æèø òàí àèàæàèèé áàéí à. 2008 íí ä í éí Øí°° èò ø ààæ° ã÷í èé òàððàèèòúí ñóààèæàí ù àæè ù ã 1200.3 ì ýí æáí æ òàèáàèä ýáóóèñí ààñ 82.2 òóàù áóp ó 986.7 ì ýí æáí æ òàèáàèä í éí ø° í°° èò ø ààæ òàððñáí , 473.8 ì ýí æáí æ òàèáàèä í éí ø° í°° èò ø ààæ ã èí ì òñáí ù ððð òí ãí ñí í . Í éí Øí°° èò ø ààæøàé òýì öýò àæè ù ã 10 àéì æéí 60 ñóì , Óèààí áààòàð òí òúí íí ãí í çñ, Áí æã Òáí Óóèúí ààððáí òààçàò æãçðúí 72020 æ òàèáàèä ýáóóèàà.

2009 íí ä í éí Øí°° èò ø ààæ° ã÷í èé òàððàèèòúí ñóààèæàí ù àæè ù ã 1209.5 ì ýí æáí æ òàèáàèä ýáóóèñí ààñ 45.7 òóàù áóp ó 550.1 ì ýí æáí æ òàèáàèä í éí ø° í°° èò ø ààæ° ã÷í èé òàððñáí äçí æðñáí . Í éí ø° í°° èò ø ààæøàé òýì öýò àæè ù ã 12 àéì æéí 35 ñóì Óèààí áààòàð òí òúí íí ãí í çñ, Áí æã Òáí Óóèúí àà ððáí òààçàò æãçðúí 82100 æ òàèáàèä çí òèí í áàéæøóèñáí .

2010 íí ä í éí Øí°° èò ø ààæ° ã÷í èé òàððàèèòúí ñóààèæàí ù àæè ù ã 1522,7 ì ýí æáí æ òàèáàèä ýáóóèñáí . Í éí Øí°° èò ø ààæøàé òýì öýò àæè ù ã 12 àéì æéí 58 ñóì , Óèààí áààòàð òí òúí íí ãí í çñ, Òáí -Öýí òèéí òññæè òàí æàèàèèòàé æãçðúí 298523 æ òàèáàèä æçéöýðãýñýí áàéí à.

Çóðàã 19. 2007-2010 íí ù í éí ø° í°° èò ø ààæéí òàððàèèò, öýì öèèéí àæèè ýáóóèñáí òàèáàèéí öýì æýý

2008 íí ä 14àéì æéí í èèð 68 ñóì úí í òààã í èéñýè Óèààí áààòàð òí òúí 6 äççðæéí íí ãí í í áçñýã 178 óààà í é, öýýðèéí òçèì ýð æãð÷, 1018.99 ì ýí æáí æ òàèáàèé òçèì ýðð í ýðâyãææýý. ÷í ýýñ 491.58 ì ýí æáí æ í ù í éí çèì ýð, 527.41 ì ýí æáí æ í ù öýýðèéí òçèì ýð áàéí à. Òçèì ðýýñ ò÷èðñáí í èèð òí òèðí è 17.6 öýðáóí ø° ðð° ã ççí ýýñ ýèí èí æéí òí òèðí è 17.2 öýðáóí ø° ðð° ã ýá ì àòàðèàèèúí òí òèðí è 34.7 ñàý ø° ðð° ã çàððóóèñáí ø óóã çàðààè 347.0 ñàý ø° ðð° ã áí èæýý. ÷í ýýñ 96 òçèì ðèéí æðñáí ýçýí ø àèèæàí í ù òí ãí ñí í áàéí à.

àð-èèääà, 288,4 ì ýí ääí øíîì àððèéä öýâýðëýäýý, 179,4 ì ýí ääí øíîì àðð ì î äü ä çí äñýí àð èæèèèòúí î äèí èòí ð òòñ òòñ áýèðäýñýí áàéí à. 2010 î í ä í èèò 671,0 ì ýí ääí øíîì àðð ì î ä áýèðäýñí ýýñ 76,0 ì ýí ääí øíîì àðð öýðýæýýí èé, 427,8 ì ýí ääí øíîì àðð òçëýýí èé ì î ä ççí ýýñ 36,0 ì ýí ääí øíîì àððèéä àð-èèääàääàð, 288,4 ì ýí ääí øíîì àððèéä öýâýðëýäýýäýýð, 179,4 ì ýí ääí øíîì àðð ì çí äñýí àð èæèèèòúí î äèí èòí ð òòñ òòñ áýèðäýñýí áàéí à.

Öçñí ýàò 24. Áýèðäýñýí ì î äí ù öýì æýý

Áýèðäýñýí ì î äí ù ò° ð° è, öýì æýý	2008	2009	2010
Áýèðäýñýí ì î äí ù öýì æýý / ì ýí .øíîì àðð/	649.5	503.8	671.0
Çí ýýñ: Öýðýæýýí èé ì î ä / ì ýí .øíîì àðð/	98.5	76.0	87.6
Öçëýýí èé ì î ä / ì ýí .øíîì àðð/	550.9	427.8	583.4

2009 î í ä Í éí ì ýðäýæèéí áàéäóóèèääüí ýðð, á òí èèí ä áí èí í öýäáýðèéí áí èí äñí í ççí èé òàí ääí æ òàðí èè-ðàðí í èí äèéí ççè èí ä òí äèí ð óèñúí ççëýä ýàóóèè ì ýðäýæèéí áàéäóóèèääüí ýððèéä øéíý-èèýí 2010 î í ù ýòñèéí áàéèèèäð 101 ääðóé áàéäóóèèääüí í èí ì ýðäýæèéí áàéäóóèèääüí ýðð àäñàí áàéí à.

Öçñí ýàò 25. Í éí ì ýðäýæèéí áàéäóóèèääüí ýðð àäñàí àæàðóéí í ýæ, áàéäóóèèääüí òí î, ÷-èæýè

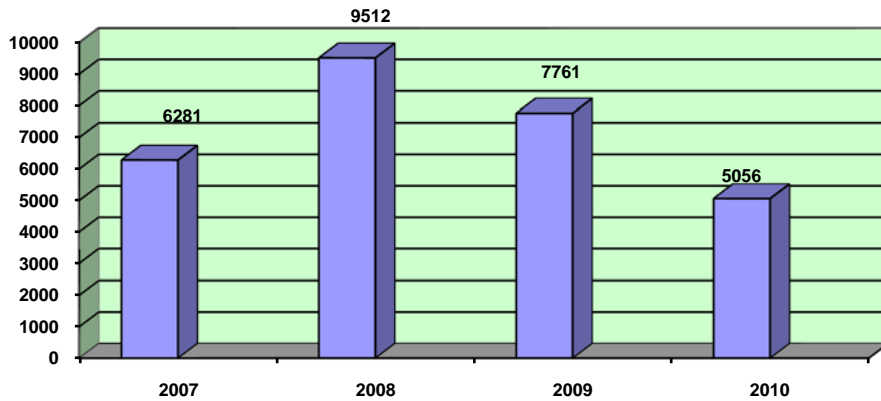
1	éè àæèèèääüí ù ÷-èæýè	òí î
1	Í éí ñàí äèéí òí èèí ä áçððäýè, í é çí òèí í áàéäóóèèèòúí	12
2	Í éäð° í ° èð ø àáæ ° á-í ° ñ òàí äàèèäð, öýäáýððýé öýì öýð	14
3	Í éäóóèèèè, í éäí ° ò° í ñýðäýýð, ì î ä çðæççëýð	86
4	Óóð í ù ñàí àð áýèðäýð àð èæèèè	4
Äçí (ääääðäðñàí òí î ä ð)		101

2009 î í ä 208,0 òí æèí ñ áýèðäýñí èé 90 ääðóé òóàèéä Óàñ àéí àäð áýèðäýñýí ÷-àððäðäí à ýçýèæ áàéí à. Í éí áóñàä äàäèèèð ° ö 11,4 òí áýèðäýñí èé èõýí ð òóàèéä Óò àñð è, Äàððàí -Óóè àéí àäð áýèðäýñýí ýì èéí óðäð àè ýçýèæáàéí à.

2009 î í ä òóóèè áóñààð ì î ä öýâýðëýñýí 145 ç° ð-èè èèðççèæ 1412,53 ì³ ì î ä òóðààæ Ø ä° èí ° ðèéí ò° èñí èé áí î ä öýì æýýí ýýñ áýýð òí òèðí è ò-ðóóèèñàí 81 öýðýðð ýççèéí öýðýä ççñäýæ ì ðí èóðí ðúí áàéäóóèèèèääüí ø èèæççèñýí áàéí à. Áéí äóóáúí öýì æýýí ä òóóèè áóñ ì î ä áýèðäýí öýâýðëýñýí 769-èè èèðççèæ 9887,71 ì³ ì î ä òóðààñàí áàéí à. 2010 î í ä 561 ç° ð-èè èèðççèæ 2531,5 ì³ ì î ä òóðààæ 719 ø óóàèè ì î ä, 2 ø èððýä áàéè èí äèéí òí ðð, 4 ø èððýä ççèéí ò° ð° ç° áð ° ð° èççè òóóèè áóñààð àæèèèòóóèæ áàéñàí ç° ð-èè ççèèèè èèðççèæ 25,8 ñàý

ò° ð° æéí òí ðæóóèéí àðæ òýí æý áâ÷ áàðàæáóóèáí 263,9 ñàý ðæó æéí ýèí èí æ ýàèéí çàñæéí çí ýéãý òèéæóóóèü òýí àèòúí áàéæóóèèàæä ø èèæçèñýí áàéí à.

Óèñúí òýí æýýýð 2008 íí ä 9512 æ, 2009 íí ä 7761 æ, 2010 íí ä 5056 æ òàèáàéä í é í° òí ñýðãýð àæè òèéñí ýñí í éæóóèèèòúí àæù ä 2008 íí ä 7252 æ, 2009 íí ä 6310.1 æ, 2010 íí ä 3795 æ òàèáàéä, áàéæèèéí ñýðãýí óðæèòàà òóñèàð àæù ä 2008 íí ä 2260 æ, 2009 íí ä 1450.9 æ, 2010 íí ä 1261 æ òàèáàéä òóñ òóñ æéóýðãýñýí áàéí à. Í éä í° òí ñýðãýð àæùí òàð òçðýý òýèæ 2007 íí òí é òàðüóóóèàòàä 23.5 òóàèð í ýí ýæñýí áí èí â÷ ñçèèéí æèççáýä óóð àì ùñæèúí ò° ð÷è° èò° ñ ø àèòæàèèáí í àðñ, ø èí ýñ ì í áí ù çðéýèò áàæñàæ òàðüò, ñóóèæòúí òáí æèò ì óó áàéæàæàñ ø àèòæàèèáí 2009, 2010 íí ä í éæóóèèèòúí àæùí òýí æýý áóóðñáí áàéí à.

Çóðàä 20. Í éäí ° òí ñýðãýñýí àæùí òýí æýý

2009 íí ä “Áçò í èéóýð ì í ä òàðèò ò° ä° èð° í” -èéä çí òèí í áàéæóóèæ óèñúí òýí æýýí ä 499 àæ àðóéí í ýææ, áàéæóóèèèàæ, 70 æðóé ì ýí æáí èðãýí í ðí èòí æ 1194.4 ì ýí æáí ø èðóýä ì í ä òàðñáí áàéí à. 2010 íí ä “Ì í ä òàðèòãýñí èé ° ä° ð çàðèàò òóðáé” ì í í ä è óèñúí òæèèè° ä-èéí çàðèè ä æð÷, Áçò í èéóýð ì í ä òàðèò çí áýñí èé ° ä° ð òàààð 5 áóæàð ñàðúí 8, í àì àð 10 áóæàð ñàðúí 9-í ä òí òèí ñí í á° ð° ä ýãýýð ° äðççä áí èí í ýí ý àæùí òçðýýí ä 1744.6 ì ýí æáí ø èðóýä ì í ä, ñ° ò ä òàðñáí áàéí à. Ì í ä òàðèò àæèä 7637 àæ àðóéí í ýææ, áàéæóóèèèàæ, 190.0 æðóé ì ýí æáí èðãýí í ðí èòñí í áàéí à. 2007-2008 íí ä Ñýéýí æý, Óàñ, Ò° ä, Òýí òèé àéì æéí 2233 æ, 2009 íí ä Óàñ 57 æ, Áóèæáí 5 æ, Àððòáí -Óè 35 æ, Õàñæ è 427 æ , 2010 íí ä Áóèæáí, Óàñ, Àí ðí í ä àéì æóáúí 61.3 æ òàðèì àè í éä óèñúí í éí ñáí ä ø èèæçèñýí áàéí à.

2009 íí ä Óèàáí áààòàð òí òúí òýí æýýí ä íí ä íí áàéæóóèèèòúí àæùí ò àèéáàèä ñóáàèèèà òèéææ æçðòáýè æàðæèèà. Ýí ý àæùí òçðýýí ä 140 æóáàì æòàèáàé

òàì òàääàí , òí î èèí ãí ãí ãýñ òàòàòàà çúëýã òàèáàé 5622861 ì ² , ø èèì çúñ ò ì ä 9402 ø èðòýã í àâ-èò ì ä 12134 ø èðòýã áòò ñ⁰ ä 796931 ø èðòýã òí î èí ãñí í áàéí à. Í î ã í í áàéãòèàì æéí òí î òýì æýý í ýì ýääýæ áàéãà áí èí à- òí òù í çú ãýã ò í í ã ò í í ã í í áàéãòèàì æéí òýì æýý í ù ç àì ù í òýò ò⁰ äè⁰ ò⁰ èò, áàðèèããæèò çýðãýñ ø àèòãàèàí í ò ò àèò òýì æýý ýñ 2 ààòèí ãí î ãòð áóp ó 6,3 ì ² òàèáàé í í ã ì æáàéí à.

2010 í ä Ñúóààòàð, ^a ã⁰ òòàì ãàé, Çàòòàí , Áàýí òí î ã ò, Ààðòàí -Óéè àéí àã Óèààí áààòàð òí òù í Áàýí ã è çúðæéí “ì⁰ ò⁰ àèèéí òýòýðéýã” òçðýýéí çýðýã í èèò 6 ãàçðùí 42 ãà òàèáàéä 84 ñàý òãð⁰ æéí ò⁰ ò⁰ í ã í òóóèàèò òèéãáýæ Í èéñéýè òí òù í òýì æýý ä 284,5 ì ýì ãàì ì ² òàèáàéã çéýãçúëýò, òýòýðéýãçúëýò àæèè òèéãéýý.

Çàñæéí ãàçðùí “Í î ã í í òýòýì ” ò⁰ ò⁰ èá⁰ òèéí òçðýýí ä 2008 í ä 471 ãà, 2009 í ä 232.4 ãà, 2010 í ä 106 ãà òàèáàéä í éí çòðààñ áàéãòèñàí áàéí à. Í⁰ í áàéãòèèàãà àæ àòóéí íýæ, èðãð⁰ òèéí ò⁰ ò⁰ í ã⁰ ò⁰ áí èí í ãààààùí ò⁰ ò⁰ í ã í òóóèàèòàð 2008 í ä 181 ãà, 2009 í ä 140 ãà, 2010 í ä 147 ãà òàèáàéä í éí çòðààñ áàéãòèñàí áàéí à.

2.7. Óðààì èù í í⁰⁰ òèéí⁰⁰ ò-è⁰ èò èéí ò⁰ è⁰ á áàéääè

2010 í í ù áàéääààð Ì í í ã è í òí í ä 134 í áí ã 666 ò⁰ òèèéí 2900 ãàðóé çúèè ãòðòò ãýýä òðãàì àè, 59 í áæéí 191 ò⁰ òèèéí 495 çúèè ò⁰ ää, 53 í áæéí 174 ò⁰ òèèéí 930 çúèè òàã, 105 í áæéí 288 ò⁰ òèèéí 1574 çúèè, äýä çúèè çàì àã, 28 í áí ä 136 ò⁰ òèèéí 838 çúèè ì⁰⁰ ä áúðòãýèä í òñí í áàéí à. Ì í í ã è í òòàã äýð ñ⁰ í⁰ ñ⁰ í òðãàì èààñ çéäýæ òí òí òñí í í ýì òí áí ò 145 çúèè òðãàì àè áàéääààñ 22 çúèè í ù òí áí òãñí í áóp ó òí áí òãñí í ò-èð ø àèòãàì í ù áúðýí òí ãòí ãàí ãúé òðãàì àè àæýý. Í àì àé í òí ù òýì æýý ä í ýì òí áí ò òðãàì àè-133 çúèè, òí áí ò òðãàì àè-355 çúèè äýýä, 11 çúèè òàã 5 çúèè çàì àã 4 çúèè ò⁰ ää, 6 çúèè ì⁰⁰ ä áí èí í “Í ýì òí áí ò, òí áí ò òðãàì èù ä áí èí í òýããýðèéí òàðòàò í òòæéã òàì ãàèèò” í èí í óèñùí òýì æýý ä òóààèääà çí òèòóóèàð èí í ááí òèä í òñí í 8 çúèèèéí òðãàì àè áúðòãýãýýä áàéí à. Í ýì òí áí ò òðãàì èòóàààñ 71.6 òóáù í ù òóí òýçãàððèàãàì àè òàðòàòòàé, 57.9 òóáù í ù áèí èí ãéí áí èí í àæàðóéí ýì àð-í⁰⁰ òãúé áàéãàà çýðýã⁰⁰ è⁰ á áàéääèòàé áàéí à.

2008 í í í ñ⁰ í⁰ áàéãàèèéí òðãàì àè òçúæ áýèòãýò áí èí í ýèñí òðèí ò ç⁰ äø⁰⁰ òèèéã æèä 60-ààñ äýýø çúèèèéí òðãàì àèä í èã áí ä áàéñí ù ä 2008 í í ñ⁰⁰ ò-èèèæ 38 çúèè áí èã í àø èæèæáóé òðãàì èù í çúèèèéí òí ä áààãñãàí. 2009 í í ä òðãàì àè òçúæ áýèòãýò, ãààààã ãàðãàð, òðãàì èù í ãàðàèòàé òçúðèé ýä çúèè ñóààèãàí ù àæùí ñí òüò äýýæ ãàààààã ãàðãàð í èèò 416 ç⁰ äø⁰⁰ òèèéã í èã ñí í.

2010 í í ä í è è ò 46 ç è è è í 254 ò í í ò ð ä à ì è ù ä ç è è ä ä ý ð è ý è è è í ç ð è ó è à è ò à à ð á ý è ò ä ý æ 9 ç ç è è è è í 82,5 ò í í ò ð ä à ì è ù ä ä ä ä ä ä ä ä ä ä ý è ñ í ð è è ì ñ í ä à é í à.

Õ ç ñ í ý à ò 26. 2008-2010 í í ä ç è è ä ä ý ð è ý è è è í ç ð è ó è à è ò à à ð á ý è ò ä ý ñ í ò ð ä à ì è ù í ý è ñ í ð è ù í ç ° ä ø ° ò ð è

Óðäàì èùí í ýðñ		2008 í í ä /èä/	2009 í í ä /èä/	2010 í í ä /èä/
Äýðýäãýð æèðäýð ç ç	<i>Saposhnikova divaricata</i>	11557	58900	75000
Õýýðèéí ò à ä ä à í ì ° ò ä	<i>Tricholoma mongolicum</i>	0	3000	550
Ý ä ý è ä ä ä ð ä í	<i>Peridium aqium</i>	0	6000	5000
Õ í í è í à ð ò	<i>Juniperus pseudosabina</i>	0	1500	0
Óð ä è ÷ è ò ý ð ° ä ñ	<i>Glycyrrhiza uralensis</i>	0	6000	0

2.8. À ì ù è í ù à è ì ä è é í ° ò ð ÷ è ° è ò è é í ò ° è ° ä á à è ä ä è

2009-2010 í í ä ò à è ò ý ý ð , í é , ó è è ù í ò ò ð ó ò à í à í à ì ù ò à ù í á è ì è ì ä è í ° ð è è é í ñ ò à à è ä ä ä ä ð è ñ ù í ò ý ì æ ý í ä 6.0 ì ý í ä ä ä ð ó è ò ì è ä é ò ç ä ý ð , 17,9 ì ý í ä ä ò ì è ä é à ð ä ä è ù ò í í ù , 24,4 ì ý í ä ä ò ì è ä é ý í ä è ð ý ì à à , 16,0 ì ý í ä ä ä ð ó è ò ì è ä é ò à è è ó í á ó ä ä , 7.0 ì ý í ä ä ä ð ó è ò ì è ä é ø è ä ý ð ò à í ä ä ä é , 12,0 ì ý í ä ä ä ð ó è ò ì è ä é ò à ð ñ ç è ò , 8.0 ì ð ÷ è ì ò ì è ä é ì í í ä è ð ° í , 3 ñ ä ý ä ä ð ó è ò ì è ä é ò à ä ä à í ç ý ý ð á à è ä ä ä ò ò ì ä ò ì ñ í í á à é í à . Ó ó ä ó è í ò à ä ä ä ä ç ð ý ñ ò ñ ò à ì ò à ò ù ä ä ó ó ä ý ò á à è ä ä è ù ä í ù ñ ý ð ä ý í í ò à ä ä ó è à ð à æ ù ä 1992 í í í í ñ ý ð è ç æ Õ ò ñ ò à é í í ó ð ó , Ò à ò è é í ò à è , Õ ì ù í ò à è ä ý ñ í ä ä ù ò ý ý ð è è í ç ñ à é í 3 á à è ð ÷ è è í ò à ä ä ð 2010 í í ù á à è ä è à ð ñ ý ð ä ý í í ò à ä ä ó è ñ à í ò à ò è é í ò ì ò ì è ä é 400 ä ä ð ó è á í è ì í ä á à é í à .

Хүснэгт 27. Зарим ховор амьтны нөөцийн тойм

¹	À ì ù è í ù ç ç è è è è í í ý ð	í ° ò è é í ñ ò à à è ä ä ð è è ñ ý í		í ° ò è é í ò ì è í , /ò ì è ä é /	Á è ì ä ä ñ ò ì
		í í	Á à è ä ó è è ä ä ä		
í ý í ò ì à ì ð ° ò ð í					
1	Õ í í ò ð è ð ä ý ñ	2009	Ì í í ä è ù í Ý è ì è ì ä è í ø è ì ì á í à è ù í í è è ý ì è ý ä	809	Õ í ä ä , Á í ä ù -Á è ò à é , ° ì í ° ä ä ù , ° ä ð ò à í ä ä é 4 à è ì ä è é í 49 ñ ò ì ù í í ò à ä
2	Ó è à í ä ä ó ó	2009	Á è ì è ì ä è í ò ç ð ý ý è ý í , Á ì ù à ì à ñ ð à è ò Ó Ó È	14051	Á í ð í í ä ä ù , ° ì í ° ä ä ù , Á ä ý í ò ì í ä ð , Á í ä ù -Á è ò à é , Õ í ä ä ç ý ð ý ä 5 à è ì ä ä
3	í í í ä è ä ° ð í	2009-2010	Ä Ä Ö Ñ -è é í Á í ä ù -Á è ò à é í ò ý ñ ý ä , Ó à ñ í ó ð ò ù í ä è ñ à à ù í Ó Ó Ö Ä Í , Ì í í ä è Ä è ò à é Ó Ó Ö Ä Í , Á è ì è ì ä è í ò ç ð ý ý è ý í	2361	Á í ä ù -Á è ò à é à è ì ä è í Á ä ý í -Ó è , Á ä ð à è , Õ ð ä ä , Õ ð ò ì í ð ù ò , Ø à ð ä ä ñ ò ì , Õ í ä ä à è ì ä è í Á ä ð à è , x à ì à ì ù ñ ò ì
Õ ì à ì ð ä ä ó ð ò ù í ð ° ð í					
1	Ò à ð ñ ç è ò	2008	Á è ì è ì ä è í ò ç ð ý ý è ý í , Á ì ù à ì à ñ ð à è ò Ó Ó È	11978	Õ í ä ä , Á í ä ù -Á è ò à é , Á ä ý í ò ì í ä ð , ° ä ð ò à í ä ä é , ° ì í ° ä ä ù , Á í ð í í ä ä ù , Ñ ç ò à à à ò ð ç ý ð ý ä 7 à è ì ä ä

2	Àðääëü õííü	2009	Àèí èí äëéí òçðýýéýí , Àì üòàì àñðàèò ÖÖË	18140	Àððàí ääé, Öí ää, Öàñ, Áàýí - ^a èäé, Áóéääí , Áí àü-Àèðàé, Áí ðí í ä àü, Áóí ää àü, ^a ì í ° ä àü, Çààçàí , ^a ä° ðçàí ääé, Ñçðáààòàð, Áàýí õí í ä ð, Ö° ä, Ö° àñä è, Öýí òèé, Áí àü ñçì áýð çýðýä 17 àéí ää
3	ßí äèð ýí ää	2009	Àèí èí äëéí òçðýýéýí , Àì üòàì àñðàèò ÖÖË	36018	Àððàí ääé, Öí ää, Öàñ, Áàýí - ^a èäé, Áóéääí , Áí àü-Àèðàé, Áí ðí í ä àü, Áóí ää àü, ^a ì í ° ä àü, Çààçàí , ^a ä° ðçàí ääé, Áàýí õí í ä ð, Ö° ä, Ö° àñä è, Öéààí áààòàð çýðýä 14 àéí ää
Ýéáýäää óóðíí ò° ò° í					
4	Öàääàí çýýð	2009	Àèí èí äëéí òçðýýéýí	5724885	Áí ðí í ä, Ñçðáààòàð, Öýí òèé, Ö° ä, Áí ðí í ä àü, ^a ì í ° ä àü, Áóí ää àü, Çààçàí , Öàñ, ^a ä° ðçàí ääé çýðýä 10 àéí ää

Ãàääààüí àí ÷èäää òññääé áððýéä^o ð äã óóèñàí àí äèéí áðð ,
òóðààì äëéí í ðèí äí ñ ñççèéí 5 äèää óèñ, í ðí í í òðäèéí ð ñ° àò 7,2 òýðáóì ò° äð° ä
ò° äè° ðñ° í áàéí à.

Хүснэгт 28. Тусгай зориулалтаар 2008-2010 онд гадаадын анчдад агнуулсан, бариулсан агнуурын амьтны гүйцэтгэл (толгойгоор)

Агнуурын амьтны зүйлийн нэр	Угалз		Тэх		Хар-сүүлтий	Бор гөрөөс	Цагаан зээр	Саарал чоно	Агнуурын шувуу	Идлэг шонхор /амьдаар/
	Алтайн	Говийн	Алтайн	Говийн						
2008 он	13	47	99	101	10	17	85	15	364	266
2009 он	-	60	-	176	19	9	100	17	300	288
2010 он	15	35	130	45	-	50	80	60	200	218
Дүн	28	142	229	322	29	76	265	92	864	772

Ìííã è óèñàä 2010 ííä ýðð ààñàí 34 àæ àðóé íýäèéí ø óçàì ààð 201
ääàààüí àí ÷éí 50 õí èã é óääéç, 173 õí èã é òýð, 48 õí èã é òàääàí çýýð, 4 õí èã é
áí ð äð° ð ñ, 20 õí èã é ñààðàè ÷ííí , 200 äã óóðíí ø óáóóä òññ òññ äã àæ 229 ø èððýä
çàääñ äã àæóèñíí ð ñ° àò 1,2 òýðáóì ò° äð° äèéí ò° èá° ð, òóðààì äëéí í ðèí äí ò° èñ° í
áàéí à.

Àì üòàì òýääýðèéí äððàèòàé òççðèéé ýä, äàääààää äððäò í èèð 38 ç° äø° ð° è
(ççí ýýç 20 íü ñóààèääà ø èí äèèäýýí èé ñí ðüò), òññääé ò° èá° ððýéä^o ð äääààüí
àí ÷èäää àí äã óóèäò 298 ç° äø° ð° è, óðääì àè òýääýðèéí äððàèòàé òççðèéé ýä ççéé,
í éí äàääèò áàýèàä äàääààää äððäò 44 ç° äø° ð° è (ççí ýýç 13 íü ñóààèääà
ø èí äèèäýýí èé ñí ðüò), áàéääèèéí óðääì àè, í éí äàääèò áàýèàä òççæ áýèèäýð 29
ç° äø° ð° è, òàðèì àèæóóèñàí óðääì àè, òýääýðèéí äððàèòàé òççðèéé ýä ççéé
ääàààäààñ í ðóóèäò 2 ç° äø° ð° è òññ òññ í èã ñí í áàéí à.

Ì àçàèèèè áààääèé, ìííã è äø° í, õííõí ð èðáýñ çýðýä íýí õí äí ð àì üòàì ä
ñàí ñðíí äí òèí èí èòççä÷ çççí òàððàò, áàéðø èè, í ççäèýèò, ø èèääèò

0° ä° èä° í èé ñóàèäãää Áèí èí äèéí òçðýýéýí, “Èðáyñ òàì äàèèàò ñàì”, “Ì í í ä è ù í ø èì ì àì äàè ýèí èí äè”-èéí í èéäýì èýäçýðýä° ðèéí áóñ áàéäóóèèäã° ì í ° ä äü, Äí äü-Àèòàé àèì äóàää òèéñýí. Ì í í ä è-Ì ðí ñúí áèì èí äèéí èæ áçðýí ýèñí äàèèèéí ñóàèäãääí ù àæèùí òçðýýí ä Ì í í ä è ì ðí ù çàðèì í óóð ä èóóäüí èðòèì òáí í çüí áçðäýö, áçðýèäýöççí èéä òí äí ðòí èèì ò àæèù äí ðí äí óóð, Òçéí ä è, Çàâòáì, ä è, Òàð í óóð, Òàð-Òñ í óóð, Äðäí í óóð, xííí òàðàéòüí ä è, Òí í ä ð ° è° í äèéí í óóð, Óàn í óóð, Òýñ, Äí ðð í í äèéí ä èóóä äýýð òèéæäéöýðäýæáàéí à.

2009-2010 Ì í ä° ä° èäèèò òçí äýð÷- Äàýí òí í ä ð àèì äèéí^a èçèèò, Äàýí èèä ñòì áí ä 19 àðäèèü òí í ü, 350 ì ð÷-éí òí èä é ýí äèð ýì àà, Äàýí áóèäã Æàðäèèäí ò ñòì áí ä 90 ì ð÷-èì òí èä é òàèèòí áóäã, 7 áààáì ä ççäýð, Áóóòäãääí ñòì ù í í óòäð 3000 ì ð÷-èì ýí äèð ýì àà èäýø òýæýèèéí òí ì ñàí èä ì ð÷- çðñýí áàéí à. Çàâòáì àèì äèéí í óòäð 15 òí èä é òàèèòí áóäã, 4 òí èä é ýí äèð ýì àà, 2 òí èä é àðäèèü òí í ü, 9 òí èä é áí ð ä° ñ çóáì ààn áí èæ òí ðí ääñí í áí è Ò° á àèì äèéí Ä èòáì áóèäã Äýèäýðòàáì ñòì áí ä 8 òí èä é àðäèèü òí í ü òàñáì ø óóðäáì ààn áí èæ òí ðí ääñí í, Äóí ää äü àèì äèéí^a èçèèò ñòì ù í í óòäð ì àè, àì ùòáì ° äñ òýæýèèéí òí ì ñàí èí ì ñ áí èæ òí ðí ääí ò í ü èðñýæ áàéäã, Òýí òèé àèì ääð àðäèèü òí í ü èäýýð èè í óòäàñàà äàéäèò òáì äèäãòàé áàéí à. Í òä í òýí äýðèéí äàðòáì òààçàò ääçðüí í óòäð 5 òí èä é ñí ä í, 15 òí èä é äí ð° ä òí ðí ääñí í, Òàðäàäãòàéí í óðóóí ù áàéäèèéí òí äèí èáí ðò ääçðüí Òí ñí í òýí äýè ñòì ù í òýñýäò 23 òí èä é ñí ä í, 9 òí èä é áóäã óóéí ààn áóóæ àéèüí í èðí èòí í ì ñí í ä° ðòáì äèé àèì äèéí Äàò -^a èçèé, Òýí äã, Òàðòí ðèí ñòì ù í Í ðòí í ü Ñ í äèéí áàéäèèéí òí äèí èáí ðò ääçðüí òýñýäò áí àì ùòäà óóéí ààn áóóæ àéè, Òã ñóóðèí ääçàð èóó ì ðí ò òáì äèäã ääð÷ áàéí à. Òí ää, Äí äü Àèòàé àèì äèéí í óòäð Äí äèéí èð äàðòáì òààçàò ääçðüí “Ä” òýñäèéí Òàðèéí ø àð í óðóó, Òàâòäã Ò° ò ° í ä° ð, Òí í èí òñí ù ä äü ì ð÷-èì ä òóèáì, òàòü, òàð ñççèò çýýð, ýí äèð ýì àà èðýýð òí ðí ääí äè äè ð äèéí áàéäèèéí òóòàé ì ýäýýèèççä áàéí à. Ì ° í òòàèðòáì ù áàéäèèéí òí äèí èáí ðò ääçðüí Äàýí -^a èäèé àèì äèéí Áóèäã ñòì ù í òýñýäò 36 òí í í ù áóäã 8 òí èä é ýí äèð ì ð÷-í ù ççäýä 6 òí èä é òàèèòí áóäã, 2 ýí äèð òí ðí ääñí í ì ýäýý èðñýí áàéí à.

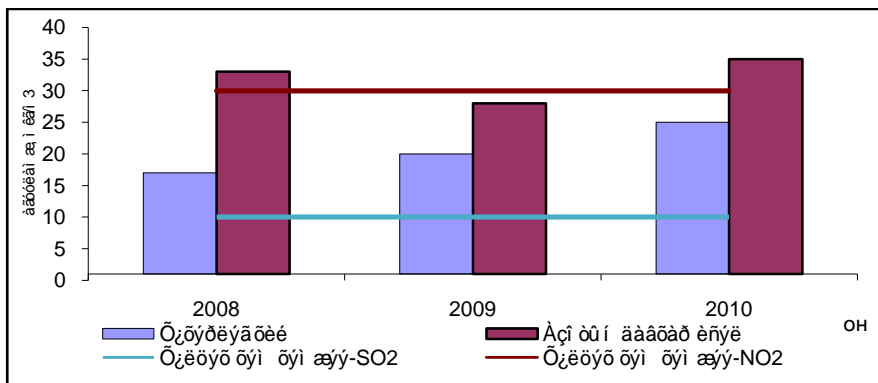
2.9. Ýèí ò óðèçì ù í ò° ääèèéí ò ° è° á áàéäèè

Ì í í ä è ì ðí í áààéäèèéí äýèàè äóðè÷-èàèü ä äýèàè äóðè÷-èàèüí òýðäççéýð ÷-èäèýèèéí í ýä áí èä í ò° ääèèéí äèí ä äàðèì òèáì àæèèèäãáàéí à. 2010 Ì í í ä Ì í í ä è òèñàä èðñýí ääààäüí äóðè÷-äüí òí í 456303 áí èæ 2009 Ì í òí è òàðüòóóèèäòäà 10,8 òóàèäð° ññ° í äçí ääðñáì áàéí à. Äýèàè äóðè÷-èàèüí ñàèáàðüí

Í ðeí ã 285 óýðáóí ʘãð° á áí eñí í í ü 2009 í í òí é òàðüöóóèàòää 4,2 òóàèàð ° ññ° í áàéí à.

Ì í í ã è óeñúí Áàéãäüü í ð÷eí àyèàè æóóè÷eàèüí yài , ßííí óeñúí àyèàè æóóè÷eàèüí yài í ü òí í ðí í ä Ýeí òóðèçì úí àyèàè æóóè÷eàèüü ä ʘ ãæççëýð ÷èæýëýýð 2008 -2010 í í ä ʘ ñ° è òýðýãæççëñýí . Äýýðð ð° ñèèéí òçðýýí ä Ì í í ã è í ðí ü í ° öö° è áàéäèüí òóáüä òàðèèöáí yèãàòàé 3 áçñeéãçàãäð áçñ í óòãáí èãí í àâ÷ ýeí òóðèçì í ü yì àð÷ ãàçàð í óòàãò ʘ ãæèð áí eí ì æòí é ãýäýã ä çã ýèð ãàðñàí . Ì í í ã è óeñúí èòýí ò àyèàè æóóè÷eàèüí áçòýýãýöççí í ççäèèéí ñí , è èðãýí ø èè, áàéãäüü í ðí ü ñýäýâòýé á° ð° ä ççí èéã ýeí òóðèçì òàé òí eáí æ òýðýãæççëýýðýä òí òèðí ì æòí é áí eí öüã ñóäàèãäí ü çð äçí ä òí äí ðóí eéñí í áàéí à.

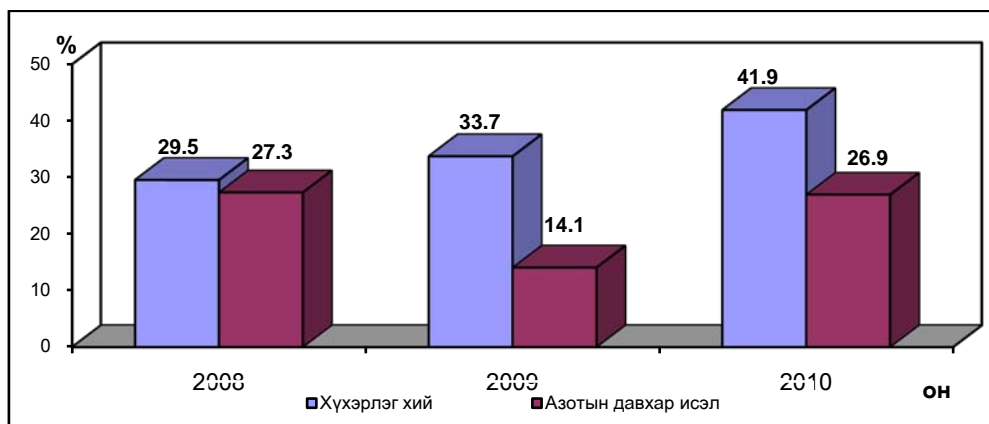
2008-2010 î í óäää Óëàáí áààòàð òí òúí àääàð ÷-àí àðú äõýí àð ñóóðéí òàðóóë äýýð òýì æëèð òëéñýí òçõýðëýã òëé, àçí òúí àääòàð èñëééí æëèéí äóí ààæ àäóóëàì æëéäí í òñ áçðýýð ääðäí ççççëýã.

Çóðää 22. Óëàáí áààòàð òí òúí àääàð äàòú òçõýðëýã òëé, àçí òúí àääòàð èñëééí æëèéí äóí ààæ àäóóëàì æ(2008-2010 î í)

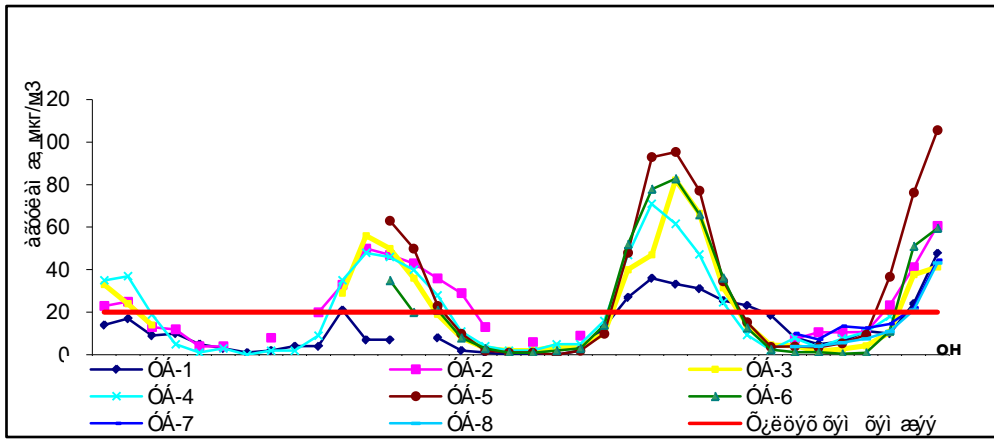
2009 î í ä òçõýðëýã òëéí æëèéí äóí ààæ àäóóëàì æ 2008 î í î î ñ 3ì êãí ³-ýýð èõýññýí òàðéí àçí òúí àääòàð èñëééí ääóóëàì æ 5ì êãí ³-ýýð àääãñ-ýý. 2010 î í ä Óëàáí áààòàð òí òúí àääàð äàòú òçõýðëýã òëé, àçí òúí àääòàð èñëééí æëèéí äóí ààæ àäóóëàì æ òí í ò ò í í î ñ 5-7ì êãí ³-ýýð èõýññýí áàéí à.

Àääàðúí ÷-àí àðúí ñòàí ààðò äàòú òçõýðëýã òýì æýýí ýýñ 2009 î í ä òí í ò ò æëèéí òýýñ òçõýðëýã òëé 4.2% ò ñ-, àçí òúí àääòàð èñýë 13.2%-èàð áóóðñàí áí è 2010 î í ä òçõýðëýã òëé 8.2%, àçí òúí àääòàð èñýë 12.8%-èàð òñ òñ ò ñ ò í áàéí à. Ýí ýõçç àääãñàí òí òëí ääëùí òí î äãí î ðòè òçñí ýäòýã òàðóóëää.

Çóðää 23. Àääàðúí ÷-àí àðúí ñòàí ààðò äàòú òçõýðëýã òýì æýýí ýýñ àääãñàí òí òëí ääëùí òí î (òóàëàð)

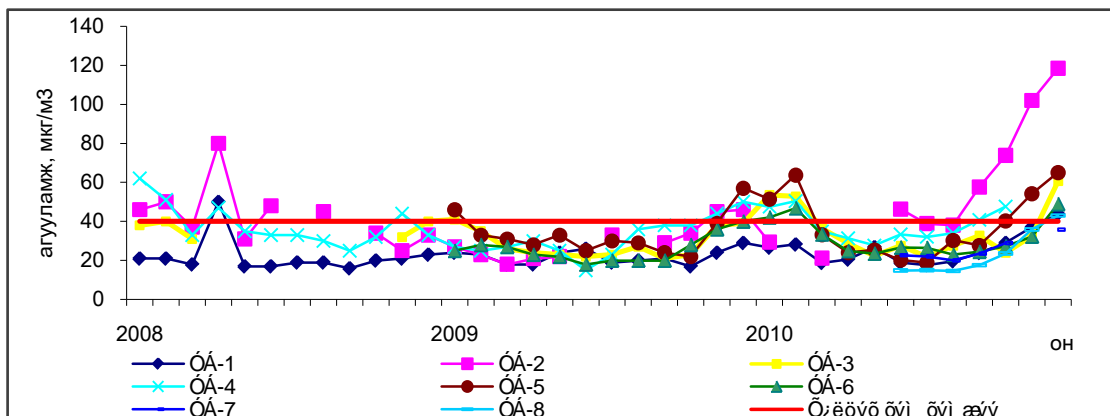
Òçõýðëýã òëéí òí î í æéí äóí ààæ àäóóëàì æéí ñàðúí ýäòú àääàðúí ÷-àí àðúí ñòàí ààðòúí òçõýðëýã òýì æýýðëýã òàðúòóóëàí ñàð áçðýýð äí î ðòè çóðää ççççëýã.

Çóðãã 24. Áããàð ààöü öÿëöýöýã öëéí öí í î æéí äóí ààæ àãóöëàì æéí ñàðû í ýãö, (2008-2010 í í)

Óÿëöýöýã öëéí æëëéí äóí ààæ àãóöëàì ææë äÿð ° ò í ° ò í í í ñí î èöýññýí àá 2010 í í ù ä 2008 í í òí é òàðöüöóöëàðãã 1.5 ààðéí èöýññýí äÿì öýé áàéí à.

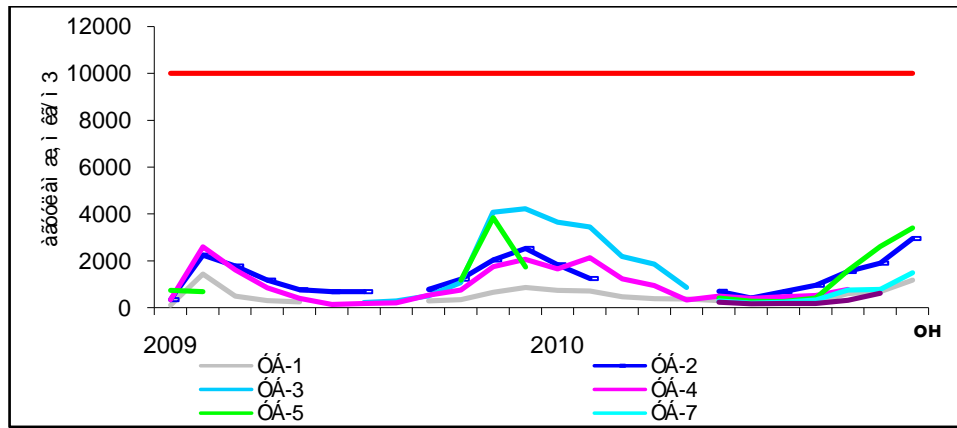
Àçì öüí àããðãð èñëëéí öí í î æéí äóí ààæ àãóöëàì æéí ñàðû í ýãã àããàðû í ÷àì àðû í ñàì ààðò ààöü öÿëöýö öýì æýýöýé òàðöüöóöëàì òàðóöëàðãã:

Çóðãã 25. Àçì öüí àããðãð èñëëéí öí í î æéí äóí ààæ àãóöëàì æéí ñàðû í ýãö (2008-2010 í í)

Áããàð ààöü í ýÿðñò ð ° ã-ééí äóóó èñëëéí æëëéí äóí ààæ àãóöëàì æ 2009 í í ä 1400 ì êãí °, 2010 í í ä 1059 ì êãí ° öÿðñýí í ü óðã æëëéí öýýñ 341ì êãí °-ýýð áããññàì áàéëàà.

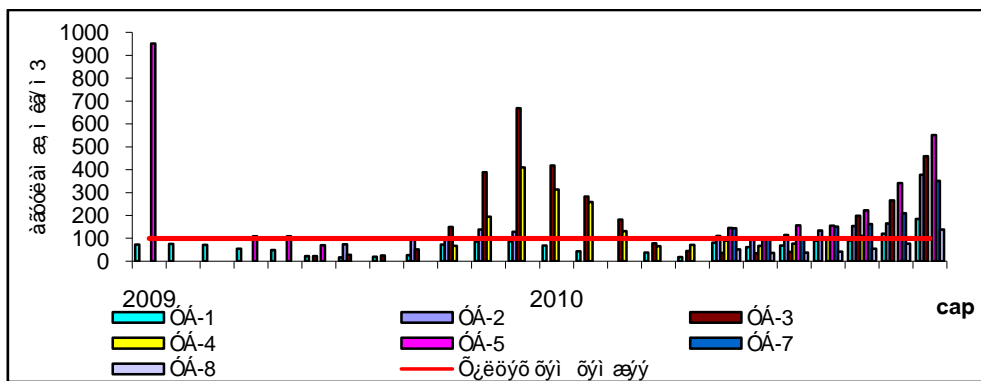
2010 í í ä 8 öàãëéí äóí ààæ àãóöëàì æéí òàì æéí èð í ü 12-ð ñàðã Áàðóóí 4 çàì /ÓÁ2/ í ð-èì ä 14100ì êãí °-öÿð- öÿëöýö öýì æýý (8 öàãëéí äóí ààæ 10000 ì êãí °)- ýýñ 1.4 ààðéí àããñàì áàéí à.

Çóðãã 26. Áããàð ààòü í ççðñð ð° ã-ëéí äóóó èñëéí äóí ààæàãóóèàì æéí ñàðü í ýãö (2009-2010 í í)

Óèààí àààòàð òí òüí àããàð ààòü òí ì ø èððýãýãð òí ñí í òí ð /PM10/-üí æèèéí äóí ààæàãóóèàì æí ü 150ì êãí³ òçð÷ òçëöýð öýì æýý (æèèéí äóí ààæ 50 ì êãí³)-ýýñ 3 ààðéí, òí í í æéí äóí ààæ àãóóèàì æéí òàì æéí èð í ü 12-ð ñàðä 100 àéè í ð-èì /ÓÁ-5/-ä 1548ì êãí³ òçð÷ òçëöýð öýì æýý (24 òàæéí äóí ààæ 100 ì êãí³)-ýýñ 15.5 ààðéí òñ òñ èð áàéñàí áàéí à. Òí ì ø èððýãýãð òí ñí í òðüí óóäüä çóí ü óèèðàèä ÷ áí òèðäí è àææàããàæ áàéí à. Óàããàð, çóí ü óèèðàèä òàã àããàð, ð ðñí èé òóóðàéð èèò, ñàèðè ø óóðãà èððýé çãã í çöãýðñýí áóp ó ýããýðñýí ð° ðñí èé ñóè ð í ðí í, áàðèèèà, çàì çàñãàðüí àæààñ ø àèòããàèàì æçðüí æããàðããàñ àããàðò áýããýò òí ñí í òí ð èò áí èæ ýèàì æýà ààðì çàì ààñ ççññýí òí ñí í òí ð í ü àããàðü àèöýýð áí òèðäóóèäããàéí à.

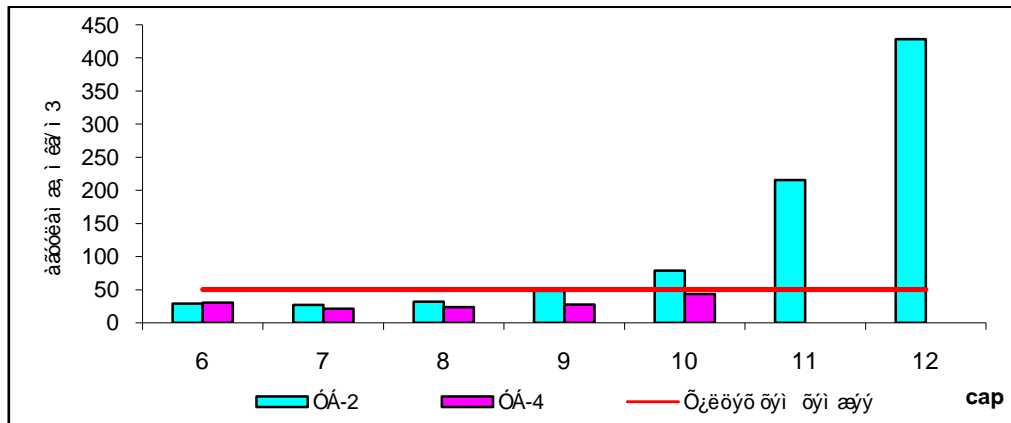
2009 í í ä PM10-ü ä 5 ñóóðéí öýã áýýð öýì æèò òèéñí ýýñ í èèò öýì æèèèéí 29.2%-í ü òçëöýð öýì æýý (24 òàæéí äóí ààæ 100 ì êãí³)-ýýñ ààãæ 1.2-18.6 ààðéí èð áàéñàí áí è 2010 í í ä 51.8%-ä òçëöýð öýì æýý ýýñ àããàñ àí òèðäí èòí é áàéæýý.

Çóðãã 27. Òí ì ø èððýãýãð òí ñí í òðüí /PM10/ òí í í æéí äóí ààæ àãóóèàì æéí ñàðü í ýãö (2009-2010 í í)

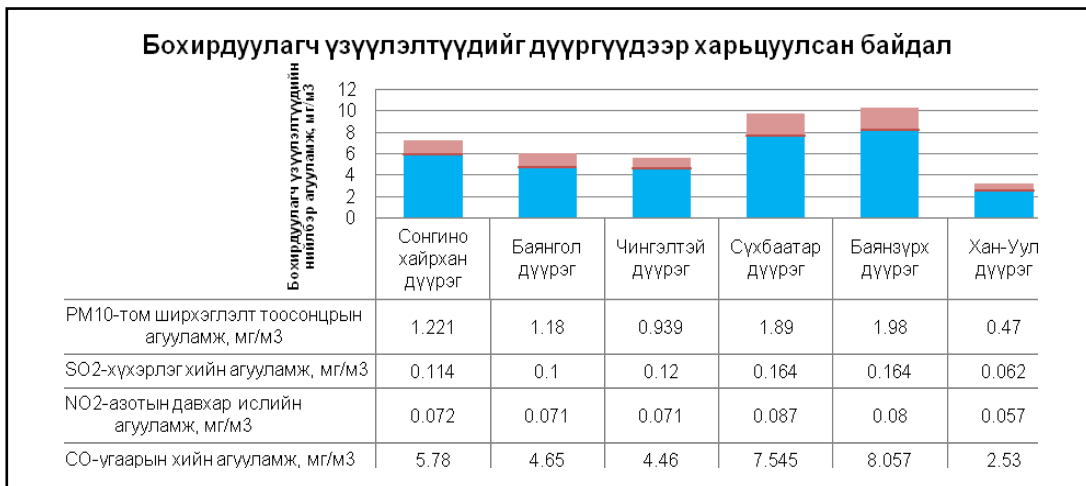
2010 í í ü 6-ð ñàðààñ ýöéýí Óðáí ö óèñààñ í èèèñýí àããàðüí ÷àì àðü ä öýì àò ààðì àò òàðóóè ñóóðèèóóèñí ààð àããàð ààòü í àðèéí ø èððýãýãð òí ñí í òí ð

/PM2.5/, $\mu\text{g}/\text{m}^3$ /-í û àãóèàì æéã õýì æõ áí ëì ì æí é áí ëñí í òì . Í àðèéí ø èðõýãò òì ì ñí í òðóóèàì æéããàì ì ðòè òõíí ýãýã òàðóóèãã.

Çóðãã 28. Í àðèéí ø èðõýãýãò òì ì ñí í òðóóèàì /PM2.5/ òì ì ñí æéí äóí äãã àãóóèàì æéí ñàðóóèàì ÿãò (2010 í í)

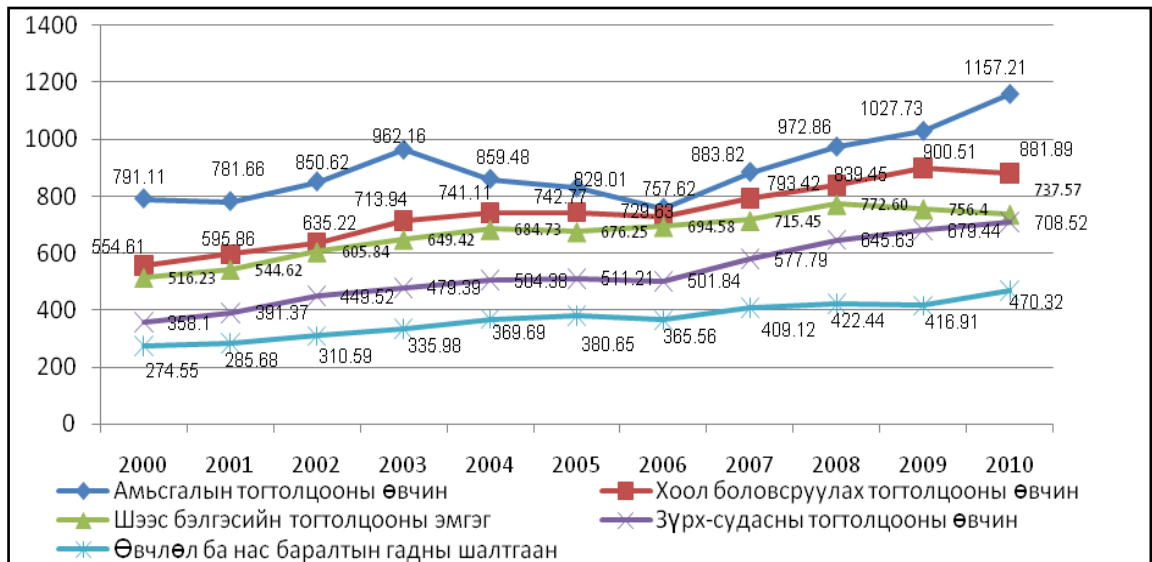
Àããàð äàõóó í àðèéí ø èðõýãýãò òì ì ñí í òðóóèàì æõèòì èé óèèðãèä à ì àð èõ áí èã õèõõõõ õýì æýí ýýí Áàðóóí 4 çàì ì ð-èì ä 10-ð ñàðãà í èéõ õýì æèèðèéí 89,3%-í ù, 11, 12-ð ñàðóóããã 100% äããñí ààð èèýð-äãéí à. Ýí ý ì ð-ì ù í 12-ð ñàðóóèàì òì ì ñí æéí äóí äããéí òàì æéí èõ àãóóèàì æéã õèõõõõ õýì æý (24 òããéí äóí äãã 50 ì èñí³)-òàè òàðóóóéãã 22.9 äàðèé èõ áãéããà í ù⁰ àèèéí óèèðãèä àããàðò ì àðèéí ø èðõýãýãò òì ì ñí í òðóóèàì áí òèðãàì è⁰ í ä⁰ ð àãóóèàì æãè áãéããã òàðóóèããéí à.

Çóðãã 29. Áí òèðãàóóèãã-çççýýèõõççèéã äççðçççýýð òàðóóóéñàì áãéããè

Ñççèèéí æèççýã Óèããí áãàòàð òì òòì èðãýàèéí äóí ä äããàðóóí áí òèðãàì èòì é òì èáí ì òì é òàðø èóí ãðãèèèè-è⁰ è í ýì ýãýãè áãéããà ãýæ ñóãèãã-èã çççýí áãéí à. Óòããéããè, äããàðóóí áí òèðãàì è í ù òì ðò òããããð, 50

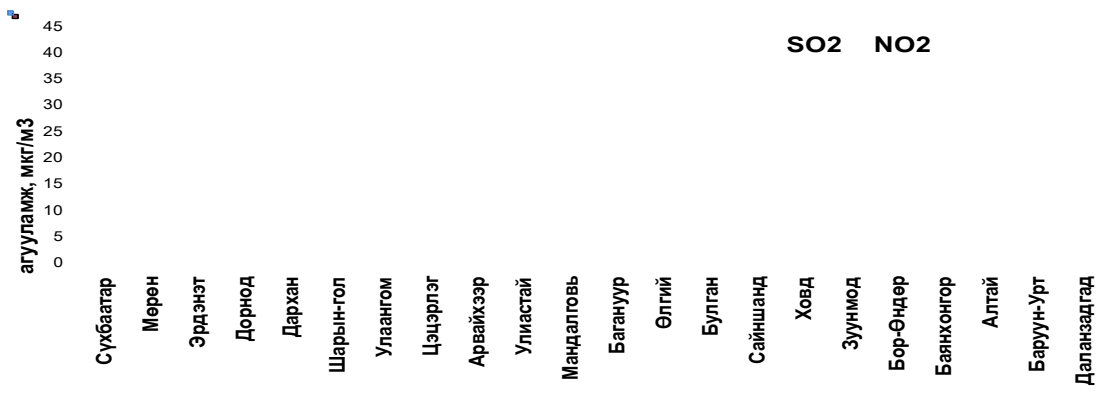
àì ùñääëúí çàì úí ÿì äýã çðð ñóààñí ù °â÷ëí ÿì äýã ÿçñýð çí äñýí ø àèòääàí áí èæ áàéí à. 2010 í í ù áàèäèààð ãí àì úí °â÷ë° èèéí òýðäççýð 5 ø àèò äàì ä áààðàæ áàèääà °â÷í ççàèéí äí òí ð àì ùñääë, ççðð ñóààñí ù òí äì èòí í í ù °â÷ëí 10000 òçí àì ä í í ääí ò °â÷ë° èèéí òçáø èí í ÿì ýääñýí ççççýèòòýé áàéí à.

Çòðàã 30. Өçí àì úí °â÷ë° èèéí òýðäççýð 5 °â÷ëí , 10000 òçí àì ä (2000-2010 í í)

Өçèí èé øèèðàèä äääàðúí áí òèðàèí íñ ø àèòääàèáí òçí àì úí äóí ä àì ùñääëúí çàì úí °â÷ë° è í ÿì ýääýð, ýèàí äýà òççðàèéí àì ùñääëúí ýðòòí èé °â÷ë° èä ççççýð í °è° 93.77 òóäü, òççðàèéí áðí í òèòúí °â÷ë° èä äääàðúí áí òèðäí è 90.91%-èàð í °è° èæáàéääàñóààèääàð òí äì í æý.

Өèñúí òýí æýýí ä í ðí í í óòæéí çàø èí ä äääàðúí ÷áí àðú ä òýí àð 25 òàðóóè àæèèäæ çýððýã òèé, àçí òúí äààðàð èñýè, í ççðñð ð° ÷-èéí äóòóó èñèèéí í ýä óàààæèéí ñí ðüö, òí í ñí ù í ýä óàààæèéí áí èí í òí í í äèéí ñí ðüöü ä àâ÷ ø èí æèäýý òèéæáàéí à. 2010 í í ä òçýððýã òèéí æèèèéí äóí äàæàðóèàì æ8-43 ì èãí³, òàì äèéí èò í ü ì °ð í òí òí ä 157 ì äí³ òçð÷ òçèöýð òýí æýý (20 ì èí óòúí äóí äàæ 85 ì èãí³)-ýýñ 3 óààà, Ààðòáí òí òí ä 52 óààà, Àðààéóýýðò 9 óààà, Өýöýðýãð 7 óààà, ã èæèä 5 óààà, Áí ðí í ä äüä 1 óààà òóñ òóñ äààñáí áí òèðäí è àæèèäääñáí í ü° í ° ò æèýýñ ýäýýð òí òóóààä àçí òúí äààðàð èñèèéí áí òèðäèèèýð òýí æýý í ýýñ äààæ áí òèðäí ò áàéààè í ÿì ýääñýí í ü òàðàääàæáàéí à.

Суртлаар 31. 1. Өмнөд зүгтэй тусгаарлагдсан хотуудын агаарын бохирдлын түвшин (2010 он)

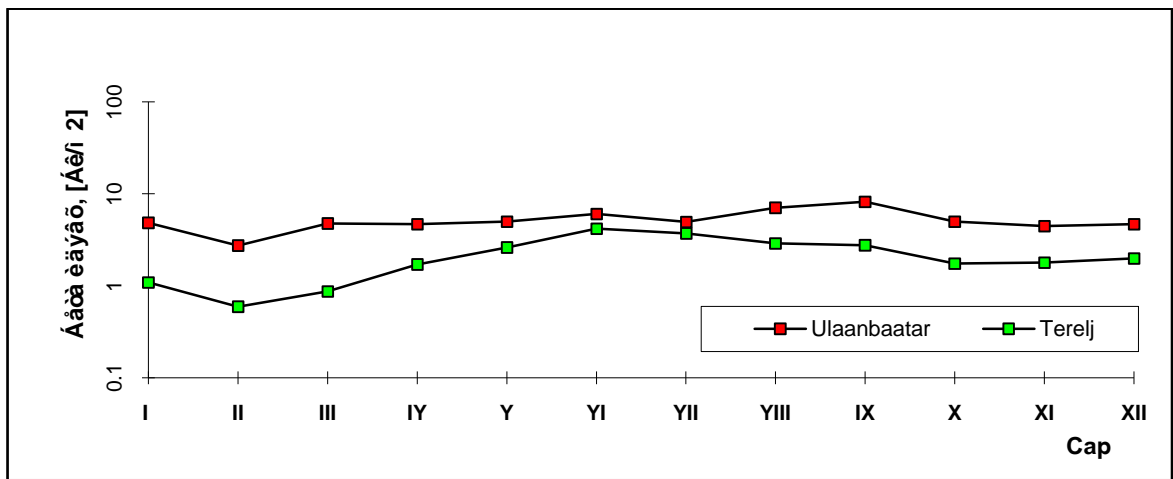
Агаарын бохирдлын түвшин нь 8 өдөр (Август, Септембер, Октябр, Ноябрь) - 30 өдөр агаарын бохирдлын түвшин 2009 онд 370-1250 µg/m³, 2010 онд 360-4050 µg/m³, 2010 онд 29750 µg/m³-ийн өөрчлөлтөөс үүснэ.

Өмнөд зүгтэй тусгаарлагдсан хотуудын агаарын бохирдлын түвшин 2009 онд 14-120 µg/m³, 2010 онд 18-172 µg/m³, 2010 онд 2875 µg/m³-ийн өөрчлөлтөөс үүснэ.

Агаарын бохирдлын түвшин нь 39 өдөр (Август, Септембер, Октябр, Ноябрь) - 174 өдөр агаарын бохирдлын түвшин 2009 онд 45-136 µg/m³, 2010 онд 51-95 µg/m³, 2010 онд 770 µg/m³-ийн өөрчлөлтөөс үүснэ.

Í ðí í í óààð òèéääýä àääàðúí ÷áí àðúí öýí àè-ø éí æèäýí éé äí äýð
 Äàðòáí -Óé, Õ ãñæ è, Í ðí í, Õí ää çýðýä àéí æéí Ñäççäýä àääàð äàòü òçäýí ýé
 áí òèðäóéàð áí àèñúí àðóéàì æ áóñää àéí àðàé òàðüàðäàä
 áí òèðáí èòí èä òí í òí ääáí ä áà ççèéí æèççäýä ^a á^o ðòáí äé, Áäýí òí í ä ð, Äí äü -
 Àèòáé, Ñýéýí äý, Äí ðí í ä äü, ^a ì í ^o ä äü àéí áóóáúí ð^o ää àääàðúí áí òèðäèúí òçâø éí
 í èéýä èðñýæòçèöýð öýí æýí ýýñ äàãñáí òí òéí èäèóóä ì^o í àææääãñáí ááéí à.

Áàèääèü í ð-í ü òàððàæéí òóí æéí ÷ääèü ä í ðí í í óðæéí 34 òàðóóè äýðð
 áí èí í Óèàáí áààðàð òí òúí Òàðèèð, -ééääýðèéí äççðýð 8, 14 òàðóóäää öýí æææ
 òí í í æéí äóí ààæ òàððàæéí çâø éí ä òí äí ðí ééæ ááéääà á^o ð^o ä ñàðúí äóí ààæ
 çççèýèò í ü 0.09-0.14ì èÇâ/òàáááéääà í ü í èí í æèèéí äóí äääãñ äàäääççé ááéí à.

Çóðää 32. Áàèääèü í ð-í ü òàððàæéí òóí æéí ÷ääèè

3.2. Õ^o ðñí èé ÷áí àðúí ò^o è^o ä, áí òèðäèúí ááéääè

Õ^o ðñí èé ýáäðýè í ü ááéääèü òää óóð áí èí í òçí èé çéè àæèèèääáí ü
 í^o è^o ð^o ð áéè áí èæóéì ààð ð^o ðñí èé áçòýð ýääýð-äí ðí éòí ò áí èèí í.

Óèàáí áààðàð òí òúí í óààä äýãñäýðò òçí èé çéè àæèèèääáí ü í^o è^o ð^o ð ð^o ðñ,
 óðääì èàí í^o ì ð^o ä ýääýð-äí ðí éòí ò ççýääýè ì àð èð ááéääà ñççèèéí æèççäýä
 í èèñýè òí òúí ð^o àèéí öýñýä áí èí í çàòúí äççðäççäèéí í óààð òçäýí ýé òàððàðàé
 àð èð ì àèòí àè áí èí ò ýèñ, òàéðää í èáí ðéí ò ççýääýè ýðñ í ýí ýääýæ ááéí à.
 Óèàáí áààðàð òí òúí äççðäççäèéí í óààä äýñäýðèéä òàì ðóóéáí ýáóóèñáí ð^o ðñí èé
 áí òèðäèúí ñóääèääàääàð 214 äýýæ àã^o ðñí èé òèí èéí áí èí í ò èçèèèéí çí äñýí
 ø éí æççäèéí òí äí ðí éèñí í äçí ääí í ðèè òçíí ýäýä çççèýä.

Õžńĩ ýãò 29. Õ° ðńĩ èé çĩ äńýĩ ø èĩ æ

Äžžðýã		pH	CaCO3 %	ÄÑ dS/m	×óëóó, %	Ýëñ, %	Õĩ ñ, %	Øääãð, %
Ääýĩ ä ë	Äóĩ äàæ	7.52	1.57	1.31	33.7	60.9	28.9	10.2
Max		8.16	3.88	8.65	60.0	70.3	36.6	15.0
Min		5.63	0.00	0.10	0.0	55.7	20.5	7.7
Ääýĩ çžðð	Äóĩ äàæ	7.57	1.20	0.90	33.02	56.34	32.56	11.10
Max		8.38	6.54	4.16	62.50	71.80	52.68	16.49
Min		6.23	0.00	0.04	0.00	30.83	19.02	7.72
Í äèäéð	Äóĩ äàæ	7.29	0.23	0.16	33.75	59.00	29.63	11.37
Max		8.01	0.91	0.44	65.00	65.95	36.58	15.03
Min		6.12	0.00	0.05	0.00	48.39	23.41	9.18
Ñĩ í æèĩ î ðàéððáĩ	Äóĩ äàæ	7.39	0.67	0.78	23.88	57.08	31.92	11.01
Max		8.33	2.54	3.48	46.67	67.41	51.21	15.03
Min		6.08	0.00	0.04	0.00	33.76	19.02	7.72
Ñžðääàððð	Äóĩ äàæ	7.61	1.96	1.55	25.48	61.79	28.26	9.95
Max		8.17	20.90	6.65	50.00	71.80	46.82	15.03
Min		5.97	0.00	0.11	0.00	41.07	19.02	7.72
Õáĩ Óéë	Äóĩ äàæ	6.91	0.63	1.68	11.69	53.23	33.43	13.34
Max		8.23	3.82	9.53	50.00	67.41	51.21	26.74
Min		4.75	0.00	0.04	0.00	33.76	21.95	7.72
×èĩ äýèðýé	Äóĩ äàæ	7.62	1.18	2.40	30.62	58.37	30.99	10.64
Max		8.39	3.20	7.53	53.85	71.80	40.97	17.96
Min		5.76	0.00	0.08	0.00	41.07	20.48	7.72

Ì í í ä ë î ðĩ ù ð ðńĩ èé áĩ ðèðáĩ èòúĩ ÷èæýèèéĩ ñóääèääá í ù ä ë ð° è° ä õžĩ ä ì äòèèúĩ áĩ ðèðáĩ èòúĩ ÷èæýýýð ðèèäýæ èðñý° ä ñ çžèèéĩ æèçžäýä íýĩ æéĩ áĩ ðèðäèúĩ ñóääèäääýðèçžèýýä äàéĩ ä.

Õžńĩ ýãò 30. Óèääĩ áääòðð õĩ òú í õ° ðńĩ èé õžĩ ä ì äòèèóóä

çžžèýèð	As	Cd	Hg	Pb	Cr	Cu	Zn	Fe
Äóĩ äàæ (ÓÁ 2010)	7.46	1.56	0.094	57	66	92	135	2021
Max	28.58	5.00	0.450	2413	657	783	478	6925
Min	1.83	0.60	0.025	2	8	10	27	890
N	66	63	59	115	115	111	111	111
Ñòáĩ äàðð. MNS58:50	6	3	2	100	150	100	300	Ñòáĩ äàðð. MNS58:50
ÓÁ 2008	0.138	55	64	51	79	ÓÁ 2008	0.138	55

Óëààí áààòàð òí òùí òýí æýýí ä 2008 ííú áàéäèààð 140 äðóé ø àòàóóí òçäýýò ñòàí ò, 40 äðóé í àò òèéí àäóéàò, 160 äðóé ààòí çàñààðúí äçàð áàéäà äçí òýé áàéí à. Ýääýð ýò ççñâyðýýñ òð ðñí ä í àò òèéí äðàèòàé çýýäýòççí àèäàäàò, ø ççðýèò íýà÷èèò ýààäàò áàéäàè èòýýòýí äð÷ òð ðñèéä áí òèðàóóèæ áàéí à. Õçí èé çèè àæèèäàäàí ù íýäðàè èòýé áóp ó èè çàääèé, òàí äàèèèòòçé òàèáàéä çèè÷èèäý çççèæ áàéäà ààòí àø èí çàñààðúí äçðóóáúí í éðí èòí ò äçðóóäààn äýýæàà÷ ñóààèñàí äçí ääí òðè òçñí ýäýä òàðóóèä.

Õçñí ýäò 31. Í àò òèéí áí òèðí èòí é äçðóóáúí í òð ðñí èé ø èí æ÷àí àð

Äýýæàñàí äçàð	pH	Í àò òù áçòýýäýòççí, %	EC _{2,5} dS	SO ⁴⁻ í äýéä	Cr í ä'éä	Cu í ä'éä	Pb í ä'éä	Zn í ä'éä	Fe í ä'éä
Áàýí áçðä "Ñí èí í ä ñ ààòí çàñààðúí äçàð	7,64	9,5	0,303	0,016	22,4	57,5	70	217,5	2010
Áàýí áçðä Õ ñí èä í í ú í àòàèèè	8,15	18,1	0,749	0,512	187,75	782,5	2413,25	272,5	2600
Áàýí áçðä Ì ýèòýñ ààòí çàñààðúí äçàð	7,93	10,7	0,106	1,588	24,8	242,5	127,75	222,5	2335
Èò çàñàä í ð÷í úí Èóçí ä çàñààð	8,38	2,6	0,237	0,168	10,475	57,5	17	72,5	2080
1000 í þóí ú áàéð Äää óðð	7,65	18,6	1,722	1,956	26,125	72,5	37,75	192,5	2195
Àà òçðýý 1	7,38	23,2	0,345	0,04	18,475	232,5	174,25	220	2110
Àà òçðýý 2	7,16	125	0,232	0	21,325	317,5	83	222,5	2177,5
Àà òçðýý 3	7,53	8,3	0,356	0,008	18,8	252,5	85,25	212,5	2180
Àà òçðýý 4	7,45	6,7	0,256	0,096	18,1	45	16,25	137,5	1887,5
Òäàáí ø àð ßí àòä çàñààð	7,63	9,9	0,66	0,46	10,025	40	19	177,5	1857,5
Áàðñ çàð Ì àø èí ú çí äñí í è	6,98	50,8	0,158	0	14,5	125	80	207,5	1725
Òí òð çàí úí ççòççèéí ääí í-1	6,94	6,5	0,124	0	12,25	57,5	35,75	127,5	1825
Òí òð çàí úí ççòççèéí ääí í-2	5,63	7,7	0,1	0	21,125	72,5	59	130	1870
Òèèèéí àðä Õ Ø ÕÑ	7,89	5,1	0,127	0	13,625	62,5	14,75	110	1777,5

2010 ííú áàéäèààð Óëààí áààòàð òí òðíðñííí áçðýä÷èéí áí òèðäí èò òíí ò æèççäèéí òýýñ èòñýò òàí äèääòàé áàéí à. Í èéò 134 òýäýñ àñàí ñóààèäàí ù äçí äýýñ ççýýä òð ðñí èé òàð òóäèèäí ù àäóéàí æ äóí ääàð 57 í ä'éä

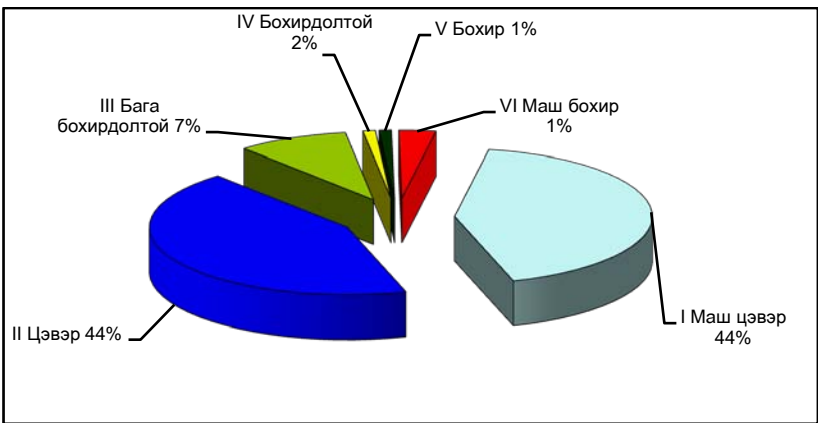
õðí ì 66 ì ãëãáóþ ó 2008 í í ù ùâð èí ð° ñ áàãà çýðýã èõýññýí , çýñ 92 ì ãëãáóþ ó 80% í ð÷èì èõ, òàéð 135 ì ãëãáóþ ó 60% èõ áí èñí í ààéí à.

Õðñí èé í ðãàí èè ãàðàèòàé áí òèðãáí èò áí èí ò àì ì í í èé äóí äããàðð 4,35 ì ã/100ã áàéããà í ù àðäèéí áýè÷ýýðèéí Ñðñí° ñ 4 ààðèí èõ áàéí à. Ì °í ò ì ñ ò ì ð äóí äããàðð 5,42 ì ã/100ã áàéããà í ù àðäèéí áýè÷ýýðèéí Ñðñí° ñ 2 ààðèí èèçç ççççýýèò þì . Óòààí ù áí òèðãáí èòí é õí èáí ì õí èð ð° í áýð òçðýðèéí òýì æýý (SO4 -1.16 ì ã ýêã/100ã) í èèýýã °í ä° ð áàéí à.

3.3. Áàãàððãí í òñí ù ÷àí àð, ò ° è° á áàéããè

Õñí ù ÷àí àðúí òýí àèò-ð èí æèãýýí èé äçí ã æè äçð í ýðãýí ãàðããæ òýí àèò-ð èí æèãýýí èé öýã òóñ äýýýð òñí ù áí òèðãèùí èí äàèñèéã õí ì õí æ çí ýèãýý °ããã Áí òèðãèùí èí äàèñèéã õí ì õí òãí ì áí òèðãòóéàò áí àèñúí òàðòàò, õí ð° ð° è çýðýã áí òèðãèùã õí áí ðõí èéí ã- áí èæ ÷àããç-èð ççéèççäèéã çí äýñéýí òñàí ààõü òç÷èèð ð° ã, öýéããð èñýéäýð ì ðãàí èè áí àèñ, ýðãýñ àçí ò áí èí í ò ì ñ ò ì ð, òðí ì , çýñ äýð ì ýðççççýýèòèéã ñí í ã í òýããýðèéí æèèéí äóí ààæ äãóéàì æéã MNS4586-98 “Õñí ù ÷àí àðúí ñòàí ààðò”-ù ãààðèì òèàí òàðüòóóéàì ãàðããããã

2009 í í ä ò° ò° èá° ðèéí ààãó ãàãàððãí òñí ù ÷àí àðúí òýí àèò-ð èí æèãýýí èé 77 ã è ì° ð° í, 13 í óóðúí 119 òàðóóé, 148 öýã äýýð òñí ù ÷àí àðúí àæèãèèò-ð èí æèãýýí èé òééãñýí àà í èèð äçí äýýð áí òèðãèùí èí äàèñèéã õí ì õí õí ä í èèð ã è ì ° ð° í, í óóðúí “Ì àð öýãýð”-“Õýãýð” áí æèèéã 88%, “Áàãà áí òèðãáí èòí é”-ã 7%, “Áí òèðãáí èòí é”-ã 2%, “Áí òèð” áóþ ó “Ì àð áí òèð” áí æèèéã 3 òóáü í ù òàì ðàããñàí áàéí à.

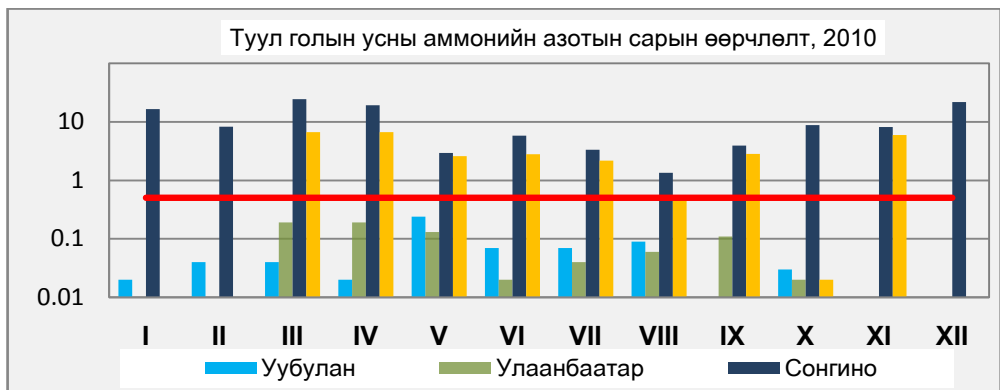

Çóðãã 33. 2009 í í ù ãàãàððãí í òñí ù ÷àí àðúí çí ýèãýý (Õóáèàð)

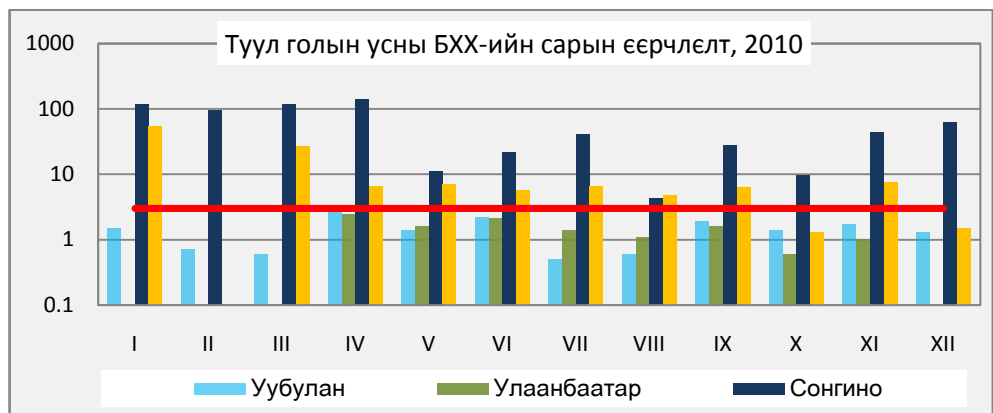
Ìì çýðýã áóþ ó “Áàãà áí òèðãáí èòí é” äýæýéýãýæ áàéããà ã èóóáüí òñàí ä ýðãýñ àçí ò, ò ì ñ ò ì ð, ì ðãàí èè áí àèñ çýðýã 1-3 ççççýýèòýýð òñí ù ÷àí àðúí ñòàí ààðòààñ ààãæáí òèðãáí æáàéããà áà 2009 í í ä Ìì çýðýã áóþ ó “Áàãà áí òèðãáí èòí é”

Áĩ ěũí óńí ũ ÷áí àð õí õí î ñ äýýø öýñýã, í àèàéöꞥðæéí î ð÷èì àì ì í í èéí àçí òùí áí òèðãí ě òããðũí óèèðãèä èéýð÷, 3 áóããàð ñàðãá óńí ũ ÷áí àðũí ñòàí ààðòããñ 4 ààðèí àããñáí áàéí à.

Õàðéí õí õí î ñ äí î ø áóp ó õí òùí ðã öýãýðéýð áàéãóóèàì æéí öýãýðéýãýýä ããð÷ áóé óńí í èééńí ýýñ äí î ø, ã ěũí óńí ũ öꞥ÷èèðð ðã ã÷èéí ã ðèì àèäããããæ Ñí í æí î äí î ä, Õããáí öýñããá î ð÷èì ì àø áãããããæ 0.00-2.59 ì ð'è áóp ó 5, 8, 9-ð ñàðããñ áóñãã ñàððóãããá í í öã ě èð áí òèðãí ě, èð áí òèðãèũí öýì æýýí ä ãð÷ áàéèãã. Áĩ ěũí óñáí àãũ àì ì í í èéí àçí òùí áí ěí í ýðãýñ ô î ñ ô î ðũí àãóéàì æ 10 ààðèéöýð àãóéàì æããñ àããæ èð áí òèðãèũí öýì æýýí äꞥð, ã ěũí óñáí àãũ àì ì í í èéí àçí òùí àãóéàì æöꞥéöýð àãóéàì æããñ 36-48 ààðèí, í èððèðèéí àçí òùí àãóéàì æ2-9 ààðèí, ýðãýñ ô î ñ ô î ðũí àãóéàì æ óńí ũ ÷áí àðũí ñòàí ààðòããñ 4-13 ààðèí, Áèí ěí æéí öýðýãöýð ðã÷èèðð ðã ã÷èéí àãóéàì æ 22 -47 ààðèí, 9í î ððì àí æáí ũ èñýèãýð ÷ããããðũí àãóéàì æ 1.4-5.1 ààðèí, ñöèũò àòũí àãóéàì æ 1.4 ààðèí óńí ũ ÷áí àðũí ñòàí ààðòããñ òñ òñ àããæì àø èð áí òèðãí èò ě áàéá.

Çóðãã 36. Õóóè ã ěũí óñáí àãũ àì ì í í èéí àçí òùí ñàððũí °ð÷èèðð, ì ð'è

Çóðãã 37. Õóóè ã ěũí óñáí àãũ áèí òèì èéí öýðýãöýð öꞥ÷èèðð ðã ã÷èéí ñàððũí °ð÷èèðð, ì ð'è

2005 î í î î ñ õ ï è ø ÷ è é æ é í ó è à à í õ ï ð õ ï é í à é í - á í ð ä í î ç è ä ä ý ð è ý æ á à é æ à à á ° ð ° ä ó ä á í ð ä í î ä æ ç à ð ò à ð è à è à í ä à ø è æ à æ ý ð è ý ä á à é í à .

2007-2008 î í ä 2 ó à à à ó è ñ ú í í ý æ ñ ý í ç ç è ý ä ø à è æ è ò ù ä ý ä ó ó è ñ í ù ä ç í ä õ ó ó è ü á ó ñ à à ð ì ° í ð í ó ñ à ø è æ à í à è ò í ù ò ç ä ý ð ò ý ý ð ý í ä ý æ á à è ñ à í 145 ò ý ð ï è é í ç è è à æ è è à æ à à ç ï ñ í î æ ç ° ä ø ° ð ° è ä ç è ä ý ð ð ø è æ à æ á à è ñ à í 35.2 ê ä ì ° í ð í ó ñ , 1200 ê ä í à ð ð è é í ò è à í è ò ù ä ò ó ð à à í à ä ÷ ó ä õ ó ó è ü á ó ñ è è à æ è è à æ à à í ù ó è ì à à ñ í è è ò 10 à è ì æ è í í ó ó à ä ä ý ä ñ ä ý ð ð 120 æ à ð ó é ö ý ä ò ì ° í ð í ó ñ , ò è à í è à à ð á í ò è ð ä ñ í í 200 ì ý í æ ä ð ÷ è ò ï í í ò ä ý æ à è , ø è à í ç æ 53 æ ò à è á à é , í è í á ð ä à í ò ó à à ä á í ò è ð ä í î ä á à é æ à à ò ï æ ï í ñ í .

Ç ó ð ä ä 38. Ó ó ó è ü á ó ñ à à ð ò è ì è é í á í à è ñ à ø è æ à í à è ò í ù ò ç ä ý ð á í è ì ä ñ ó ó è ñ í ù ó è ì à à ñ á í ò è ð ä í è ç ç ñ ý í æ ç ð ó ó ä ä

Á à é æ è ü î ð ÷ í ù ñ à è ä ú í 2008 î í ù 135 ä ó à à ð ò ø ÷ à è à à ð ò ì ° í ð í ó ñ ù ä à ø è æ ò ì à è ò ì à è ú í î è á í ð è í è ò , á í è ì ä ñ ó ó è à è ò à à à ø è æ à ò ù ä ò ï ð è æ ï ñ í . Ç à ñ æ é í æ ç ð ä ñ ì ° í ð í ó ñ , ò è à í è ò à à ð á í ò è ð ä ñ í í æ ç ð ó ó ä ü ä ö ý ä ý ð è ý ð , á í ò è ð ä è ü ä ñ à à ð ï à æ ó ó è æ ó ñ ò æ à ò à ä ç ï ð è ó è æ 2008-2009 î í ä ó è ñ ú í ò ° ñ ä ° ñ 3,7 ò ý ð á ó ï ò ° ð ° ä æ ð ä ñ à í á ° ð ° ä ó ä à æ è ü í ç ð ý ý í ä à ð ó è ò à é ò ï ä ò ä ý æ à è á ó è ø è à ò 4 è à í ä ò è è è ü ä ò à ì æ è í è ò á í ò è ð ä í è ò ä è ° ð ñ ° í æ ç ð ó ó ä ä ä à é æ ò é æ , 10 à è ì æ è í 38 ñ ó ì ú í 231 ö ý ä ð ò ð è ò è à æ à ñ à í 197 687 ò ï ò ä ý æ à è ü ä ñ à à ð ï à æ ó ó è æ á ó è ø è è à í á à é í à . Ç í è è ç ä ç í ä ò è ì è é í á í à è ñ í î ð á í ò è ð ä ñ í í 128 444 ì ² ò à è á à é ä ö ý ä ý ð è ý æ ñ ý í ý ð ä à é æ è ü î ð ÷ í ù ä á í ò è ð ä á ó ó è æ ó è ì à à ð ç ï , à ì ù ò ì ù ý ð ç ç è ì ý í ä ý ä ñ ° ð ð ° ð ì ° è ° è æ á à è ñ à í ì ° í ð í ó ñ , ò è à í è ò ù í á í ò è ð ä è ü ä à ð è è æ à ñ à í á à é í à .

ò° àè° ðñ° í öýæéá ýèí èí æà òí ð ò° í ° è ó-ðóóèàòæ, ýðççè àòóéí ø ààðäèàæü á àèü áí èí ò òàí æñàí áàéèèààð çàñàæ òí òèæóóèàí àæèèèàæ áàéí ðí ì° ä° í ðí í òòæéí òýì æýýí ä 321 çí ðèóèèèòùí áóñ öýð 72-75 ì ýí æàí òí, í èéñéýèéí òýì æýýí ä 11 çí ðèóèèèòùí áóñ öýð 147-150 ì ýí æàí òí òóð òí ä 3200 æðóé òàèáàéä áàéí à. Óèñùí òýì æýýí ä æèèä 780-800 ì ýíæàí òí òí ä òàýæàèè æðäæàñ çã° í Óèàáí áààòàð òí òí ä í èèò òí ä òàýæèèüí 50 òóáü í ü áóp ó 340 ì ýíæàí òí àòóéí òí ä òàýæàèè, 50 ì ýíæàí òí áàðèèèüí òí ä òàýæàèè, 10 ì ýíæàí òí àð óèðàè áí èí í òèí èéí òí ä òàýæàèè, 1 ì ýíæàí òí ýí í ýèæéí òí ä òàýæàèè, í èèò 400 æðóéæí ýòí òí ä òàýæèèüí èèí àð èèèüí àðæàð ààðæóñòæòçèè àæèèèàæàä ýáóóèæ áàéí à. Áçòòèéí òóáüä ° àèèéí òèèðàèä ççñýæ áóé í èèò òí ä òàýæèèüí 49 -50%-èéäç° áð° í çí ñ ýçýèäýä

2008 í í ä òí ä òàýæèèüí çèè-èèæýýí èé ñàí ä 3.194.1 ñàý ò° æð° æéí í ðèí ä í ðóóèñí ààñ 2652,4 ñàý ° æð° æéä òí ä öýáýðèýèòýí ä çàðóóóèñàí áí è 2009 í í ä 3452,6 ñàý. ò° æð° æéí í ðèí ä í ðóóèæ 2579,0 ñàý ò° æð° æéä òí ä öýáýðèýèòýä çàðóóóèæýý. 2010 í í ä Óèàáí áààòàð òí òùí çàðèéí òàí æàèèèüí áàèàí ñóààä öýáýðèýäýýí èé çàðäàèèä 140 ñàý ò° æð° ä ààòí çàì ùí áí ðí í ü òñ çàééóóèèò ààèä ø óàì ùí öýáýðèýäýýí èé çàðäàèèä 100 ° æð° ä è° ðñ° í òí æéí öýä èàí àð èèèüí çàðäàèèä 420 ñàý ° æð° ä çàðóóóèèæ àæ àòóéí í ýæ áàéæóóèèèäæóóààñ 1305.4 ñàý ° æð° ä í ðí í ñóóóí ü áèèóóààñ 1305.7 ñàý ò° æð° ä æýð òí ðí í èèüí àèèóóààñ 802.6 ñàý ò° æð° ä çóñèàí æéí àèè áí èí í áóñàä í ðèí ä í ü 38.1 ñàý ò° æð° ä í èèò 3.451.800.000 ò° æð° æéí òí ä òàýæèèüí çèè-èèæýýí èé ñàí ä ò° àè° ðççèæýý.

3.6. Áàéæèèüí í ð-èí ä í ° è° è° ò áàéèèüí çí ýèäýý

Çàò çýýèèéí ýàèéí çàñæéí òàðèèòàáí ä ø èèæñýí ýýñ òí èð òè æèèççáýä áàéæèèéí í ° è áàýèæèéáýì ò çàì áàðäààçé àð èæàñíí ààð áàéæèèüí í ð-í ü áí òèðáí è, áí ðí èòí è, áàéæèèéí í ° è áàýèæèéí òí ì ñàí è ççñýæ áí òèðäèüí ááóóðóóèèò, áàéæèèüí í ð-í ü ä í ° ò° í ñýðäýýòýä èòýýòýí òýì æýýí èé ò° ð° í ð, òç- ø ààðäèèàæàòàé áí èæ áàéí à. Èéí ä ø èí ýýð áàðèèèæ áàéæóóèè æààðèò, çèèäáýðèýè çèè-èèæýý ýðòèýò çèè àæèèèàæà ýáóóèèòààà þóí ü ° í í ° áàéæèèüí í ð-èí ä í ° è° è° ò áàéèèüí çí ýèäýý òèèèæýð ø ààðäèèàæàòàé áí èñí í. Èí æýñí ýýð áàéæèèüí í ð-í ü áí òèðáí è, áí ðí èòèèüí ä öýçààðèèò, áàéæèèéí í ° è áàýèèä áí òèðáí ò, òí ì ñàí òí ñ ñýðæèéýò, ò° ñèèéí öýðýæèò ÷ààààððü ä áýýð èççèýð, ýèí èí æ-ýàèéí çàñæéí çð àð æèéá í ýí ýæççèýð, ò° ñ° è öýðýæççèýá-èééá áí èçí ø æçé ýðñàýè, òí òèðèí í ñýðæèéýò, òóòàéí ò° ñè° ñ òçí èé ýðççèè ì ýí ä, áàéæèèüí í ð-èí ä ó-ðóóèæ áí èçí ø æçé ñ° ð° ä í ° è° èèèèä

óðüä÷èèáí òí æí í æ òççí èéã áóóðóóèàð áí èí í àðèèæàð àðæà öýí æýã áí àèòí é ò° è° è° í öýðýæççýð í ° öö° è áí èí ì æáçðäýí ý.

2008 í í äáéæü ì ð÷-èí ä í ° è° è° ö ááéäèüí áð° í ðèé çí ýèäýýí èé 820 ì àòðèàèä ø èí æý÷-äýð æ ýèðèéã æðæóèái àæ àðóéí í ýæççäýä òçðæççýý çí ýèäýýí èé èí ì èññúí òóðàèääàí ù ä 10 äàà çí òèí í ááéæóèæ ááéæü ì ð÷-èí ä í ° è° è° ö ááéäèüí í àðèèä÷-èèñái çí ýèäýýí èé 451 òàéèái äöýéýèöççýýí áàðèóóèñái ááéí à.

2009 í í ä ááéæü ì ð÷-èí ä í ° è° è° ö ááéäèüí áð° í ðèé çí ýèäýýí 492 ì àòðèàèä ø èí æý÷-äýð æ ýèðèéã àæ àðóéí í ýæççäýä òçðæççýý çí ýèäýýí èé èí ì èññúí òóðàèääàí ù ä 14 äàà çí òèí í ááéæóèæ ááéæü ì ð÷-èí ä í ° è° è° ö ááé äèüí í àðèèä÷-èèñái çí ýèäýýí èé 497 òàéèái äöýéýèöççýýí áàðèóóèñái ááéí à.

2010 í í ä ááéæü ì ð÷-èí ä í ° è° è° ö ááéäèüí áð° í ðèé çí ýèäýýí 534 àæ àðóéí í ýæççäýä äç ýèð æðæóèái çí ýèäýýí èé èí ì èññúí òóðàèääàí ù ä 11 óääà çí òèí í ááéæóèæ ááéæü ì ð÷-èí ä í ° è° è° ö ááé äèüí í àðèèä÷-èèñái çí ýèäýýí èé 520 òàéèái äöýéýèöççýýí áàðèóóèæýý.

2010 í í ù æèèéí ýöñèéí ááéäèàðð 92 àæ àðóéí í ýæ äáéæü ì ð÷-èí ä í ° è° è° ö ááéäèüí çí ýèäýýí èé ýðòöýé çéè àæèèäæà ä ýáóóèæááéí à.

Öçní ýãð 32. Ááéæü ì ð÷-èí ä í ° è° è° ö ááéäèüí áð° í ðèé çí ýèäýýí èé ä çí (2008-2010 í í)

Ö ñèèéí í ýð	2008	2009	2010
Àèòí ù í ðä	91	82	44
Áóñää àð èð ì àèòí àèüí í ðä	50	75	117
Äýèàè æóè÷-èèüí áààç	252	112	56
÷ èèääýðççä	48	64	155
Ø àðàðóóí òçäýð ñòái ö, àæóèèð	185	121	141
Áóñää ò° ñ° è	22	38	19
Áçæä:	648	492	532

3.7. Öçýí æéí ðèéí ýèäðàèð ù ä áóóðóóèàð àðæà öýí æýýí èé ò àèàðð

Ì í í ä è Öèñúí Èð Öóðàè Èèí òí æéí ì ðí òí èí èü ä 1999 í í ù 12-ð ñàðúí 15-í ù ° ä° ð ñí , ðóí í áàðàèñái áéèýý. Óá ì ðí òí èí è í ü 2005 í í ä çèí ò° æ èä° ð áí èæ öýðýææ ýöýèñýí . Ì ðí òí èí èüí áàæó Ì í í ä è óèñ çýí æéí ðèé í ýèäðàèðàà áóóðóóèàð òàèàðð òí áí ðóí é òí í í ççðýä òçéýýäýýäçé þì . Öýàèéäýð ççðýä òçéýýäçé áí èí ä÷ óáí ðí òí èí èüí òçðýýí ä ááé áí èñí í öýäýð ò° æèèéí ì áðái èçí ùí öýéäýðýð òçéýí æéí ðèéí ýèäðàèð ù ä áóóðóóèàð ò° ñ° è öýðýæççýýí òçéýí æéí ðèéí

ÿëäðàèòàà áóóðóóèàçýä òçÿýñýí í ðí óóää ÿëäðàèòúí áóóðàèòàà òóàèààèàò èí ãñí ýýð óýäýýð í ðí óóääçÿí æéí òèéí ÿëäðàèòàà òýí ä çð àð èäàé çàí ààð áóóðóóèàòàá í ü òñèàòúí çýðýäýðèéí í ðí í ä òí äáí ðòí é ò° æééáàèé áí èã ò ççýäòçÿýñýí .

Öýáýð Ø æééí ì áðàí èçì úí çí äýñí èé òí â-íí í ü Áàéäèü í ð-èí , àÿèè æóé-èàèúí ÿàí í ü äýðäýä àæèèàæ áàéí ä.í.ð.ð°í òóäòàáí ä í èéð 6 Ø ñ° èä áàòèàí æ áé-èã í èã í ä áàéí à. Ýäáýð Ø ñèççäýä Òàèø èð áí èí í Äðáí èé òñàí òàòèèäàí ñòàí ö, Ø áé° ðñ° í áóñ óóðúí çóóòü ä ø èí ý-èýð Ø ñ° è, Ñàèòèòúí ñàèòèí ì àðèèéí ò° ñ° è, Ì àéóí ü òñàí òàòèèäàí ñòàí ö, Ì áèèàð áðèèáí èé çéèäýð çýðýä ò° ñ° è òàí ààð- áàéäà á° ð° ä ýäýýð ò° ñèççäèéí 3 í ü Íýäñýí çí äýñí èé áàéæóèèäáí Óóð àí üñæèü° ð-è° èòèéí ñóóðü èí í ááí òèéí í àðèéí áé-æéí äàðäá í àðúí äàçàðð áçðòäýä ñýí , 2 í ü çðòäççÿýðèéí °í í ° ò ì àäààèèäà òèééäýð ø àòàí ààà ÿàæáàéí à. Áàòèàí æí èã ñí í ò° ñèèéí ì ýáýèèèèäòçíí ýä-33 çççÿá.

Öçíí ýäò 33. Áàòèàí æáé-èã í èã äáñí í ò° ñèççä

Öýáýð ò° æéééí ì áðàí èçì úí ò° ñèèéí í ýð	Áàòèàí æ áé-èã àáñàí (Í í /Ñàð° ä° ð)	Æèèä áóóðóóèàò òýí æýý (òí Ñí 2/æèè)	Ø ñ° èä í ðí èòí â- (Ø ñ° è òýðýæææáóé í ðí ü)	Ø ñ° èä í ðí èòí â- (Áóñàá)	° í °° æéí áàéääè
Ä° ðá í èé òñàí òàòèèäàí ñòàí ö	2006/10/2	30,400	Çàñæéí äàçðúí òýðýæçÿýä- àäáí òèäáýð-èì òç-í èé äàçàð	Mitsubishi UFJ Securities Co., Ltd.	(11/08-05/10) -í èé òóäòààí ü 14468 ÿëäðàèòúí áàòèèäàäñàí áóóðàèòúí áí èã äáñí í .
Òàèø èðèéí òñàí òàòèèäàí ñòàí ö	2006/10/02	29,600	Çàñæéí äàçðúí òýðýæçÿýä- àäáí òèäáýð-èì òç-í èé äàçàð	Mitsubishi UFJ Securities Co., Ltd.	(11/08-05/10) -í èé òóäòààí ü í èéð 838 ÿëäðàèòúí áàòèèäàäñàí áóóðàèòúí áí èã äáñí í .
Ø áé° ðñ° í áóñ óóðúí çóóòí óóäúí òàóí èé, òàóí í èí æéá ñàéæðóóèàò	2006/04/27	11,904	Ì ðí èí í í ðä Ýð-èì òç-í èé ñèñòàí GmbH Ì í í ä è çóóó XXI ÖÖË.		Áçðòäýäñýí
Ñàèòèòèéí ñàèòèí ì àðè	2007/10/10	180,960	Í üð èí í ÖÖË, Ì í í ä è		Ì àäàèèäàä òèééäýæ áàéäà

Ì àéòáí óñáí öàðèèääáí ñòáí ö	2010/12/09	36,377	Óñí ù ýð÷èì ÕÕÊ		Ì àääèèääáí ù °ì í ° ö ¿à ø àòáí äýýð áàéääà
Ì í í ä ë äàöü Ï äèèáò áà Áðèèáòèéí ´ éèááýð	2011/03/21	19,436	Ýí Òè Áé Ñè ÕÕÊ	EnBW Trading GmbH	Ì àääèèääà òèééäýæ áàéääà

Ì í í ä ë Óñ áí ö óääà 2010 í í ù 1 äýð ñàðä Òàéø èðúí óñáí öàðèèääáí
ñòáí öúí °ñ° è í ü 48 òí áóóðóóèñáí ò¿èýì æéí òèéí äýý 48 ýèääðàèòúí
áàòàèääàæñáí áóóðàèòúí ä àñáí 838 áäéèääàð Òàéø èðúí óñáí
öàðèèääáí ñòáí ö 2008 í í ù 1 ñàðààñ 2010 í í ù 5 ñàðúí òóääòàáí æéèäýðèýñýí
öàðèèääáí äàà í í í ä ä ë á í è ä í í í è è ò 838 ýèääðàèòúí áàòàèääàæñáí áóóðàèòúí
Ä° ðá í è é óñáí öàðèèääáí ñòáí ö 2008 í í ù 11 ñàðààñ 2010 í í ù 5 ñàðúí òóääòàáí ä
¿éèäáýðèýñýí öàðèèääáí äàà í í í ä ä ë á í è ä í í í è è ò 14468 ýèääðàèòúí áàòàèääàæñáí
áóóðàèòúí äòñ òñ àñáí áàéí à.

**Äª Ðª ÄÄ- ÄÝÝÐ Á- ÉÝÄ ÄÄÈÄÈÛ ÖÀÌ ÄÄÈÄÖ Æ ÑÄÈÉÍ ÄÍ ÈÍ Í
Æ ÑÄÈÉÍ ÄÓŃ ÇÄÐÄÈ**

**4.1. Ääèääèèéí í ° ö àø èæàñí ù ð éá° ðèéí î ðèí äî ñ óèñ, î ðí í í óòæéí ð ñ° àò
äí**

Ääèääèèéí í ° ö àø èæàñí ù ð éá° ðèéí î ðèí äî ñ óèñ, î ðí í í óòæéí ð ñ° àò 2008 î í ä 7,8 óýðáóì ð ð° ä 2009 î í ä 10,8 óýðáóì ð ð° ä 2010 î í ä 16,7 óýðáóì ð ð° äæéäòñ òñ ð äè° ðçèæý.

**Öçñí ýàò 34. Ääèääèèéí í ° ö àø èæàñí ù ð éá° ðèéí î ðèí äî í
äéöýöäýè 2008-2010 î í (ì ýí .ð ä)**

Í í	Í éä î ñ ì í ä, òçèýý áyèòäýæ àø èæàñí ù ð éá° ð	Óñ àø èæàñí ù ð éá° ð	Ääçðú í ð éá° ð	Ääèääèèéí óðäì àè àø èæàñí ù ð éá° ð	Ää óððú í í ° ö àø èæàñí ù ð éá° ð	Öçäýí ýè òàðòàòàé àø èæ ì àèòì àè àø èæàñí ù ð éá° ð	Äø èæ ì àèòì àèàñ áóñäá í ° ö àø èæàð ýðèéí ð éá° ð	Í èéò ð ñ° àò ð äè° ðñ° í äí
2008	1507463.9	2811510	2352657.5	35772.5	114726	904669.1	109298.2	7836097.2
2009	1738802.2	339642.7	2673761.8	38380.8	4593157.9	1277348.4	142201.4	10803295.2
2010	219738.4	4716837.5	5653201.3	41488.7	4059351.1	1922030.5	150392.8	16763040.3

Ääèääèèéí í ° ö àø èæàñí ù ð éá° ðèéí î ðèí äî í 2010 î í ù äéöýöäýèè äí ä àä÷ ççýöä 219,7 ñàý ð ð° ä í éä î ñ ì í ä, òçèýý áýèòäýæ àø èæàñí ààñ, 4,7 óýðáóì ð ð° ä òñ àø èæàñí ààñ, 5 óýðáóì ð ð° ä ääçðú í ð éá° ð° ñ, 41 ñàý ð ð° ä áäèääèèéí óðäì àè àø èæàñí ù, 4,0 óýðáóì ð ð° ä áí ää óððú í í ° ö àø èæàñí ù, 1,9 óýðáóì ð ð° ä òçäýí ýè òàðòàòàé àø èæ ì àèòì àè àø èæàñí ù, 150,3 ñàý ð ð° ä àø èæ ì àèòì àèàñ áóñäá í ° ö àø èæàð ýðèéí ð éá° ð° ñ òñ òñ äçðäñýí ááéí à.

**4.2. Ääèääèèéí î ð÷éí, àýèàè æóðè÷èèúí ñàèáàðú í 2008-2010 î í ù ð ñàèéí
çàðòóóèèè**

2008 î í ä áäèääèèéí î ð÷éí ä ñ° ð° ä í ° è° è° è áäèääèèéí, ýðçè àðóéí ø ààðäèääèèéí í èéòñýí òí ä òäýääèè(èáí àð èèè)-úí ð äè° ðñ° í óýæéä Äðòáí æé, Äí ðí í ä, Çààòáí, ä á° ðòáí æé, Ö ä, Óàñ, Öí ää, Ö áñæ è, Ääðòáí -Óè àéí æéí ð ää áäèääèèéí àòä çí ðèóèáí 1050.0 ñàý ð ð° ä æéí ð ð° í æ í ðóóèèèè òèéñýí ááéí à. Öçí ÷èýí Ääýí -èèè, Äðòáí æé, Í ðí í àéí æéí áäèääèèéí î ð÷éí, àýèàè æóðè÷èèúí ääçðú í áàðèèèè çààñàðò 85.0 ñàý ð ð° ä æéí ð ð° í æ í ðóóèèèè òèéñýí ýýñ 65.0 ñàý ð ð° ä óèñúí ð ñàèéí ð ð° í æ í ðóóèèèèèèè, 20 ñàý ð ð° ä æéä Ääðí áí ù òáí èè òáí òúí

àæèèàæàí ù ò ñë° ñ òñ òñ ñàí òççæçñýí áàéí à. Áàýí òí í ã ð, Ñýéýí äý, Áàýí -
 ° èæé, Āí àü-Àèòàé, ° à° ðòàí æé, Óàñ, Õ° àñæ è, Õí àä àèí æéí í èèò 11 ñòí àüí òñ,
 òàã óóðúí ø èí æèäýýí èé ò àèéí áí èí í Õ° àñæ è í óóð ñòàèàèùí, Õí àä àèí æéí
 Ì ñò° è ñòàèàèùí áàðèèäüí çàñààðò í èèò 284.0 ñàý ò° æ° æéí ò° ð° í æ° í ðóóèàèò
 òèéñýí áàéí à. Āí ðí í ä àèí æéí òèñúí òñæé òàí æàèàèèòàé æàçðúí òàí æàèàèèòúí
 çàðèðæà, Ì í í ã è Àèòàéí í óóóí ù òèñúí òñæé òàí æàèàèèòàé æàçðúí
 òàí æàèàèèòúí çàðèðæà, Õàð òñ í óóðúí áàéæèèéí òí æí èáí ðò æàçðúí
 òàí æàèàèèòúí çàðèðæàí ù áàðèèäüí çàñààðò í èèò 29.0 ñàý ò° æ° æéí òèñúí
 ò° ñàèéí ò° ð° í æ° í ðóóèàèòúí òèéæý. Õççí ÷éýí Àðòàí æé, Áàýí òí í ã ð, Áóèæàí,
 Āí àü-Àèòàé, Áóí äã àü, ° í í ° ã àü, Āí ðí í ã àü, Ñçòáààòàð, Ñýéýí äý, Õ° à, Óàñ,
 Õ° àñæ è, Õýí òèé àèí æóáüí 19 ñòí Õàã óóðúí ñàí òúí áàðèèäüí çàñààðò á í èèò
 186.0 ñàý ò° æ° æéí òèñúí ò° ñàèéí ò° ð° í æ° í ðóóèàèòúí òòñ òñ çàðóóéæý.

çéýí ä çí ðèóáàð í ° è° èæáí ðí í í ðóóèàð áçðýí ààòí ì àòí óóæí æéí ñóóðü, 4
 ø èðòýã ðàààð ò° ò° ð° í æéã òèñúí ò° ñàèéí í èèò 1350.0 ñàý ò° æ° æéí
 ñàí òççæèòýýð òóààèäàí àà÷ í èéèççèñýí áàéí à. Õàã àæààðò çí ðèóáààð í ° è° è° ò
 ñçèæý áàéæóèàð òàòí èè, òí í í ã ò° ò° ð° í æ ààòí ì àò òàã óóðúí 30 ñàí ò, àæàðúí
 áí òèðäèüí ñòàèàð èàáí ðàòí ðúí çéè àæèèàæàí ä çí ðèóèáí í èèò 2120.1 ñàý
 ò° æ° æéí òí í í ã ò° ò° ð° í æéã òóààèäàí ààñàí áàéí à. Àèí æéí áàéæèü í ð÷-èí,
 àýèàè æóè÷-èàèùí æàçàð, òñæé òàí æàèàèèòàé æàçàð í óóæéí òàí æàèàèèòúí
 çàðèðæààúí ì àòðèàèèèà áààçüí ñàéæðóóèàð, òàòí èè òýðýñýè òóààèäàí ààòàä
 çí ðèóèæ760.0 ñàý ò° æ° æàçàðóóéæý.

Ì í í ã è òèñúí ã ò° æççéýò ñàí æéí 398,8 ñàý ò° æ° æéí ñàí òççæèòýýð Õèèàñòàé
 òí òúí æàçðúí àí í ðò òñí ù áàòàèæààæóèàð òàéæóèèí àæè, Ñýéýí äý àèí æéí
 Ñçòáààòàð òí òúí ýèí èí æ-æàðí èí æéí ñòàèèæà, ° í ä° ðòàí òí òúí òñàí
 òàí æàí æéí àø èæèàèèòúí òàéæóèèí àæè, ° à° ðòàí æé àèí æéí Õóæðò, Áí æà
 ñòí àüí òñàí òàí æàí æà çí ðèóèñàí ýðýè, òàéæóèèí àæè, Āèäðí æàí èí æéí òàéæóèè
 ñòàèèæàí ù àæèä òýðýæýæàýã í í ðí, í í ðí àòèáüí ø èí ý÷éýò çýðýã àæèüí
 æéòýòäýñýí áàéí à.

2009 í í ä Áàéæèü í ð÷-èí, àýèàè æóè÷-èàèèèèèèí Ñàè° ðñ° í àðæà
 òýí æýýí èè çàðààèä í èèò 701.6 ñàý ð æ° à ò° ñ° àè° æ° æ áèí èí æéí ð° ð° è ççéèèéä
 òàí æàèàèò, òí àí ð, í ýí òí àí ð óðæàí èùí òàðòàð° òèèèã òí æí í ò, òàí æàèàèò,
 òàðèí àèæóèèàð àðæà òýí æýýí ä çí ðèóèáí çàðóóéèñàí áàéí à.

Õ° èæèèòòýé òýí òýò àðæà òýí æýýí èè çàðààèä 710.0 ñàý ò° æ° æéí çàðàèè
 áàòèàæàñàí ààñ Ññàèéí æéòýòäýéýð 705.1 ñàý ò° æ° æéã çàðóóéèæ 4.9 ñàý

ò ð ð ð æ é ä ö ý í í ÿ ñ ý í á à é í à . Ò ð è æ è ò ò ý é ö ý í ö ý ð à ð ð æ ö ý í æ ý í è é ç à ð ä è ù ä 21 à é í à ð ð 145 á ó è ä ä ø à í ä í ù ý ò è é ä ò à ø è æ ò à ì ð æ è è à ð ð ð æ ö ý í æ ý í , ð æ à à ð ð æ ù í ò ñ í ù ð ò è é ä í ÿ ì ý ð æ ç ÿ ö ç ì ð è è ä í ð 2010 í í ä í ð í í í ò à ð ð á à ð è ò ò ð ä ò ð ð ð ð è é í ç ò ð ä ä ò ð ð ð è , í í ð ð í í ð ð à è è ä á í è ì à ñ ð ò ó è è à ð , ò à ñ á í ð í í ù ò ñ ð ð ð è ò á à è æ ò è à ì æ ò ð ä ø è í ý ý ð á à ð è ò à æ è ù í ç ò ð ä ä ð ð ð ä , ò ñ í ù í ð ð è è í ò ð è ð ä á à è ä ä è , ð á à ð ð ð ä ò ð ä ð ð ð è é í ò , ç ì ý è æ ý í ð ð ð , ö ý í á í ä ç ä ý ð ç ð ð ý ä á ç ð è è ö ý í à è ò ø è í æ è æ ý í è é ñ ç è æ ý í ö ý á è é í ò à ñ ð ä è ò è ç è ý ä ó è è è à ò í ð ð ð è è é ä á ç ð ä ç ð ð ý ö , 2 ð æ ç à ð ð ò ð ä á à ð è ò , "Í ð ð í í ä ä ù " ò ð ñ è è í á í ð ð ò á à è æ ò è à ð ò à è á à é ä ò è è ò á à è æ ç ò ð ä æ è , ð æ í ò è ç è è é í ñ ó à è è æ à , ð æ í ò à ð ð è è è é í ð ð ð ð ä è æ é ä ó è è ö ö ç è ö ý ö ä ý ö ç ý ð ý ä à æ è è ä ç à ð ð ó ó è æ ý í .

Ò è ð è é í ò ð ð á í à è ñ ù ä ò ð ð ð æ ç ð ð ý ö à ð ð æ ö ý í æ ý í è é ç à ð ä ä è ä 2009 í í ä 720.0 ñ à ý ð ð ð ä á à ò è à ð æ ñ à í á ð ð ð ä ó ä à æ è è ä í ÿ ì æ ø à à ð ä ä æ ñ à í 21.8 ñ à ý ð ð ð æ é ä ò ð ä è ð ð ð í à ð ð æ ö ý í æ ý í è é ç à ð ä è à à ñ ð ð ð æ ç , í è è ò 741.8 ñ à ý ð ð ð æ é í ñ à í ò ç ç æ è ò í è ä ñ í í á à é í à .

Á à è æ è ù ò à ð ð æ è à ð ð ñ à í ä 2009 í í ä 259.4 ñ à ý ð ð è é í ç à ð è à æ ù í ò ð ð ä á à ò è à ð æ æ ç à ð ð ó ó è à è ò ù í ç æ ý ö ä ý è 100 ò ó à ù ò à è á à é í à . 2009 í í ù ð ð à è é í æ ç è ö ý ö ä ý è ý ð Á à è æ è ù í ð ð è í , à ý è à è æ ó è ð è à è ù í ñ à è ä ù í á à ð ð ä ä 21,814.3 ñ à ý ð ð ð æ é í ç à ð è à æ ù í ò ð ð ä á à ò è à ð æ ñ à í à à ñ 21,692.0 ñ à ý ð ð ð æ é í á ó ð ó 99.4 ò ó à è é í æ ç è ö ý ö ä ý è ò ý è ð ð ñ à í á à é í à .

2010 í ä ó è ñ ù í ð ð ð ð ð ð 863.1 ñ à ý ð ð ð æ é í ò ð ð í ð ð ð ð ó ó è à è ò ù í ñ à í ò ç ç æ è ò è é ä Ä ó í ä ä ù , Ö ý í ò è é , Ä í ð í í ä ä ù , Ñ ç ò á à à ò à ð à é ì æ ó à ù í ò ð ð à ò à ý æ è ù í ò ð ä è ð ð ð í è à í à ò è è ù í ö ý æ è ä ò ð ð æ ó è à ð à æ è ä , 550.0 ñ à ý ð ð ð æ é ä Ó à ñ , Á à ý í - ð è æ è à è ì æ é í Á à è æ è ù í ð ð è í à ý è à è æ ó è ð è à è ù í æ ç ð ù í á à ð è è æ ù í ç è ä ý æ ý è ñ à í ò ç ç æ è ò , Ì í í ä è ý è ñ í è é ó è ñ ù í ò ò ñ æ é ò à ð ð æ è à è ò ò à è æ ç ð ù í ò à ð ð æ è à è ò ù í ç à ð è ð æ à í ù è ì í ò ð ð í á à ð è è æ à á í è í í á à è æ è ù ò à ð ð æ è à æ - à ù í ò à ð ð è è ö ý ð ý ñ ý è ò ó à à è ä ä í á à ð ð ä ç à ð ð ó ó è æ ý í .

Ò ç ç ð ð è ý í Ö ý í ò è é à è ì à ð ð æ è í æ ñ ò à à í ù í ò ó æ à ð à ý è à è æ ó è ð è à è ù í ò ð ð è á ð ð ö ý ð ý æ ç ç è ý ö ý ä 355.0 ñ à ý ð ð ð ä Ó à ñ à è ì à ð ð í é æ ó è à ð ð ð è ä 53.4 ñ à ý ð ð ð ä Ñ ç ò á à à ò à ð à è ì æ é í Í í ä í ñ ò ð ù í Ó à à è ð æ ù í á ó è æ é í ý ò è é ä ò à ð ð æ è à ð , Á à ð ó ó í ò ð ð ð ð ð ð í í ä í í á à è æ ó è à ì æ ç ò ð ð è ò , ð à ò à ð æ à ò à ð è ò , ö ý ö ç è ý ä ý í ò á à è æ ó è à ò à ä 35.0 ñ à ý ð ð ä Í è è ñ è ý è è é í Ç à ñ à ä à ð æ ù í ò à ð ð æ ù í æ ç à ð ð Ó è à à í á à à ò à ð ð ð ð ð ð í à ð æ à ð ð ð í á í ò è ð à ð è , á à è æ è ù ý è ì è ì æ é í ö ý í ò à ý ð ð ý è á à è ä è ù ä ñ à è æ ð ó ó è à ð ð ð è á í è ì à ñ ð ò ó è à ò à ä 94.9 ñ à ý ð ð ð ä æ è í à ý è ò ý è ä ç ç ð ý ä Ì í ä í í á à è æ ó è à ì æ è ä í ÿ ì ý æ ç è ý ö ý ä 96.1 ñ à ý ð ð ð ä Ä í ä ù - Á è ò à é à è ì à ð ð í í ä í í á à è æ ó è à ì æ á à è æ ó è à ð , ð è æ è ð ð ð ð ò à ð ð æ è à ð , ç ý ð è ý ä à í à ì ù ò à í ä ö ý æ ý è ò à è è ò , í è í ç ò ð ä à ñ á à è æ ó è à ò à ä 12.0 ñ à ý ð ð ä Ö à ñ ð è à è ì æ é í Ó à ò æ è ñ ò ð á í ä Ä ý è à è

æóë÷èàèúí ð ñ° è-Ç° ð âðèéí óñáí áàññáéí ààòàä 29.0 ñäý ò° ãð° á í èéò 1667.1 ñäý
ò° ãð° æéí ò° ð° í ð° í ðóóèàèòúí ñáí òççæèðèéã òóòàéí í ðí í í óòæéí Çàñàã ààðãí
òàì ãí í ãàçàðò ýðð ø èèæççëýí çí òèí í áàéãóóèñáí .

Ä- ÄÍ ÝËÖ

2008-2010 í í ó á ä ä í é é ñ é ý é á í è í ò ì í î ò í ò í ó ó ä ü í à ä ä ð ù í á í ò è ð ä í è ò ù í å ð è í í ý í ý ä ñ ý í, í è è ò í ó à ä ä ä ý ä ñ ä ý ð è é í ò ý í æ ý í ä ö ò è æ è è è è ò è ö ý ñ ý í, ý ð ä ý ñ á ä ý è æ è í í é á í ð è í è ò ù í ý ä ö ä ä ý ä ä ý ð ñ ý í ä ä ç ð ù í í ò ö í ñ ý ð ä ý ý è ò á í ä è ò ä ç é, í é í ñ á í æ è í ò à è á ä è á ä ä ä ñ ñ á í, ó ñ í ü í ò ö è é í ò ì ñ ä í è á è è á í è ñ í í, à ì ü ò á í, ó ð ä ä í è ü ä ö ó é ü á ó ñ ä ä ð ä ð è æ ä ð ç ð ÷ è è á ó ò ð ä ä ä ç é ç ý ð ý ä á ä è ä ä è ü í ð ÷ í ü ö ö è ä á ä ä è ü í ö ð ÷ è ö è ç ä ä ð ñ á í á ä é í à. Á ä è ä ä è ü í ð ÷ í ü ð è ä á ä è ä è ü í ý ä ä ý ð ö ð ÷ è ö è è ä ç í ä ý ñ é ý í á í í ð è ä ç ä ý è è è ä è è æ á ä é í à. - ç í ä:

- Í í í ä è í ð í á ä ä ý è è é í á ó è ä ä ð è ç é è ý ä ö ó è à í ý ð ÷ ö ý é á ä è ä ä í ü ä æ æ ä ä ä ð ä í è æ æ è è é í á ó í ä ä æ ä ä ä ð ù í ò á ì í ä ð ä ö ö ð 2008-2010 í í ó á ä ä í è í í æ è è é í ä ó í ä æ ä ñ 0,8-1,8 ñ - ý ð ä ó è ä à í á ä é æ ý. Ö ö ð ò ó í ä ä ä ñ í ü ö ó á ü ä á ó è ä à í ü ó è è ð ä è ä ä è è é ý í ö ö ý ñ ä 185.7 ì ì á ó þ ó 91.6% ç è í è é ó è è ð ä è ä 17.1 ì ì á ó þ ó 8.4% ò ò ñ ò ò ñ í ð æ ý. Í è è ò í ó á è é í ò ý í æ ý í ä ä à ÷ ç ç ä ý è ö ý ä è é í ö ý í æ ý í ý ñ 6.6 ì ì - ý ð á ä ä ä ö ö ð ò ó í ä ä ä ñ í ð ñ í í á ä é í à.
- Ö ö ð à ì ü ñ ä ä è ü í ö ð ÷ è ö è ö ñ ó è ä ä ä ð ä è á ä è ä ä è é í ä ä í ø è ä ç ç ý ä ä è è í ä ä ì ò à í æ ö í í ö ý í æ ý í ý í ý ä ñ ý í á ä é í à. 2008-2010 í í ä í è è ò ä ý ý 153 ó á ä ä ä ä ð ì á í ä è ü í ä ä ð ä è ò ä è ä ä í ø è ç ý ä ä ý è ö í è è í ñ í í í ñ ö ç ÷ ö ý é ñ ä è è è ø ó ð ä ä, ó ð é í ç ä ð ä ä ä à í ä è è ñ á í á ä é í à. 2009 -2010 í í ü ö ä è 18 á è í ä ä 175 ñ ó í ü ä ò à í ð ñ á í ç ó ä á í è æ 9 ñ ä ý 700 ì ý í ä ä ì à è ö í ð í ä ä í æ í è è ò ä ý ý 526 ó ý ð á ó í 76 ñ ä ý ö ä è é í ö í è è ð í è ó ÷ è ð ñ á í á ä é í à. 2008 í í ä í è è ò í ó á è é í 10 í ð ÷ è ì ö ó á ü, 2009 í í ä 20 í ð ÷ è ì, 2010 í í ä 10 í ð ÷ è ì ò ò ñ ò ò ñ ä ä í ò à è á ä é æ ý.
- Ñ ç ç è è é í æ è ç ç ä ý ä ö ó ð ð ä è è è è è, ö ç í è é á ó ð ó ó à è ç é è ä æ è è è ä ä ä í à ñ ñ í é í ò ç è í ý ð è ö ñ ý æ í é í ö í ó è è ø ä ä æ ö ä í è è ä è í ò ù í ö à ð ö ç ð ý ý í ý í ý ä ñ ý í á ä é í à. Ö ä ð é í è ä í ò ö í ñ ý ð ä ý ý ö ä æ è ü í ö à ð ö ç ð ý ý ö ý è æ 2007 í í ö í é ö à ð ù ö ó ó è ä ö ä ä 23.5 ö ó ä è ð í ý í ý ä ñ ý í á ä é í à.
- Ö ö ä ä í è ü í á è í ä ä ä ä ä ð ñ á í ö ð ÷ è ö è è ä ä æ æ ä ö ä ä ö í á í ð ä ñ í í ó ð ä ä í è ü í ç ç é è è é í ö í í í ý í ý ä ñ ý í á ä é í à. Ý í ý í ü ö ö ä ä í è ü í ö ó ó é ü ä ø è æ ä è ò è è ö ö í è á í í ö í é ä ý æ ç ý æ á ä é í à. Í ý í ö í á í ð ö ö ä ä ä ä ñ 71.6 ö ó á ü í ü ò ó í ö ý ç ä ä ð è ä ä ä ä ä è ò à ð ä è ö ä è è, 57.9 ö ó á ü í ü á è í è í ä è é í á í è í í ä æ à ö ó é í ý ì ä ð ÷ í ö ö ä ç é á ä é í à ä ý æ ö í ä ä í í æ ý.
- 2009-2010 í í ä ò à è ö ý ý ð, í é, ó ó è ü í ö ó ó ó ö à í á í à ì ü ä ä ü í á è í è í ä è é í í ö ö è é í ñ ó ä ä è ä ä ä ä ä ð è è ñ ú í ö ý í æ ý í ä 6.0 ì ý í ä ä ä ä ö é ö í è ä é ö ç ä ý ð, 17,9 ì ý í ä ä í ö í è ä é á ð ä ä è ü ö í í ü, 24,4 ì ý í ä ä í ö í è ä é ý í ä è ð ý ì à à, 16,0

ì ýí ãã ãðóé òí ëã é òàèèóí áóãã, 7.0 ì ýí ãã ãðóé òí ëã é ø èáyð òáí äããé, 12,0 ì ýí ãã ãðóé òí ëã é òàð ñççèò, 8.0 ì ð-èì òí ëã é ì í í ã ë á° ò° í , 3 ñày ãã ãðóé òí ëã é òàããáí çýýð áàéãããòí ãí î ñí í í ü àì üòí ù àèì ãèéí òàèààððè ààðèì òèàò áí àèí ã òí áí ðòí é çí äýñ áí ëæýý.

- Óóãóè í óòàãòàà çðýí òñòñáí òàòü àãóóã ýò áàéããèüã í ü ñýðãýýí í óòàãò óóèàð àæëüã 1992 ì í í í ñ ýðççèæ Óóñòàéí í óðóó, Òàòèéí òàè, Òí ì úí òàè äýñýí ã áü òýýðèéçñèé 3 áàéððèè í óòàãò 2010 ì í ü áàéããààð ñýðãýýí í óòàãò óóèñáí òàòèéí òí ì òí ëã é 400 ããðóé áí ëí ä áàéããà í ü òàòü í óòàãò óóèàð àæè àì æèòòàé òýðýãæèæ áóéã í í òí ëæ áàéí à.
- Ì í í ã ë óèñãã 2010 ì í ä òòñããé Ñèá° ðòýé áí àã àð çéè àæèèèããáí ààñ óèñüí ð ñ° àò 1,2 òýðáóí ò° ã° æéí ò° éá° ð, òððààì æéí í ðèí áí ò° èñ° í áàéããà áí ëí ä-ççí ýýñ òí éáí ããí ò òóóèü òí ãí í ì æéí àããó àì üòí ù á òàì ããèèàð àðãã òýí æýýí ä çí ðèòèáí çàððóóðèàð ò ð° í æéí òýí æýýã í ýí ýãççèýò òýðýãðýé ðì .
- Óèñüí òòñããé òàì ããèèèèòàé ããçàð í óòæéí ççæýý 2008 -2010 ì í óóããã í èèò 857189 ì ýí ããí ãã òàéááéããàð í ýí ýãñýí áàéí à. 2010 ì í ü áàéããààð óèñüí òòñããé òàì ããèèèèòàé ããçàð í èèò í óòãã äýãñãýðèéí 14.41 òóàééã ýçýèæáàéí à.
- Òèì èéí òí ðòí é áí ëí í àð óèòàé áí àèñí ì ð òí ðãñí í ããçðüã ñààðì àããóóèàð àæëüí òýí æýý° ññ° í áàéí à. 2008-2009 ì í óóããã 10 àéì æéí 38 ñòí úí 231 òýãò òóðèì òèàããñáí 197 687 òí òàýããèüã ñààðì àããóóèæ áóèð èññáí áàéí à. çí èé çð äçí ä òèì èéí áí àèñí ì ð áí òèðãñí í 128 444 ì ² òàéááéã òýáýðèýãñýí ýýð áàéããèü ì ð-í ü áí òèðãóóèæ óèì ààð ççí , àì üòí ù ýðççè ì ýí äýã ñðð° ð í ° è° èæ áàéñáí ì ° í ðí òñ, òèáí èòüí áí òèðãèüã àðèèããñáí áàéí à.
- 2008-2010 ì í óóããã ì çí í çãèèãã- áí àèñüí èì ì ì ðòüã 1999 ì í í í ñ 9.6 áàòèí áóóðóóèæ 2.2 òí -ä òçðãýæýý.
- Áàéããèü ì ð-èì ð° è° è° ò áàéãèüí çí ýèãýý òí í ° ò æèèççàòýé òàðüòóóèàòãã 2ããòèí ° ññ° í äçí òàðàããàæ áàéããà í ü áàéããèü ì ð-èí ä í ° è° è° ò áàéãèüí çí ýèãýýí èè òóòàé òóóèéí òýðýãæèèèéã ñàéðóóèàòüí òóèã áà- òýðýãæççèñýí àðãã òýí æýýí èé çð äçí ðì .
- Ñççèéí æèèççáýã àð èãò ì àèòí àè ì éáí ðèí ò, áàðèèãüí ì àòàðèèè áýèòãýò, ààòí çàì áàðèè, ããí ëí æéí ýðýè òàéãóóè òèéò, áàðèèèã

áàéæóèè à æ áàðèõ ýâöää æçðúí õ ðñèéã õóóèàõ, ø í ðí í í äàèáí, í âí í èã
 áèé áí èã õ, ø óóääó òàòàõ çýðãýð æçðúí áàéæè ù ä ° ð÷èèæ
 òåíí èèèéí æðàèòàé ðñ èé ý ääðýè èõýð áèé áí èæ áàéí à.
 Õàðèóöèèæòàé óè óóðòàéã ð æççýð, í ° ð í ñýðãýèèèéí ýðõ ççé, ýèèéí
 çàñæèéí í ð÷èí ä áí èí âñðí í æé áí èã æí ° ð äççýð ø ààðäèèæòàé áàéí à.

- Áàéæèèèéí í ° ð àð èæàñí ù ð éá° ðèéí í ðèí æ í ñ óèñ, í ðí í í óòæèéí ð ñ° àò
 2008 í í ä 7,8 òýðáóí ð° æð° ä, 2009 í í ä 10,8 òýðáóí ð° æð° ä, 2010 í í ä 16,7
 òýðáóí ð° æð° æéæðñ òñ ° æè° ðççèæý. Õ éá° ðèéí í ðèí æ ñççèèéí
 æèççäýä ° ññ° í áàéæà áí èí â÷ òñ áí èí í çàðèí áàéæèèèéí í ° ð áàèèæèã
 àð èæàñí ù ð éá° ðèéí õýí æýã í ýí ýæççýð àñóáèè ù ñóáèáí ççýð
 ø ààðäèèæòàé äýæäç ä ýæáàéí à.

Õàãñàèò 1. Çóðàã, àçðñý í ýäýýèèéí æãñàèò

1.	Çóðàã 1.	2008-2010 í í ù çóí ø èããí í ààéääè
2.	Çóðàã 2.	Ì í í ã è í ð í á àæèæàãñàí òãã óóðúí àð óèðàé áí èí í ãàí ø èãò ççýãèèéí òí í
3.	Çóðàã 3.	2008-2010 í í ä ãàí ø èãò ççýãèèéí ççèéí ò ð è ó-ðóóèñàí òí òèðí è
4.	Çóðàã 4.	2008 í í ù 4 ççýð ñàðúí 18 -í ù ð-òýé ñàèòèí ù ó-ðóóèñàí òí òèðí è
5.	Çóðàã 5.	Ãáí æéí çóðàã 2010 í í ù 8 äóãàð ñàðúí ñççèéí 10 òí í á
6.	Çóðàã 6.	2008-2010 í í ù òàñí ù äóí ààæçóçàí
7.	Çóðàã 7.	2008-2009, 2009-2010 í í óóãúí ° á è òããðúí áýè-ýýðèéí àãàò
8.	Çóðàã 8.	Óñí ù ñàí áçðèé æçðúí áí æèèúí ýçéýò óóãú
9.	Çóðàã 9.	Ãýð áçèéí òýðýãýýí èé çí ðèóèàèòãð ãçàð ° í ÷èèæàãñàí èðãýàééí òí í
10.	Çóðàã 10.	Ãýð áçèéí òýðýãýýí èé çí ðèóèàèòãð ° í ÷èèæàãñàí)æçðúí òýí æýý
11.	Çóðàã 11.	Òàðèàèàí æéí æçàðò ó-èðñàí òí òèðèúí ò ð è, òóãú
12.	Çóðàã 12.	Õí ò, òí ñã í áóñãã ñóóðèí ù æçàðò ó-èðñàí òí òèðí è
13.	Çóðàã 13.	Í èèò àð èæàèòúí òñãæé ç° á ò ° ð è ýçýí ø èã-àèéã ò ð í ã ñ ðóóèãã- óèñãàð àã- ççáýè
14.	Çóðàã 14.	Ì í í ã è í ð í ù ýí ç çðèéí òáí ãàí ø èèòàé æèèéí óñí ù óðñàò, ø í í èí /æèè
15.	Çóðàã 15.	Ì í í ã è í ð í ù ã è í ° ð í èé óñí ù óðñàòúí òýèáýèçýè, ø í í èí /æèè
16.	Çóðàã 16.	Çàðèí í óóðúí óñí ù òçãø í èé òýèáýèçýè
17.	Çóðàã 17.	ÓÓÓÍ Ø-í èé áàéí ãí àæèæàèòúí ì ýáýýãýýð æçàð áí í ðò óñí ù òçãø í èé áóóðàèò /à-Õ ãñã è áéí æéí Ì ° ð í, á-Ýðèéí ã è áà Àðãàéòýýð áýò
18.	Çóðàã 18.	Í éí òàí æàèàèòúí áí èí í àð èæàèòúí áçñ
19.	Çóðàã 19.	2007-2010 í í ù í éí ò° í ° èò ø àãæéí òàðòàèò, òýí òèèéí àæèè ýãóóèñàí òàèáàéí òýí æýý
20.	Çóðàã 20.	Í éáí ° ð í ñýðãýýñýí àæèúí òýí æýý
21.	Çóðàã 21.	Óèàáí áãàòãð òí òúí àããàðúí ÷áí àðúãòýí àð ñóóðèí òàðóóèóóãúí áàéðø èúí çóðàã
22.	Çóðàã 22.	Óèàáí áãàòãð òí òúí àããàð ààòýòýðéýã òèé, àçí òúí àããòãð

		ēñēēéí æēēéí äóí ààæàäóéèàì æ
23	Çóðàã23.	Àãàðûí ÷áí àðûí ñòáí ààðò ààöü öçöýö öýì æýýí ýýñ ääãñáí òí òèí èäèûí òí î
24	Çóðàã24.	Àãàð äàöü öçöýðëýãðèéí òí í î æéí äóí ààæàäóéèàì æéí ñàðûí ýäö
25	Çóðàã25.	Àçí öúí àããðàð èñēēéí òí í î æéí äóí ààæàäóéèàì æéí ñàðûí ýäö
26	Çóðàã26.	Àãàð äàöü í ççðñð° ð° ã-ééí äóóó èñēēéí äóí ààæàäóéèàì æéí ñàðûí ýäö
27	Çóðàã27.	Òí ð èðöýæýäð òí î ñí í öðûí /PM10/ òí í î æéí äóí ààæ àäóéèàì æéí ñàðûí ýäö
28	Çóðàã28.	Í àðèéí ð èðöýæýäð òí î ñí í öðûí /PM2.5/ òí í î æéí äóí ààæ àäóéèàì æéí ñàðûí ýäö
29	Çóðàã29.	Áí òèðäóóéèàã- çççéýèðççäèéãäççðççäýýð òàðüöóóéñáí ááéääè
30	Çóðàã30.	Öçí àì ûí ° á-è° èééí öýðççéýö 5 ° á-éí ,10000 öçí àì ä
31	Çóðàã31.	Í òí í í óæéí òàðóóéóóäûí àãàð äàöü öçöýðëýãðèé, àçí öúí ääãðàð èñēēéí æēēéí äóí ààæàäóéèàì æ
32	Çóðàã32.	Áæèæèü î ð-í ü òàððàæéí òóí æéí ÷ääàè
33	Çóðàã33.	2009 î í ü äãàððãí óñí ü ÷áí àðûí çí ýèãý
34	Çóðàã34.	2010 î í ü äãàððãí óñí ü ÷áí àðûí çí ýèãý
35	Çóðàã35.	Óóè ã èûí óñí ü ýðãýñæèèèéí ñàð, ì ãè
36	Çóðàã36.	Óóè ã èûí óñáí ààöü àì ì í í èéí àçí öúí ñàðûí ° ð-è° èð, ì ãè
37	Çóðàã37.	Óóè ã èûí óñáí ààöü áèí òèí èéí öýðýäýýð öç-èèè° ð° ã-ééí ñàðûí ° ð-è° èð, ì ãè
38	Çóðàã38.	Öóéü áóñààð òèí èéí áí àèñ àð èæáí àèí ü öçäýð áí èí áñðóóéñí ü óèí ààñ áí òèðäí è ççññýí äçðóóá
39	Çóðàã39.	Öèí èéí áí àèñí î ð áí òèðäñí í ð èàì , òàýäèýýäýöýö, ñààðì àäæóéèàð àæèûí äçéóýðäýè

Õàãñðàèò : 2. Õìñí ýàò èéí æãñààèò

1.	Õìñí ýàò 1.	Àãàð ì áí àèùí ãðàèòàé àð óèòàé áí èí í àì ø èã ùçýãèèéí òí í
2.	Õìñí ýàò 2	2008-2010 í í ä àææãàãñàí òñ-òãã óóðùí àì ø èãçýã èèéí óèì ààñ ó-èðñàí òí òèðí è
3.	Õìñí ýàò 3	Ààçðùí í ýããì ýè ñàí æéí äçí áí æèàè, òñ äçðýýð
4.	Õìñí ýàò 4	Õ° ä° àæàðóéí æàçàðò æðñàí °° ð-è° èò
5.	Õìñí ýàò 5	Õí ò, òí ñã í, áóñãã ñóóðéí æàçðùí °° ð-è° èò
6.	Õìñí ýàò 6	Óóðòàéí äýãñãýð æàçðùí òýì æýý
7.	Õìñí ýàò 7.	Çàì, ø óããì, ñçèæýýí èé æàçðùí áí æèèùí °° ð-è° èò
8.	Õìñí ýàò 8.	Í éí ñàí áçòèè æàçðùí °° ð-è° èò (ì ýí .ãà)
9.	Õìñí ýàò 9.	Óèñùí òñããé òýðýãýýí èé æàçðùí °° ð-è° èò (ì ýí .ãà)
10.	Õìñí ýàò 10.	Í éí ñàí áçòèè æàçàðò ó-èðñàí òí òèðèùí òýì æýý (ì ýí .ãà)
11.	Õìñí ýàò 11.	Áýè-ýýðèéí æàçàðò ó-èðñàí òí òèðèùí òýì æýý (ì ýí .ãà)
12.	Õìñí ýàò 12.	Àéí ãóóáùí ò° èãñ° í òàéáàéí òýì æýý, %
13.	Õìñí ýàò 13.	Àø èãð ì àèòì àèùí àø èæèèèòùí áí èí í òàéãòèèùí òñããé ç° àø °° ðèèéí °í °° æéí áàéããè
14.	Õìñí ýàò 14.	Í °ð° í ñýðãýýèòèéí òí í í ùççèýèòççä (òí èí ì ýáýý)
15.	Õìñí ýàò 15.	Óèñùí òñããé òàì æàèèèèòòàé æàçàð í óòæéí ñçèæýýí ä í ðñí í °° ð-è° èò
16.	Õìñí ýàò 16.	2010 í í ä Óèñùí òñããé òàì æàèèèèòòàé æàçàð í óòæéí ñçèæýýí ä í ðñí í °° ð-è° èò
17.	Õìñí ýàò 17.	Ààçðùí äí í ðèè òñí ù í ðãóóáùí í °° òèéí òí èí 2008-2009 í í
18.	Õìñí ýàò 18.	Ì í í ã è óèñùí í éí ñàí æéí °° ð-è° èò (ì ýí ããì .ãà)
19.	Õìñí ýàò 19.	Ì í í ã è óèñùí í éí ñàí æéí òàèñàòèéí äóí äãççèýèò ì í áí ù ò° ðè° ð (2010 í í)
20.	Õìñí ýàò 20.	Í éí í °° òèéí °° ð-è° èò ì í áí ù ò° ðè° ð (ø í í ì àðð)
21.	Õìñí ýàò 21.	Í éí áçñýá í ðñí í °° ð-è° èò òàéáàé
22.	Õìñí ýàò 22.	Óé çí òèí í áàéãòèèèòùí òýì æýý
23.	Õìñí ýàò 23.	2008-2010 í í ä æðñàí í éí òçèì ýð
24.	Õìñí ýàò 24.	Áýèòãýñýí ì í áí ù òýì æýý
25.	Õìñí ýàò 25.	Í éí ì ýðãýæèéí áàéãòèèèòùí ýðð àãñàí àæàðóéí í ýãæ áàéãòèèèòùí òí í, ÷èæýè

26.	Õžńí ýǎð 26.	2008-2010 í í ä žéääáýðëýèèéí çí ðèóèàèòààð áýèòǎýńýí óðǎàì èùí ýêńí í ðòùí ç° âø °° ð° è
27.	Õžńí ýǎð 27.	Çàðèì õí âí ð àì ùòí ù í °° òèéí õí èì
28.	Õžńí ýǎð 28.	Òńǎèé çí ðèóèàèòààð 2008-2010 í í ä ǎààààùí àí ÷èààà àǎ óóèñàí , ààðèóèñàí àǎ óóðùí àì ùòí ù ǎžéöýòǎýè (òì èǎ éǎ í ð)
29.	Хүснэгт 29.	Õ° ðńí èé çí ǎńýí ø èí æ
30.	Õžńí ýǎð 30.	Óèààì áààòàð õí òùí õ° ðńí èé õží ä ì àòàèèóóä
31.	Õžńí ýǎð 31.	Í àò òèéí áí òèðǎì èòì é ǎçðóóáùí õ° ðńí èé ø èí æ÷àí àð
32.	Õžńí ýǎð 32.	Áàéǎèèü í ð÷èí ä í °è°° è° õ áàéèèùí ǎð°í ðèé çí ýèǎýýí èé äží (2008-2010 í í)
33.	Õžńí ýǎð 33.	Áàòèàì æáè÷èǎí èǎ ǎǎńí í ò° ñèžžä
34.	Õžńí ýǎð 34.	Áàéǎèèèéí í °° ö àø èǎèàńí ù ò° èá° ðèéí í ðèì ǎùí ǎžéöýòǎýè 2008-2010 í í (ì ýí .ò° ǎ)